

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CONSULTARE PUBLICĂ

privind

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI PARDINA

2023-2030

Consultare publică privind Strategia de dezvoltare locală a comunei Pardina, județul Tulcea

STRATEGIA este realizată în cadrul proiectului
Investiții în consolidarea capacității administrației publice a UAT Comuna Pardina, Jud. Tulcea, Cod SMIS 155128
implementat de UAT Comuna Pardina și finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 - 2020.

Orice cetățean (parte interesată) și nu numai, este rugat să transmită propuneri/amendamente/comentarii la draftul STRATEGIEI, până pe 30.12.2022, la adresa Primaria Comunei Pardina, Județul Tulcea, Localitatea Pardina, Strada: Aleea Școlii, nr.3, Cod poștal: 827180; Telefon: 0371386607; email: primaria_pardina@yahoo.ro.

Persoane de contact: MADALINA TRANULEA

Această invitație este parte a procesului de elaborare a **Strategia de dezvoltare locală a comunei Pardina, județul Tulcea**

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI PARDINA, JUDEȚUL TULCEA 2023-2030

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

Page 1 of 187

*Figura 1 Amplasamentul Comunei Pardina
Sursa: <https://www.google.com/maps/>*

Strategia de dezvoltare Locală a comunei Pardina, Județul Tulcea 2023-2030 elaborată în cadrul proiectului ”Investiții în consolidarea capacității administrației publice a UAT Comuna Pardina, Jud. Tulcea, Cod SMIS 155128

Cuprins:

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

Page 2 of 187

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Sumar	6
Abrevieri	7
Listă tabele	8
Lista figuri	10
Introducere	13
Capitolul 1 Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare	23
1.1 Descrierea metodologiei	23
1.2 Documentarea și procesul de participare pentru elaborarea strategiei	23
Capitolul 2 Definirea Comunei Pardina județul Tulcea	25
2.1 Delimitarea și definirea teritorială	25
2.2 Reprezentarea demografică	30
2.3 Resurse create de om	43
2.4 Percepția asupra localității	51
Capitolul 3 Analiza regiunii: Descrierea status quo-ului Regiunii de Dezvoltare Sud -Est și a Județului Tulcea	69
3.1 Analiza structurală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Est	69
3.2 Descrierea generală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Est	70
3.3 Derivarea potențialului regional de dezvoltare durabilă	74
3.4 Analiza structurală a Județului Tulcea	77
3.5 Descrierea generală a Județului Tulcea	78
3.6 Derivarea potențialului județean de dezvoltare durabilă	84
Capitolul 4 Derivarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina, Județul Tulcea 2023-2030	97
4.1.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei	103
4.1.1.1 Economia în Comuna Pardina	103
4.1.1.2 Analiza SWOT	107
4.1.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei	109
4.1.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru economie și măsuri de orientare	112
4.1.2.1 Obiectiv General	112
4.1.2.2 Obiective Sspecifice	112
4.1.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	113
4.2.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului	119
4.2.1.1 Mediul în Comuna Pardina	119

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

4.2.1.2	Analiza SWOT	124
4.2.1.3	Justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului	125
4.2.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru mediu și măsuri de orientare	127
4.2.2.1	Obiectiv General	127
4.2.2.2	Obiective Specifice	137
4.2.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	128
4.3.1	Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriale	134
4.3.1.1	Amenajarea teritoriului în Comuna Pardina	134
4.3.1.2	Analiza SWOT	137
4.3.1.3	Justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriului	138
4.3.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru amenajarea teritoriului și măsuri de orientare	141
4.3.2.1	Obiectiv General	141
4.3.2.2	Obiective Specifice	141
4.3.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	141
4.4.1	Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale	147
4.4.1.1	Istituții locale în Comuna Pardina	147
4.4.1.2	Analiza SWOT	151
4.4.1.3	Justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale	152
4.4.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune instituții locale și măsuri de orientare	154
4.4.2.1	Obiectiv General	154
4.4.2.2	Obiective Specifice	154
4.4.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	154
4.5.1	Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare socială	158
4.5.1.1	Domeniul social în Comuna Pardina	158
4.5.1.2	Analiza SWOT	160
4.5.1.3	Justificarea acțiunilor de dezvoltare socială	160
4.5.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune socială și măsuri de orientare	162
4.5.2.1	Obiectiv General	162
4.5.2.2	Obiective Specifice	163
4.5.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	163
4.6.1	Definirea și justificarea acțiunilor de educație și formare	167
4.6.1.1	Educația și formarea în Comuna Pardina	167

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

4.6.1.2	Analiza SWOT	168
4.6.1.3	Justificarea acțiunilor de educație și formare	169
4.6.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de educație și formare și măsuri de orientare	170
4.6.2.1	Obiectiv General	170
4.6.2.2	Obiective Specifice	170
4.6.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	171
4.7.1	Definirea și justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement	173
4.7.1.1	Cultura, cultele, sportul și agreementul în Comuna Pardina	173
4.7.1.2	Analiza SWOT	174
4.7.1.3	Justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement	175
4.7.2	Orientare strategică: derivarea domeniului de cultură, culte, sport, agreement și măsuri de orientare	176
4.7.2.1	Obiectiv General	176
4.7.2.2	Obiective Specifice	176
4.7.2.3	Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	176
Capitolul 5	Prezentare generală a activităților de implementare a strategiei, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor	180
5.1	Sistemul de management și monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru..	180
5.2	Parteneriate și abordări pentru proiecte potențiale de cooperare	185

Anexe Grafic Gantt de estimare implementare proiecte

Sumar:

Page 5 of 187

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adevărată aderență la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

Prin Strategia de Dezvoltare Locală 2023-2030, Comuna Pardina din Județul Tulcea își determină cadrul local pentru implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și susținerea Agendei 2030. Strategia sprijină dezvoltarea Comunei Pardina prin intermediul a 7 domenii principale, respectiv: economic; mediu; amenajarea teritoriului; instituții locale; social; educație și formare; cultură, culte, sport și agrement.

Strategia este orientată către toți cetățenii comunei și se axează într-un mod integrat pe dezvoltare eficientă din punct de vedere economic, echilibru social și compatibilitate ecologică, pe reziliență și inovație, cu optimismul și încrederea că autoritatea publică locală deservește trebuințele fiecărui cetățean, într-un mod eficient și echitabil, asigurându-se în același timp că politicile sale răspund nevoilor generațiilor prezente și viitoare în egală măsură.

Structurată în **5 capitole**, Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina 2023-2030 evidențiază următoarele:

✚ **Introducerea** - prezintă cronologic evoluția recentă a conceptului de dezvoltare durabilă, atât din perspectiva internațională și europeană, cât și din perspectiva națională, precum și modul în care acesta concept s-a materializat atât în documentele programatice ale Organizației Națiunilor Unite și Uniunii Europene, cât și în politicile publice ale României;

✚ **Capitolul 1** - descrie metodologia de lucru adoptată și prezintă activitatea de documentare și procesul de participare pentru elaborarea strategiei;

✚ **Capitolul 2** - definește aspectele teritoriale ale Comunei Pardina, amplasarea, istoricul, relieful, clima, etc., prezintă profilul demografic și percepția asupra localității;

✚ **Capitolul 3** - analizează structural și descrie Regiunea de Dezvoltare Sud -Est și în același context analizează structural și descrie județul Tulcea. Prezintă potențialul regional și județean și totodată evidențiază nevoia de dezvoltare regională și județeană;

✚ **Capitolul 4** - prezintă Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina 2023-2030 prin definirea domeniilor de dezvoltare, (economic, de mediu, de amenajare a teritoriului, instituții locale; social, educație și formare precum și cultură, culte, sport și agrement), pe de o parte și pe de altă parte justifică, prin intermediul analizei SWOT, acțiunile de dezvoltare ale domeniilor mai sus amintite. Capitolul abordează în același timp și procesul

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

de orientare strategică a domeniilor, prezentând obiective generale și specifice precum și măsuri de orientare (fișe de proiect) pentru fiecare domeniu analizat.

✚ **Capitolul 5** - abordează o prezentare generală a activităților de implementare a strategiei, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor prin descrierea sistemului de management, de monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru și prezentarea unor parteneriate pretabile pentru proiecte potențiale de cooperare.

Abrevieri

UAT	Unitate Administrativ Teritorială
CJ	Consiliul Județean
SCAP	Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice
PSI	Plan Strategic Instituțional
GL	Grup de lucru
UE	Uniunea Europeană
NGEU	Next Generation EU
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
ODD	Obiectiv de dezvoltare durabilă
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FSE	Fondul social european
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POCID	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare
POS	Programul Operațional Sănătate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POCS	Programul Operațional Combaterea Sărăciei
POR	Programele Operaționale Regionale

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
PNRR	Planul Național de Relansare și Reziliență
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
DSP	Direcția de sănătate publică
IS	Inspectoratul școlar
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ADR	Agencia pentru Dezvoltare Regională
APM	Agencia de Protecție a Mediului
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
DSV	Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DJS	Direcția Județeană de Statistică
ANAR	Administrația Națională Apele Române
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ISU	Inspectoratul pentru situații de urgență
ADI	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
IFN	Instituții financiare non-bancare
CJAS	Casa Județeană de Asigurări de Sănătate
GAL	Grup de Acțiune Locală
RBDD	Rezervația Biosferei Delta Dunării

Listă Tabele

Tabel 1	Distribuția populației comunei Pardina pe sexe (1992 -ianuarie 2022 după domiciliu)	Pag. 32
Tabel 2	Distribuția populației pe grupe de vârstă (2011- ianuarie 2022 după domiciliu)	Pag. 33

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Tabel 3	Distribuția populației comuna Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă și sexe la nivelul lunii ianuarie 2022	Pag. 35
Tabel 4	Evoluția sporului natural al comunei Pardina	Pag. 38
Tabel 5	Migrația populației Comunei Pardina la nivelul anului 2021	Pag. 39
Tabel 6	Populația activă civilă România și județul Tulcea	Pag. 40
Tabel 7	Populația activă civilă în județul Tulcea pe sexe	Pag. 41
Tabel 8	Resurse de muncă România și județul Constanța	Pag. 41
Tabel 9	Resurse de muncă România și județul Tulcea pe sexe	Pag. 42
Tabel 10	Numărul mediu de salariați, comuna Pardina	Pag. 42
Tabel 11	Dotări socio - culturale comuna Pardina	Pag. 45
Tabel 12	Numărul elevilor și forma de învățământ la nivelul anilor: 1992 - 2021	Pag. 49
Tabel 13	Distribuția cadrelor didactice la nivelul anilor: 2018,2019, 2020 și 2021	Pag. 50
Tabel 14	Distribuția pe vârste a grupului investigat (angajați UAT Pardina)	Pag. 53
Tabel 15	Nivelul de studii al grupului investigat (angajați UAT Pardina)	Pag. 53
Tabel 16	Aspecte pozitive/negative- activitate (angajați UAT Pardina)	Pag. 57
Tabel 17	Distribuția pe vârste a grupului investigat (populație Pardina)	Pag. 59
Tabel 18	Nivelul de studii al grupului investigat (populație Pardina)	Pag. 60
Tabel 19	Ocupația respondenților (populație Pardina)	Pag.61
Tabel 20	Modul de folosință a suprafeței agricole comuna Pardina	Pag.104
Tabel 21	Suprafețe cultivate cu principalele culturi comuna Pardina	Pag.105
Tabel 22	Suprafața totală de teren la nivelul comunei Pardina (2014)	Pag.106
Tabel 23	Echiparea teritoriului număr de locuințe	Pag.134
Tabel 24	Număr total de funcții - Primăria Comunei Pardina	Pag.134
Tabel 25	Posturile ocupate din cadrul Primăriei Comuna Pardina (exclusiv demnitarii) după nivelul studiilor	Pag.148

Listă Figuri

Figura 1	Amplasamentul Comunei Pardina	Pag. 2
Figura 2	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030	Pag. 14
Figura 3	Obiectivele Pactului Ecologic European	Pag. 15
Figura 4	Localizarea geografică a comunei Pardina în cadrul Județului Tulcea	Pag. 25
Figura 5	Harta comunei Pardina	Pag. 26
Figura 6	Populație România 2012- ianuarie 2022	Pag. 30
Figura 7	Populație Județul Tulcea 2012 - ianuarie 2022	Pag. 31
Figura 8	Populație Pardina 1992 - ianuarie 2022	Pag. 31
Figura 9	Distribuția populație comuna Pardina pe sexe (1992 -ianuarie 2022 după domiciliu)	Pag. 32
Figura 10	Distribuția populației comuna Pardina pe sexe - Ianuarie 2022 (după domiciliu)	Pag. 33
Figura 11	Distribuția populației comunei Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă - Ianuarie 2022 (după domiciliu)	Pag. 34
Figura 12	Distribuția populației Comunei Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă și sexe la nivelul lunii ianuarie 2022	Pag. 35
Figura 13	Distribuția populației Comunei Pardina pe etnii	Pag. 37
Figura 14	Distribuția populației Comunei Pardina după religie	Pag. 37
Figura 15	Migrația populației comunei Pardina la nivelul anului 2021	Pag. 40
Figura 16	Populația activă civilă România și Județul Tulcea	Pag. 41
Figura 17	Numărul mediu de salariați, Comuna Pardina	Pag. 43
Figura 18	Drumul Județean 222N	Pag. 44
Figura 19	Rețea navigabilă Tulcea - Pardina- Chilia Veche	Pag. 44
Figura 20	Rețea stradală Comuna Pardina	Pag. 45
Figura 21	Căminul cultural comuna Pardina	Pag. 46

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Figura 22	Biserica pe rit vechi Nașterea Maicii Domnului Comuna Pardina	Pag. 47
Figura 23	Școala Gimnazială Comuna Pardina	Pag. 48
Figura 24	Număr preșcolari și elevi la nivelul anilor:1992, 2002, 2012, 2021	Pag. 50
Figura 25	Distribuția cadrelor didactice la nivelul anilor:2018, 2019, 2020, 2021	Pag. 51
Figura 26	Distribuția pe sexe a grupului investigat (angajați UAT Pardina)	Pag. 52
Figura 27	Distribuția pe vârste a grupului investigat (angajați UAT Pardina)	Pag. 53
Figura 28	Nivelul de studii al grupului investigat (angajați UAT Pardina)	Pag. 54
Figura 29	Atitudinea (angajați UAT Pardina) față de serviciile furnizate de instituție	Pag.54
Figura 30	Factori de motivare la locul de muncă (angajați UAT Pardina)	Pag. 55
Figura 31	Problemele comunei în viziunea angajaților primăriei	Pag. 56
Figura 32	Principalele acțiuni realizate în comuna Pardina conform opiniei angajaților	Pag. 57
Figura 33	Principalele proiecte utile pentru dezvoltarea comunei Pardina	Pag. 58
Figura 34	Distribuția pe sexe a grupului investigat (populație Pardina)	Pag.59
Figura 35	Distribuția pe vârste a grupului investigat (populație Pardina)	Pag.60
Figura 36	Nivelul de studii al grupului investigat (populație Pardina)	Pag.61
Figura 37	Ocupația respondenților (populație Pardina)	Pag.62
Figura 38	Atitudinea cetățenilor față de calitatea serviciilor publice asigurate de administrația locală	Pag.63
Figura 39	Interacțiunea dintre cetățeni și autoritățile locale	Pag.63
Figura 40	Așteptările cetățenilor e la autoritățile publice locale	Pag.64
Figura 41	Ierarhizarea răspunsurilor cu privire la aspecte grave și mai puțin grave din viața comunei	Pag.65
Figura 42	Ierarhizarea dorințele generale ale cetățenilor față de localitatea în care trăiesc	Pag.66

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Figura 43	Principalele proiecte ale comunei Pardina în opinia cetățenilor	Pag.67
Figura 44	Harta regiunilor de dezvoltare României	Pag.69
Figura 45	Harta regiunii de dezvoltare Sud - Est a României	Pag. 70
Figura 46	Harta județului Tulcea	Pag.77
Figura 47	Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027	Pag. 89
Figura 48	Modul de folosință a suprafeței agricole comuna Pardina	Pag.105
Figura 49	Producția agricolă vegetală la principalele culturi comuna Pardina	Pag105
Figura 50	Echiparea stâlpilor de iluminat public cu panouri solare	Pag.106
Figura 51	Primăria Comunei Pardina	Pag.136
Figura 52	Funcții - Primăria Comunei Pardina	Pag.148
Figura 53	Posturile ocupate din cadrul Primăriei Comunei Pardina (exclusiv demnitarii) după nivelul studiilor	Pag.149
Figura 54	Dispensar comuna Pardina	Pag.159
Figura 55	Infrastructura școlară	Pag.168
Figura 56	Parc Central Pardina	Pag 174
Figura 57	Structura permanentă pentru coordonarea strategiei	Pag.181

UNIUNEA EUROPEANĂ

Introducere

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Strategia de dezvoltare locală a comunei Pardina determină cadrul ce va orienta dezvoltarea localității în următorii ani, în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor comunei. Acest suport servește atât intereselor publice cât și celor private, datorită menținerii și îmbunătățirii elementelor de ordin economic, social și de mediu, esențiale pentru prosperitatea pe termen lung a cetățenilor și a actorilor din mediul privat.

În acest context, a fost necesară adaptarea la noul cadru, corelarea cu obiectivele stabilite la nivel național, regional, județ și o proiectare a acțiunilor de dezvoltare pe un orizont de timp ce se întinde până în 2030. S-a optat pentru o perioadă extinsă de timp deoarece unele proiecte sunt de amploare și necesită o perioadă adecvată pentru pregătire.

Strategia este un instrument care ghidează și integrează eforturile de dezvoltare locală ale întregii comunități. Astfel, participarea și cooperarea tuturor cetățenilor, sectoarelor public, privat și social, a actorilor locali și formatorilor de opinie, sunt esențiale pentru o punere în practică de succes. Dată fiind perioada extinsă de timp la care se refera documentul, se propune o prioritizare a direcțiilor de acțiune și investițiilor cu impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale, din surse interne (buget local, parteneriate public-privat) sau externe (buget de stat, fonduri structurale, credite externe, etc.), în scopul asigurării condițiilor de bază pe care să se dezvolte comuna în viitor.

În elaborarea lucrării s-a pornit de la elementele specifice ale comunei Pardina, de la datele demografice, infrastructură, economie, amenajarea teritoriului, mediu, distribuția serviciilor etc., precum și de la o analiză a felului în care comunitatea locală dorește să se dezvolte. Au fost înglobate componente strategice care respectă și integrează elemente din programele județene, regionale, sectoriale și naționale, precum și angajamentele asumate de România în negocierile cu Uniunea Europeană.

La elaborarea Strategiei un rol important la jucat contribuția comunității, a funcționarilor din administrația publică locală, agenților economici, instituțiilor și organizațiilor locale, prin intermediul sondajelor, consultărilor comunității și dezbaterii publice care au reunit comunitatea într-un exercițiu de democrație participativă și efort colectiv de trasare a propriului viitor.

Prezenta strategie stabilește obiectivele și proiectele necesare pentru atingerea obiectivelor, structurate astfel încât să permită actorilor locali ai dezvoltării să își coordoneze eforturile și să colaboreze în beneficiul întregii comunități, cu utilizarea adecvată a tuturor resurselor, cunoștințelor și voinței locale.

Contextul global și european privind dezvoltarea durabilă

În septembrie 2015 a fost adoptată de Adunarea Generală ONU **Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite**. Aceasta conține 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)¹ ce au drept scop asigurarea unei vieți sustenabile, pașnice, prospere și echitabile pe pământ pentru toată lumea, în prezent și în viitor. Obiectivele recunosc că eradicarea sărăciei trebuie să meargă mână în mână cu strategiile care clădesc dezvoltarea economică. Ele abordează o gamă de nevoi sociale incluzând educația, sănătatea, protecția socială și oportunitățile locurilor de muncă, tratând în același timp schimbările climatice și protecția mediului.

Figura 2 Obiectivele de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030

Sursa: <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

Pactul Ecologic European (European Green Deal)

Pactul ecologic european prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor².

¹ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>

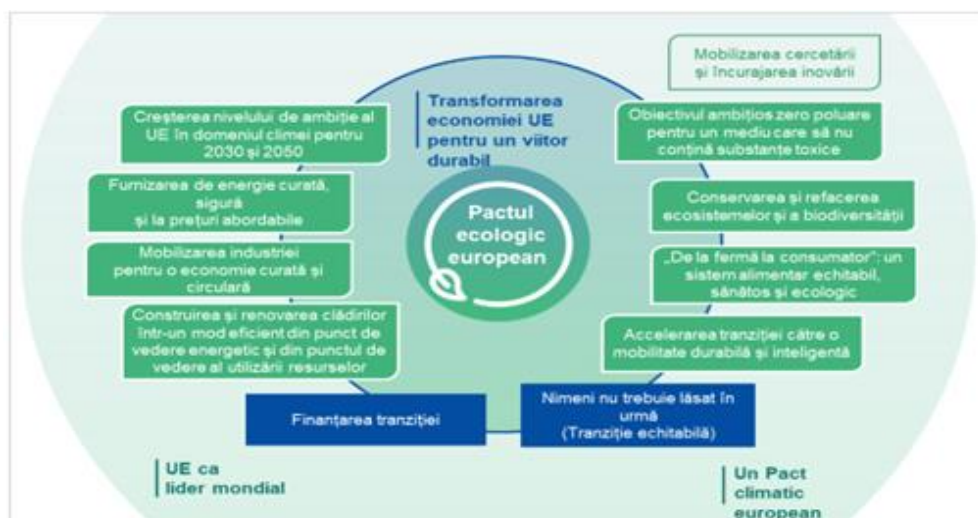

Figura 3 Obiectivele Pactului Ecologic European

Sursa: <https://www.google.com/search?q=pactul+ecologic+european+schita>

Obiectivele Pactului Ecologic European

1. Sporirea nivelului de ambiție al UE în materie de climă pentru 2030 și 2050.

Asumarea unui obiectiv mai ambițios de a reduce, în mod responsabil, emisiile de gaze cu efect de seră, respectiv o reducere care să fie, în 2030, în comparație cu nivelurile din 1990, de cel puțin 50% și care să tindă spre 55%.

2. Furnizarea de energie curată, sigură și la prețuri accesibile. Decarbonizarea susținută a sistemului energetic este crucială pentru atingerea obiectivelor climatice în 2030 și 2050. Producția și utilizarea energiei în diversele sectoare economice reprezintă peste 75% din emisiile de gaze cu efect de seră din UE. Eficiența energetică trebuie să constituie o prioritate. Trebuie dezvoltat un sector al energiei electrice care să se bazeze în mare măsură pe surse regenerabile, urmând ca acest demers să fie completat de eliminarea rapidă a cărbunelui și de decarbonizarea gazelor. Trebuie să fie abordat riscul de sărăcie energetică la care sunt expuse gospodăriile care nu își pot permite să plătească pentru serviciile energetice esențiale menite să le asigure un nivel de trai de bază. Implementarea unor programe eficiente, cum ar fi mecanismele de finanțare a gospodăriilor pentru renovarea locuințelor, poate reduce facturile la energie și poate contribui la protecția mediului.

3. Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară.

Realizarea unei economii circulare și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei necesită mobilizarea deplină a industriei. Europa trebuie să valorifice potențialul transformării digitale, care este un factor esențial în atingerea obiectivelor Pactului ecologic. Alături de strategia industrială, un nou plan de acțiune privind economia circulară

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și la nivel mondial.

4. Construirea și renovarea clădirilor într-un mod eficient din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor. Construirea, utilizarea și renovarea clădirilor necesită cantități semnificative de energie și de resurse minerale (de exemplu nisip, pietriș, ciment). Clădirile reprezintă, de asemenea, 40% din consumul de energie. În prezent, rata anuală de renovare a parcului imobiliar variază între 0,4 și 1,2% în statele membre. Această rată va trebui cel puțin să se dubleze pentru ca obiectivele UE în materie de eficiență energetică și climă să fie atinse.

5. Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă. Sectorul transporturilor este responsabil pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniune și acest procent este în continuă creștere. Pentru a se asigura neutralitatea climatică, este necesară o reducere cu 90% a emisiilor generate de transporturi până în 2050.

Transportul multimodal trebuie stimulat puternic în vederea asigurării unei eficiențe sporite a sistemului de transport. În mod prioritar, o parte substanțială din transportul intern de mărfuri efectuat în prezent în proporție de 75% pe cale rutieră ar trebui să se efectueze în viitor pe calea ferată și pe căile navigabile interioare.

UE va trebui să intensifice producția și utilizarea combustibililor alternativi durabili în domeniul transporturilor. Până în 2025, vor fi necesare aproximativ 1 milion de stații publice de reîncărcare și de realimentare pentru cele 13 milioane de vehicule cu emisii zero și cu emisii scăzute care se preconizează că vor circula pe drumurile europene. Transporturile ar trebui să devină mult mai puțin poluante, în special în orașe.

6. „De la fermă la consumator”: conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic. Fermierii și pescarii europeni au un rol esențial în gestionarea tranziției. Strategia „De la fermă la consumator” va consolida eforturile depuse de aceștia în vederea combaterii schimbărilor climatice, a protejării mediului și a conservării biodiversității. Planurile strategice vor trebui să reflecte un nivel ridicat de ambiție pentru a reduce în mod semnificativ utilizarea pesticidelor chimice și riscul reprezentat de acestea, precum și utilizarea îngrășămintelor și a antibioticelor. Strategia „De la fermă la consumator” va contribui, de asemenea, la realizarea unei economii circulare. Aceasta va avea drept scop reducerea impactului asupra mediului al sectoarelor prelucrării alimentelor și comerțului cu amănuntul prin adoptarea de măsuri referitoare la transportul, depozitarea, ambalarea alimentelor și la risipa alimentară. În sfârșit, strategia „De la fermă la consumator” va viza stimularea consumului de alimente durabile și promovarea unor alimente sănătoase și accesibile ca preț pentru toți.

7. Conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității. Ecosistemele oferă servicii esențiale, cum ar fi hrană, apă dulce și aer curat, precum și adăpost. Ele

UNIUNEA EUROPEANĂ

atenuează efectele dezastrelor naturale, ale dăunătorilor și ale bolilor și contribuie la reglarea condițiilor climatice.

Ecosistemele forestiere sunt supuse unei presiuni din ce în ce mai mari ca urmare a schimbărilor climatice. Suprafața împădurită a UE trebuie ameliorată, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, pentru ca UE să atingă obiectivul neutralității climatice și al unui mediu înconjurător sănătos. Reîmpădurirea și împădurirea durabile, precum și refacerea pădurilor degradate pot crește absorbția de CO₂, îmbunătățind, în același timp, reziliența pădurilor și promovând bioeconomia circulară.

8. Reducerea poluării la zero pentru un mediu fără substanțe toxice. Pentru a avea un mediu înconjurător fără substanțe toxice este nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a poluării, precum și de măsuri de curățare a mediului și de remediere a poluării.

Pentru a proteja cetățenii și ecosistemele Europei, UE trebuie să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum. Pentru a realiza acest obiectiv, UE și statele membre vor trebui să examineze într-un mod mai sistematic toate politicile și reglementările.

Tot la nivel European trebuie să avem în vedere COM(2018) 375 final³, Comisia Europeană a propus Parlamentului European și Consiliului o abordare strategică axată pe 5 obiective de politică (OP-uri).

Prin Raportul de țară care însoțește documentul CE privind Semestrul european, în România, pentru atingerea celor 5 obiective de politică, s-au identificat nevoi de investiții prioritare, după cum urmează:

O Europă mai inteligentă - o transformare economică inovatoare și inteligentă (OP1)

- ✓ încurajarea cercetării aplicate prin intermediul centrelor de inovare și al investițiilor naționale și transnaționale comune;
- ✓ validarea timpurie a produselor, comercializare, brevetare, formarea de start-upuri și transferul de tehnologie;
- ✓ sprijinirea proceselor de descoperire antreprenorială și laboratoarelor de dezvoltare de proiecte la nivel național și regional;
- ✓ consolidarea performanțelor cercetării și inovării și promovarea creșterii productivității prin identificarea domeniilor de specializare inteligentă în funcție de potențialul și nevoile naționale și regionale;
- ✓ preluarea tehnologiei informației și comunicațiilor de către întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv investițiile în infrastructuri, a promova competențele și serviciile digitale;

³https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:26b02a36-6376-11e8-ab9c01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- ✓ crearea de noi societăți comerciale (de tip start-up, scale-up) și majorarea ratei lor de supraviețuire a acestora;
- ✓ sporirea capacităților de inovare ale societăților comerciale, prin introducerea de inovări la nivel de produse, organizare sau comercializare;
- ✓ sprijinirea dezvoltării clusterelor industriale și integrarea în rețele de cooperare bazate pe cercetarea în industrie;
- ✓ facilitarea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin încurajarea finanțării de pornire și consolidarea start-upurilor inovatoare cu potențial ridicat.

O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon (OP2)

- ✓ renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea asigurării eficienței energetice;
- ✓ sprijinirea măsurilor de eficiență energetică a încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată;
- ✓ promovarea energiei din surse regenerabile la scară mică în paralel cu renovarea clădirilor în vederea asigurării eficienței energetice;
- ✓ sprijinirea măsurilor care vizează reducerea emisiilor de carbon, eliminarea (schimbarea) surselor de energie pentru încălzirea centralizată;
- ✓ punerea în aplicare a strategiilor de prevenire a riscurilor și abordarea riscurilor legate de schimbările climatice și riscurile naturale (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure);
- ✓ promovarea sistemelor regionale de gospodărire a apelor;
- ✓ sprijinirea schemelor care abordează problema poluării apei (sursele de apă dispersate) și menținerea/ameliorarea stării corpurilor de apă;
- ✓ tranziția la economia circulară și promovarea conceptului de economie circulară în rândul întreprinderilor mici și mijlocii;
- ✓ extinderea sistemelor de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea creșterii gradului de reutilizare și reciclare;
- ✓ sprijinirea măsurilor de gestionare și conservare în zonele protejate;
- ✓ refacerea ecologică și crearea de noi spații municipale verzi în contextul obiectivelor de reducere a emisiilor.

O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate TIC regională (OP3)

- ✓ dezvoltarea rețelelor transeuropene de transport rutier și feroviar;
- ✓ punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului și luarea de măsuri de siguranță rutieră care să contribuie la reducerea ratei fatalității ridicate a accidentelor rutiere;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- ✓ crearea de conexiuni transfrontaliere pentru rețelele transeuropene de transport;
- ✓ crearea de conexiuni suburbane feroviare și multimodale în centrele urbane mai mari și în jurul acestora;
- ✓ promovarea modurilor de transport durabile și accesibile, ca de exemplu transportul public colectiv cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- ✓ dezvoltarea sistemelor de transport urban în regiunile mai puțin dezvoltate, cum ar fi transportul feroviar ușor, liniile de metrou și tramvai și infrastructura care favorizează ciclismul;
- ✓ sprijinirea „punctelor albe” în zonele dens populate sau în jurul zonelor urbane și în zonele rurale.

O Europă mai socială - implementarea Pilonului european al drepturilor sociale (OP4)

- ✓ îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, printr-o mai bună integrare cu educația și serviciile sociale;
- ✓ consolidarea și sprijinirea antreprenoriatului social și a economiei social;
- ✓ îmbunătățirea condițiilor de muncă, oferirea de programe de lucru flexibile, pentru a asigura capacitatea de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități și a lucrătorilor în vârstă;
- ✓ crearea unor sisteme solide de anticipare a competențelor și punerea în aplicare a măsurilor bine definite de perfecționare și reconversie profesională care să răspundă necesităților pieței forței de muncă;
- ✓ îmbunătățirea accesibilității, calității, din punct de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- ✓ prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev pentru copiii expuși riscului;
- ✓ îmbunătățirea accesului la educație favorabilă incluziunii de calitate, în unități mixte, în special pentru romi, elevii cu handicap și în zonele rurale;
- ✓ ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze la evoluțiile de pe piața forței de muncă;
- ✓ dezvoltarea unor metode și tehnologii de predare inovatoare și eficiente.

O Europă mai aproape de cetățeni - dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale (OP5)

- ✓ investiții în zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere puternică și suburbanizare în curs, îndreptate spre stimularea creșterii, inovării și productivității;
- ✓ dezvoltarea urbană durabilă a reședințelor de județ, astfel încât să se asigure accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- ✓ sprijinirea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate din punct de vedere structural;
- ✓ sprijinirea inițiativelor teritoriale specifice care vizează reconversia economiei în regiunile afectate de declin industrial și de minerit;
- ✓ sprijinirea zonelor sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

Context național pentru dezvoltare durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare.⁴

Bazele progresului în domeniul protecției mediului, corelat cu dezvoltarea, au fost introduse pentru prima dată pe agenda internațională la Conferința de la Stockholm (1972). Rezultatul a fost crearea Programului ONU pentru mediu prin adoptarea unei Declarații privind protecția mediului în scopul de „a apăra și îmbunătăți mediul uman pentru generațiile prezente și viitoare”. La această conferință s-a conferit legitimitate conceptului de dezvoltare durabilă cu cei trei piloni: economic, social și de mediu⁵. Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987)⁶:

1. **ECHITATEA SOCIALĂ** - prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
2. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** - la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
3. **MEDIUL** - cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României a fost adoptată în 2018 și are la bază cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030:

⁴ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, București, ed. Paideia, 2018

⁵ Stockholm Conference (1972), United Nations Conference on the Human Environment, June 5-16, <https://sustainabledevelopment.un.org/milestones/humanenvironment>

⁶ Brundtland Report (1987), https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-_-milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030 ODD - Agenda 2030

 <p>1 FĂRĂ SĂRĂCIE</p>	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
 <p>2 ZERO FOAME</p>	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
 <p>3 SĂNĂTATE ȘI STARE DE BINE</p>	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă.
 <p>4 EDUCATIE DE CALITATE</p>	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunității lor de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
 <p>5 EGALITATE DE GEN</p>	Realizarea egalității de gen
 <p>6 APĂ CURATĂ ȘI SIGIENĂ</p>	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
 <p>7 ENERGIE ACCESIBILĂ ȘI CURATĂ</p>	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
 <p>8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ</p>	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.
 <p>9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ</p>	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

 <p>10 INEGALITĂȚI REDUSE</p>	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări
 <p>11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE</p>	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile
 <p>12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ</p>	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile
 <p>13 ACȚIUNEA ASUPRA CLIMEI</p>	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor
 <p>14 VIAȚA SUB APĂ</p>	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă
 <p>15 VIAȚA PE PĂMÂNT</p>	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate
 <p>16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII PUTERNICE</p>	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
 <p>17 PARTENERIATE PENTRU OBIECTIVE</p>	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Capitolul 1 - Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare

1.1 Descrierea metodologiei

Elaborarea strategiei a fost rezultatul unui proces participativ și s-au parcurs următoarele etape:

Etapa 1 - pregătirea elaborării strategiei; a fost etapa pregătitoare în care au avut loc întâlniri între echipa de experți și factorii de decizie din administrația locală, prin care s-au definitivat instrumentele de lucru și etapele de parcurs. În această etapă s-au realizat:

- definirea problemelor supuse analizei și a obiectivelor de urmărit prin strategie;
- stabilirea exactă a rolurilor echipei de experți și a reprezentanților UAT Pardina;
- stabilirea metodelor de abordare, a necesarului de materiale auxiliare (chestionare, fișă de date etc.);
- stabilirea planului concret de acțiune;
- colectarea de date primare.

Etapa 2 de analiză - evaluare a conținut o serie de investigații analitice.

Realizarea acestei etape a presupus culegerea datelor, verificarea, sistematizarea și gruparea datelor, interpretarea datelor, analiza critică a rezultatelor, discutarea punctelor critice cu beneficiarul în vederea punerii de acord cu rezultatele obținute din analiza datelor, valorificarea analizelor pentru elaborarea strategiei.

În cadrul analizelor, pentru culegerea datelor necesare, echipa de experți a utilizat următoarele metode și tehnici de investigare:

- cercetare pe documente publice și documente puse la dispoziție de UAT Pardina;
- aplicarea de chestionare - populație și aparatul de specialitate al primarului;
- grupuri de lucru.

Etapa 3 de identificare / elaborare a viziunii, obiectivelor strategice, obiectivelor specifice și elaborarea planului de acțiuni a conținut o serie de investigații analitice finalizate prin elaborarea draftului de strategie.

1.2. Documentarea și procesul de participare pentru elaborarea strategiei

În ansamblu, pentru elaborarea strategiei s-a urmat o serie de pași specifici cercetării:

a) Documentarea / cercetarea de birou - identificarea și analizarea documentelor relevante.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Prin cercetarea de birou s-au identificat documentele relevante (documente strategice și surse de finanțare la nivel local / județean / regional / național / european, rapoarte de monitorizare / progres, proiecte în implementare, analize, etc.).

b) Elaborarea instrumentelor metodologice - chestionare, documente centralizatoare ale informațiilor analizate sau colectate, alte documente, după caz.

c) Cercetarea de teren a cuprins, în principal:

- diseminarea și colectarea chestionarelor;
- participarea la întâlniri ale grupurilor de lucru dedicate;
- vizite de informare și clarificare pentru activitatea de planificare strategică.

d) Analizarea și prelucrarea tuturor informațiilor în vederea elaborării strategiei;
Pe parcursul cercetării au fost corelate toate informațiile obținute ca urmare a analizei de birou și a celor colectate pe teren de la factorii cheie.

e) Elaborarea Strategia pentru perioada 2023 - 2030.

Din punct de vedere metodologic, strategia a fost elaborată cu ajutorul următoarelor instrumente și proceduri de lucru:

- analiza de date statistice din surse organizate - au fost culese date pentru 150 de indicatori locali organizați pe șapte domenii majore (economie, mediu, amenajarea teritoriului - urbanism - infrastructură de transport, dezvoltare socială, instituții locale, educație, cultură - culte - sport - agrement). Datele au fost furnizate de către autoritățile publice locale sau de către deținătorii oficiali ai acestora (INS, ONRC);

-comparații de date statistice pe scară evolutivă - datele culese au fost analizate, interpretate evolutiv pentru a sesiza trenduri locale;

- autorități locale, executiv și deliberativ, cetățeni, aparatul de specialitate al primarului;

-analiza SWOT;

-analiza și interpretarea unor studii, rapoarte, cercetări, strategii și norme locale, județene, regionale, naționale și europene;

-formularea de obiective, sub-obiective, acțiuni și proiecte de dezvoltare;

-planificarea acțiunilor pentru a asigura premisele realizării acestora.

Capitolul 2 - Definirea Comunei Pardina județul Tulcea

2.1 Delimitarea și definirea teritorială

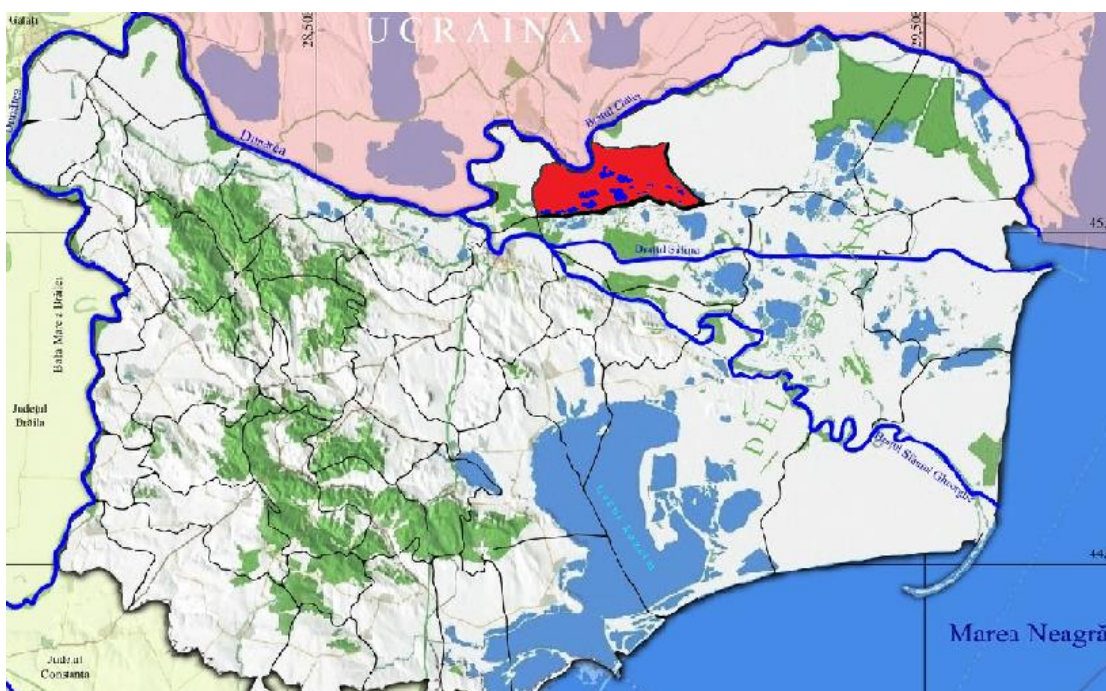
Pardina este o comună din județul Tulcea, România.

Localizare

Comuna Pardina se încadrează administrativ teritorial în Nord-Vestul județului Tulcea, pe malul drept al Dunării, situată pe o distanță de 6 km de-a lungul brațului Chilia Veche și la 37 de kilometri față de municipiul Tulcea. Conform amplasării geografice, comuna Pardina este intersectată de paralela $45^{\circ}17'51''N$ (latitudine nordică) și de meridianul $29^{\circ}04'40''E$ (longitudine estică).

Din punct de vedere administrativ teritorial comuna Pardina este formată numai din satul de reședință cu același nume și se învecinează:

- la Nord cu brațului Chilia Veche (granița cu Ucraina);
- la Vest cu teritoriul administrativ al comunei Ceatalchioi și teritoriul administrativ al Municipiului Tulcea;
- la Sud cu teritoriul administrativ al comunei Maliuc;
- la Est cu teritoriul administrativ al comunei Chilia Veche.

Figura nr. 4 Localizarea geografică a comunei Pardina în cadrul Județului Tulcea

Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Pardina,_Tulcea#

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Singura legătură rutieră a Comunei Pardina cu celelalte localități vecine și cu municipiul Tulcea se realizează prin intermediul Drumului Județean 222N, acesta pornește din localitatea Tudor Vladimirescu (suburbie a municipiului Tulcea), continuă pe raza comunelor Ceatalchioi și Pardina și se oprește în comuna Chilia Veche.

O altă cale de acces către Comuna Pardina este rețeaua navală, transportul fluvial realizându-se pe Dunăre prin brațul Chilia.

Figura nr.5 Harta comunei Pardina

Sursa: <https://www.google.com/maps/place/Pardina>

Relieful

Delta Dunării împreună cu zonele limitrofe, este unica deltă din lume declarată rezervație a biosferei, constituită în anul 1990 cu numele Rezervația Biosferei Delta Dunării (RBDD). Situată în nord-estul județului este cea mai recentă formațiune geologică, ale cărei caracteristici deosebite, au valoare universală⁷.

Cea mai mare parte este constituită de o zonă depresionară (fostul golf Halmyris) ocupată inițial de apele mării și care a fost compartimentată ulterior, prin formare de cordoane și grinduri. În ultimele decenii zona a suferit foarte mari modificări datorită

⁷ Anuarul-statistic-al-județului-Tulcea-2021

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

acțiunii umane fiind transformată în rezervor de apă dulce pentru alimentarea sistemelor de irigații amenajate în jur.

Comuna Pardina se află într-o zonă deltaică tampon, pe malul brațului Chilia, este parte a Deltei Dunării, o formațiune rezultată din raportul dintre principalii factori care guvernează zonele de coastă, și variația nivelului mării, curenții, mareele și valurile, precum și debitul de apă și aluviuni transportate în zona de vărsare. La aceste condiții se asociază și configurația reliefului submers, costier, marin.

Teritoriul Comunei Pardina este cuprins integral în Rezervația Biosferei Delta Dunării (RBDD), fiind a cincea suprafață (30.634 ha) din totalul suprafeței rezervației (cca. 580.000 ha), după unitățile administrativ teritoriale Murighiol, Chilia Veche, Crișan și Sulina, și reprezentând 6,97% din suprafața totală a RBDD.⁸

Sub aspect morfologic, teritoriul Comunei Pardina se situează în zona de câmp a Chiliei, o suprafață mai pronunțată provenită din relieful plan al câmpiei aluviale (aflată în formare) în regiune. Din punct de vedere morfohidrografic zona este clasificată ca aparținând teritoriilor predeltaice, suprafețe încorporate în deltă, unde altitudinea scade treptat de la nord spre sud și de la nord-vest spre sud-est, context în care depozitele loessoide sunt ușor acoperite de depozite fluviale și ca atare și peisajul se schimbă trecând de la aspectul unei câmpii veritabile la nord, la un aspect deltaic în sud.

Mai sunt întâlnite și câmpurile și depresiunile mlăștinoase care se întind între grindurile principale, adesea, grinduri late și joase care formează câmpuri în cadrul lor. Ele se umplu cu apă în timpul viiturilor, iar ulterior așa-zisele ape mici se restrâng în lacuri, bălți, japșe și zătoane. În delta fluviatilă există astfel de depresiuni sau câmpuri, depresiunea Pardina situată între Stipoc și Chilia numărându-se printre ele.

Deltetele secundare există numai pe brațul Chilia, ele sunt în număr de trei, două în amonte delta Pardinei și delta Sahalelor și cea de a treia, delta Chiliei (mai nouă), care se situează la vărsarea brațului Chilia în Marea Neagră.

În zona Pardina au fost desfășurate ample acțiuni de desecare a lacurilor și de îndiguire, realizându-se astfel una din cele mai mari amenajări agricole din Delta Dunării.

Clima

Clima este temperat - continentală cu influențe produse de suprafețele întinse de apă. Condițiile climaterice au mici variații de temperatură, cu ierni blânde, sărace în zăpadă și veri necaniculare. Temperatura medie anuală se situează între 10 și 12 °C.

De obicei, noaptea temperaturile sunt în creștere cu 1- 4°C . La suprafața apei sunt înregistrate temperaturi mai mici, datorită pierderii de căldură din cauza evaporării, iar la înalțimi, temperatura scade datorita circulației maselor de aer, astfel diferențele de temperatura pot atinge valori între 2°C și 20°C între apă și uscat, pe timpul verii.

⁸ <https://ddbra.ro/wp-content/uploads/2021/10/Starea-Mediului-2020.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În mlaștini, pe timpul verii se constata diferențe de temperatură mai mici cu 10°C - 15°C pe solul umed, decât pe solul uscat din apropiere. În zonele cu stuful se constată o creștere de temperatură la nivelul uscatului, o scădere a temperaturii la nivelul apei și o reducere a vitezei vântului.

Verile sunt mai răcoroase față de restul zonelor din țară, fenomen favorizat de gradul mai mare de umiditate, în același timp se înregistrează și un grad de ariditate este mare, radiația solară fiind în această zonă una din cele mai ridicate, comparativ cu restul teritoriului țării. Vara în interiorul mlaștinilor vegetația abundentă crează o umiditate cu 20% mai mare decât umiditatea din zona uscatului.

Pe grindurile neînundabile se constată pe timpul iernii o scădere a temperaturii ce poate coborî până la 15°C -17°C la sol și 2°C -3°C la înălțimea de 2 m, față de platforma continentală.

Din punct de vedere al precipitațiilor, acestea sunt 300-400 mm / an, sub media anuală a României, lipsa acestora fiind compensată de umiditatea datorată evaporației de pe suprafețele acvatice. Cantitățile de zăpadă nu sunt prea mari, cu grosimi ale stratului de zăpadă ce nu depășesc 60 -70 cm. Numarul mediu al zilelor cu ninsoare este de 10-12 zile pe an. Dunarea îngheță și influențează într-un mod navigativ navigația și accesul în zona deltei.

Vântul bate peste 300 de zile pe an, cu preponderență primăvara, când uneori produc furtuni puternice datorita vanturilor din nord-est. Ca fenomen caracteristic, toamna se formează ceață, care influențează negativ navigarea pe Brațul Chilia.

Flora

Întrucât aria naturală a comunei este reprezentată de o zonă umedă cu depresiuni de altitudine medie și depresiuni inundabile, predomină vegetația de mlaștină stufoasă cu specii vegetale hidrofile, ochiuri de apă, canale, gârle și stuful. Principalele specii sunt stuful, papura, rogozul, în amestec cu salcia pitică și numeroase alte specii.

Mai sunt întâlnite zăvoaiele formate din păduri de salcie, frasin, arin, plopi negri, plopi albi, vâscul, cătina și tufe de mure, care cresc pe grindurile fluviatile și unde dau nota caracteristică peisajului.

Ecosistemul acvatic este foarte bine reprezentat de către fitoplancton, diverse specii de alge brune, verzi și albastre și de zooplankton. Alte plante acvatice întâlnite sunt nufarul alb, nufarul galben, stomata, lintița, peștișoara, urticularia, aldrovanda.

Fauna

Dintre cele mai numeroase exemplare sunt cele ale rozatoarelor și insectivorelor. Mamifere de talie mica, acestea constituie hrana pentru majoritatea mamiferelor carnivore și pentru păsările răpitoare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Dintre rozatoarele a caror viață este strans legata de mediul acvatic cel mai întâlnit este bizamul, iar cel mai intalnit pe teren ferm este iepurele.

Nutria, nurca, și vidra, specii a caror viață este strans legată de apă, sunt protejate de legislație întrucât numărului acestora se află într-o scadere alarmată.

În zonele mlăștinoase întâlnim mistrețul, destul de bine reprezentat, iar în zonele cu teren ferm se găsesc dihorul, căprioara, bursucul, vulpea, șacalul și mai rar pisica sălbatică. Tot în acest mediu mai pot fi menționate nevestuica, dihorul, hermelina, sobolanul de apă și liliicii.

Cele mai numeroase specii de păsări întâlnite sunt cele acvatice o parte din acestea fiind sedentare precum: pescarușul, piciorongul, stârcul, lăcarul cenușiu, cufundacul, lopătarul, cristeiul, fluierarul, stăncuța, vulturul codalb, șoimul dunărean, chirighița, bufnița, vânturelul, lișița, găinușa de apă, prundșii, porumbelul de scorbură, califarul alb, corcodelul, cioara, ciocănitorea, guguștiucul, pițigoii și vrabia.

Restul speciilor sunt migratoare și enumerăm: egreta mare, rața roșie, lebăda, cormoranul mare, hoitarul alb, lebăda de iarna, fluierarul negru, becatina, huhurezul mare, rața salbatică, pelicanul comun și pelicanul creț, rața cu ciuf, barza alba, cocorul, lăstunul de mal, gâsca cu piept roșu, sitarul, rața cu cap negru și gărlita.

Sunt întâlnite amfibieni și reptile precum broște, țestoase, șerpi și șopârle.

Peștii sunt reprezentați de : morun, cegă, nisetru, păstrugă, scrumbia de Dunăre și scrumbia albastră, cambula, carasul argintiu, bibanul soare, novacul, sângerul, cosașul și bibanul de talie mică.

Resursele naturale

Resursele naturale principale sunt resursele piscicole, agricole și stuficole. O altă resursă importantă este aspectul peisajelor care completează bogățiile naturale și care favorizează turismul.

Comuna Pardina dispune de zone care avantajează cultivarea cerealelor, creșterea animalelor, piscicultura dar și prelucrarea stufului. Alte zone importante pot aduce contribuții importante la dezvoltarea turismului.

Istoricul așezării

Comuna Pardina a aparținut în trecut de unitățile administrativ-teritoriale Plaur și Ceatalchioi, ulterior declarându-se așezare de sine stătătoare.

Satul a fost întemeiat de moldoveni și ucraineni, însă nu se cunoște precis data înființării, pentru că refugiații ucraineni s-au stabilit răzleț în această regiune, iar stăpânirea otomană a dat dispozițiuni ca aceste familii răzlețe să se concentreze și să formeze un grup mai mare de familii, adică sate pentru ca să-i poată domina și controla mai ușor.

Denumirea comunei are o poveste interesantă. Se spune că, în timpul ocupației otomane, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, un bei turc a venit la plimbare în Delta Dunării, iar soția sa și-ar fi uitat umbrela sub o salcie. Când a realizat că nu o mai are, ar fi strigat „partișa, partișa!”, adică „umbrela, umbrela” în limba turcă. Cum în limba ucraineană cuvântul se traduce „pardin”, cătunul a fost asimilat cu locul unde a poposit beiful, localitatea fiind denumită Pardina de la cuvântul ucrainean „pardin”.

2.2 Reprezentarea demografică

Deși potrivit Institutului Național de Statistică, observăm că în ultimii 30 ani populația României se află în continuă scădere, putem afirma același lucru și în cazul populației Județului Tulcea.

Nu se poate afirma același lucru și de populația comunei Pardina care se înscrie într-un trend crescător. La nivelul anului 1992, numărul de locuitori era de 472 iar la începutul anului 2022 numărul era în creștere la 568 locuitori. Începând cu anul 1999, multe alte localități din România, s-a confruntat cu migrația populației, însă această evoluție demografică nu este uniformă. După cum arată statisticile, există și localități (comuna Pardina) care au menținut un trend crescător al populației.

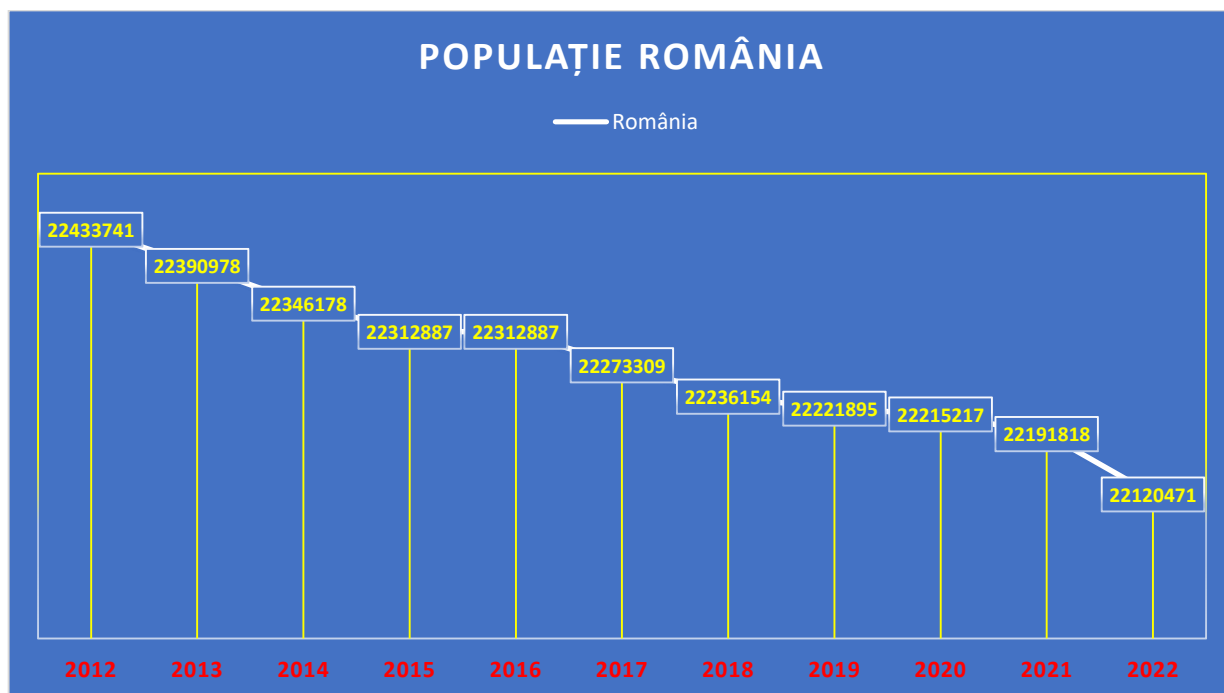
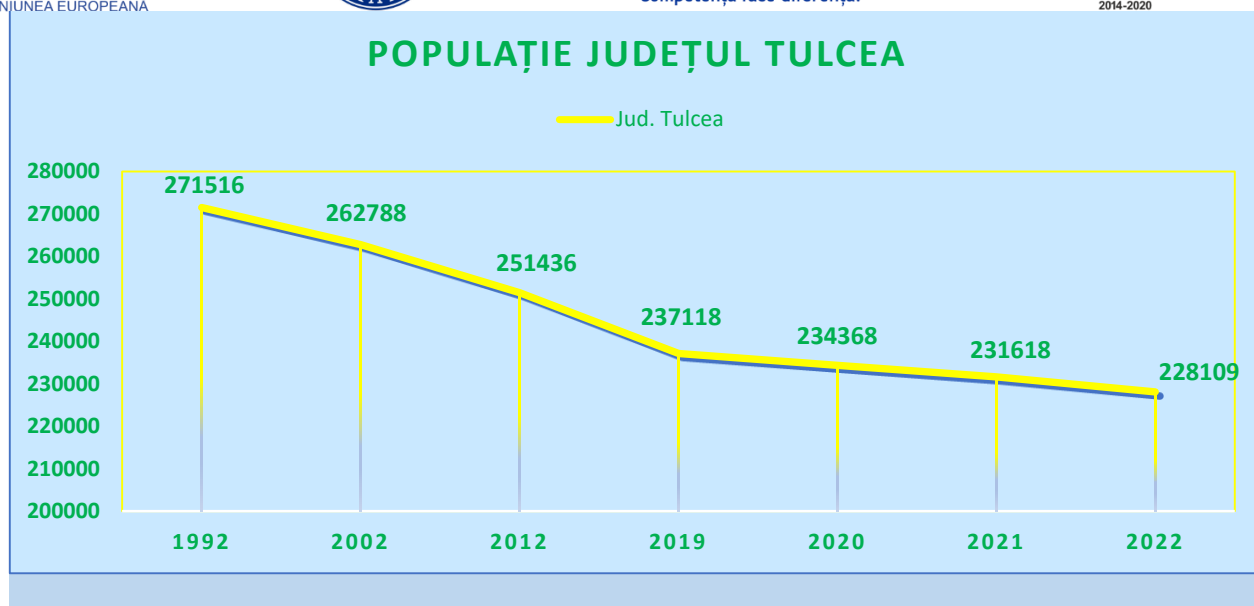
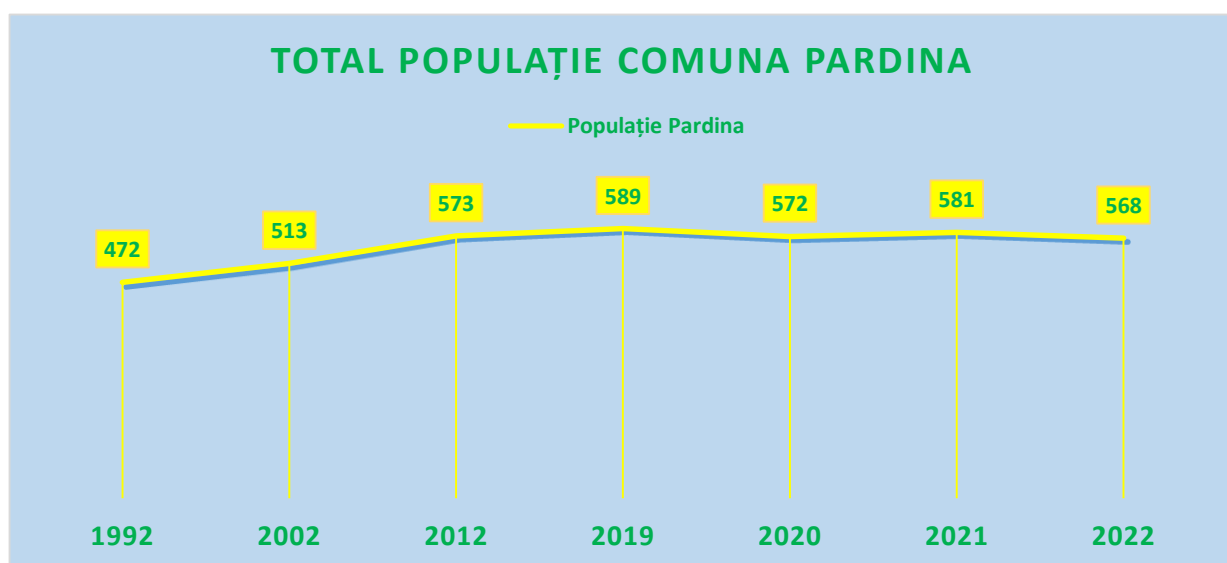

Figura nr. 6 Populație România 2012- ianuarie2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figura nr. 7 Populație Județul Tulcea 2012 - ianuarie 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figura nr. 8 Populație Pardina 1992 - ianuarie 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

2.2.1 Distribuția populației pe sexe

Conform datelor Institutului Național de Statistică, distribuția pe sexe a populației comunei Pardina, este reprezentată în tabelul următor:

Comuna Pardina	1992	2002	2012	2019	2020	2021	2022 ianuarie
Sex Masculin	261	281	322	337	331	338	330
Sex Feminin	211	232	251	252	241	243	238
Total Populație	472	513	573	589	572	581	568

Tabel nr. 1 Distribuția populației comunei Pardina pe sexe (1992 -ianuarie 2022 după domiciliu)

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Conform datelor furnizate de Institutului Național de Statistică, se observă o creștere a populației cu un procent de 16,91% în ianuarie 2022, comparativ cu anul 1992, însă se evidențiază o scădere cu 0,88% procente comparativ cu anul 2012. De altfel se poate observa existența unei scăderi graduale din anul 2012 până în ianuarie 2022, cuprinsă între procentajele 0,88% și 2,24% pe an.

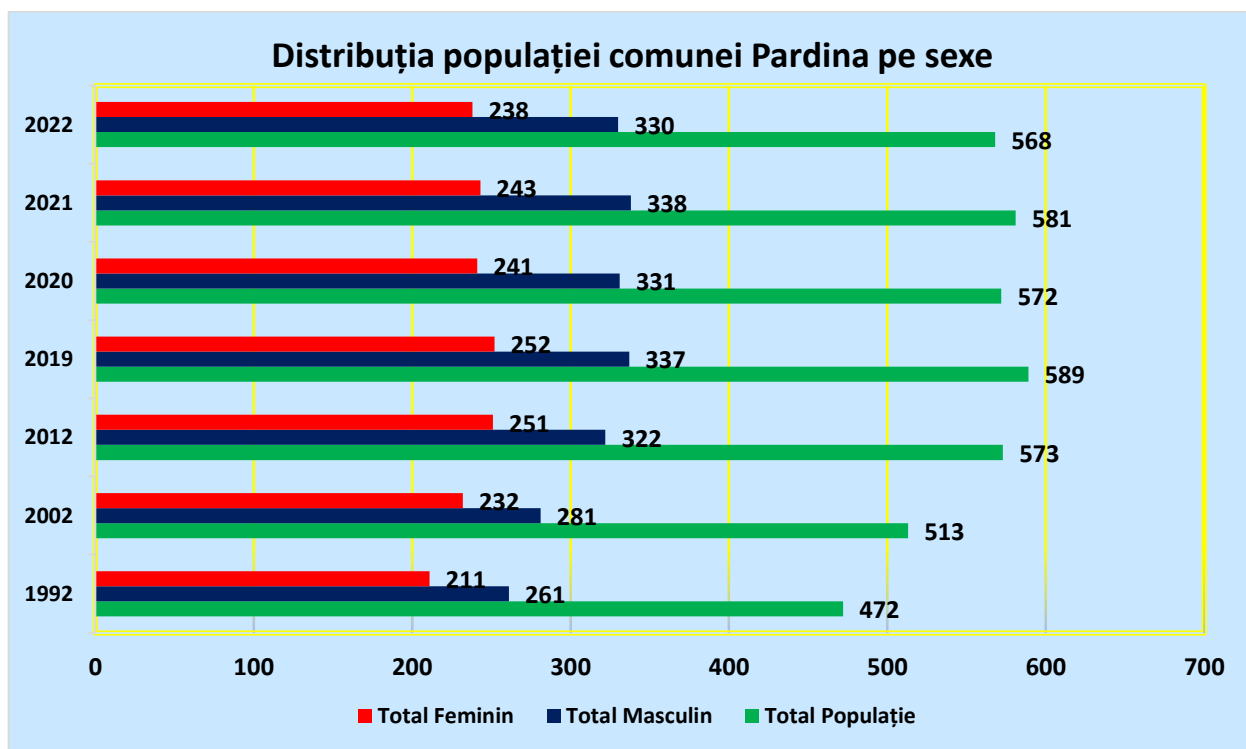
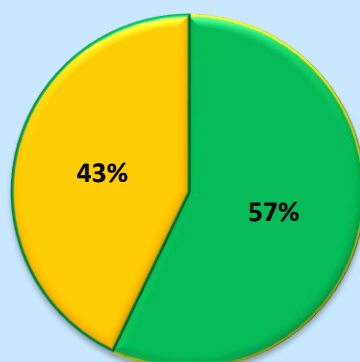

Figura nr. 9 Distribuția populației comuna Pardina pe sexe (1992 -ianuarie 2022 după domiciliu)

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Distribuția procentuală pe sexe a populației comunei Pardina- ianuarie 2022

■ Masculin comuna Corbu   ■ Feminin comuna Corbu

Figura nr. 10 Distribuția populației comuna Pardina pe sexe - ianuarie 2022 (după domiciliu)

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

La nivelul lunii ianuarie 2022 în comuna Pardina femeile reprezentau un procent de 43% din populație comparativ cu bărbații care reprezentau un procent de 57% din populație.

Structura populației pe grupe de vârstă

Populația comunei Pardina, la nivelul lunii ianuarie 2022, după domiciliu, conform datelor Institutului Național de Statistică se împarte pe grupe de vârstă, după cum urmează:

Comuna Pardina	1992	2002	2012	2019	2020	2021	2022 ianuarie
0-14 ani	135	100	98	99	89	91	86
15-24 ani	76	104	71	72	65	67	64
25-39 ani	110	125	144	134	132	124	119
40-59 ani	76	110	178	186	183	199	196
60-79 ani	73	69	72	89	95	92	94
Peste 80 de ani	2	5	10	9	8	8	9
Total	472	513	573	589	572	581	568

Tabel nr. 2 Distribuția populației pe grupe de vârstă (2011- ianuarie 2022 după domiciliu)

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din datele existente la nivelul lunii ianuarie 2022 comparativ cu anul 1992, rezultă o

scădere semnificativă a numărului de persoane din categoria de vârstă 0 - 39 ani. Dacă în anul 1992 populația cu vârsta cuprinsă între 0-39 ani reprezenta 82,83% din totalul populației comunei, în anul 2012 procentul era 54,62% (mai scăzut cu 28,21%), iar în ianuarie 2022 procentul era de 47,35% (mai scăzut cu 7,27% față de anul 2012 și cu 35,48% față de anul 1992.

În ceea ce privește categoria de vârstă de peste 40 de ani rezultă o creștere a numărului de persoane. Dacă la nivelul anului 1992 populația peste 40 de ani reprezenta 17,17% din totalul populației comunei, în anul 2012 procentul era de 45,38% (mai crescut cu 28,21%), iar în ianuarie 2022 procentul era de 52,65% (mai crescut cu 7,27% față de anul 2012 și cu 35,48% față de anul 1992.

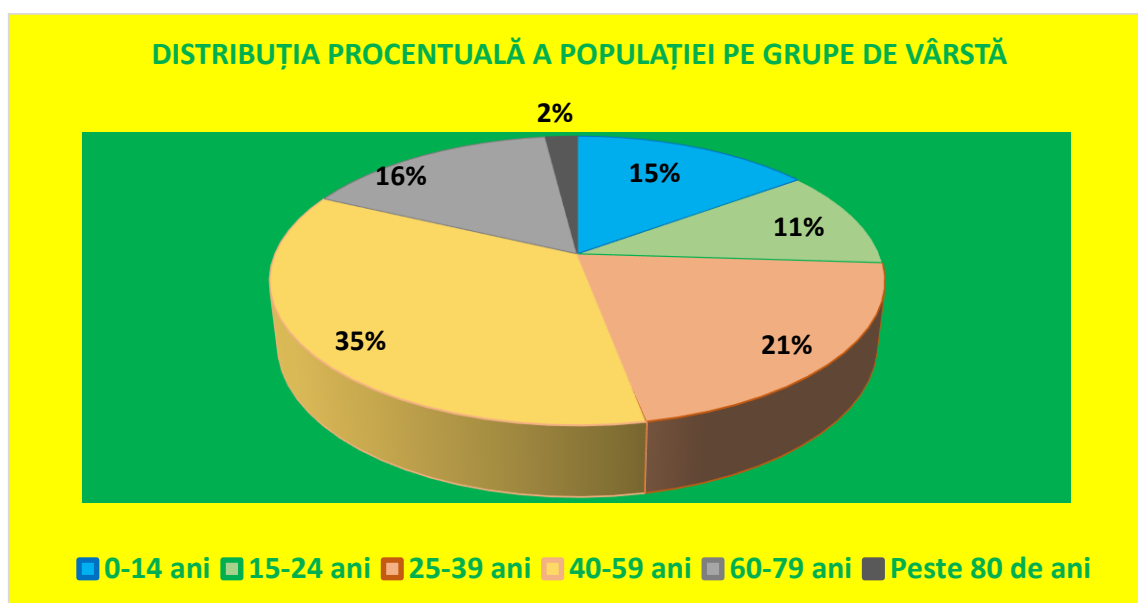

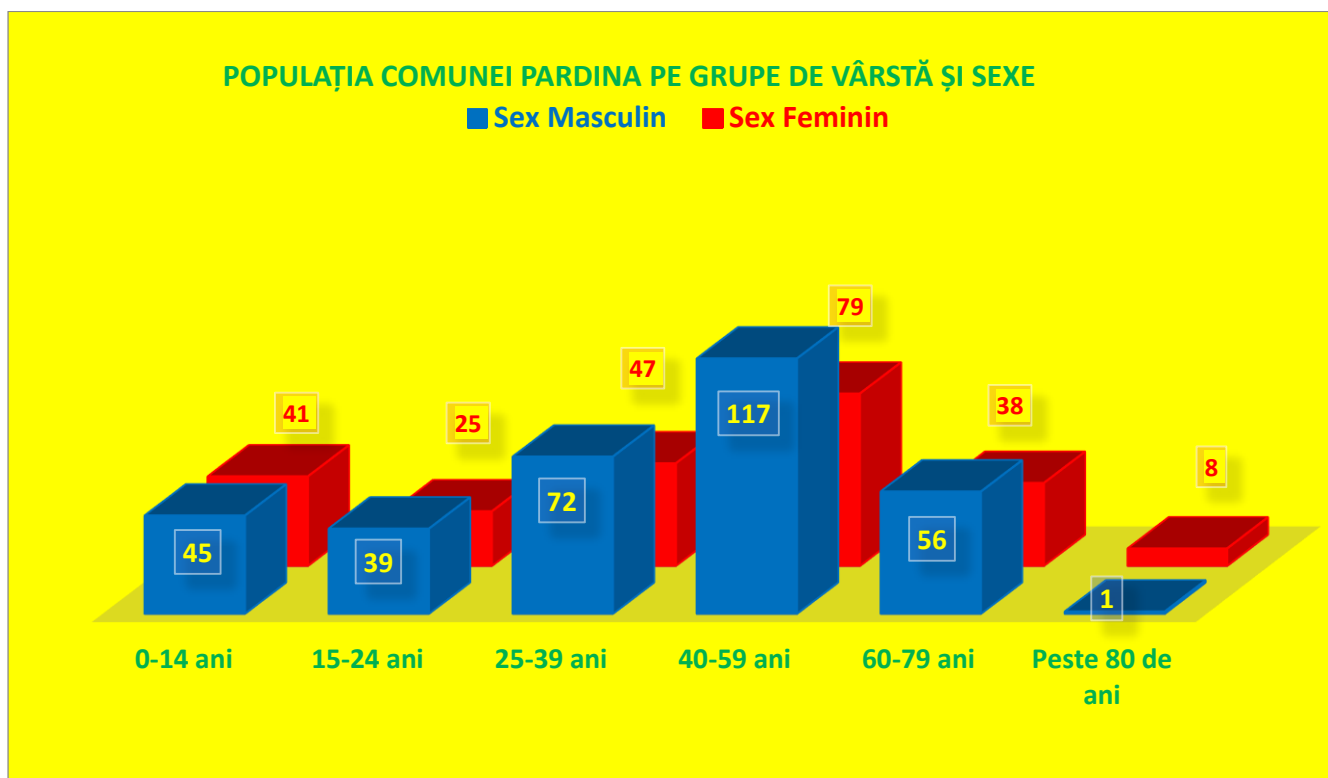
Figura nr. 11 Distribuția populației comunei Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă - Ianuarie 2022 (după domiciliu)

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Comuna Pardina	Masculin	Feminin
0-14 ani	45	41
15-24 ani	39	25
25-39 ani	72	47
40-59 ani	117	79
60-79 ani	56	38
Peste 80 de ani	1	8
Total	330	238

Tabel nr. 3 Distribuția populației comuna Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă și sexe la nivelul lunii ianuarie 2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figura nr. 12 Distribuția populației Comunei Pardina, după domiciliu, pe grupe de vârstă și sexe la nivelul lunii ianuarie 2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din analiza grupelor de vârstă și ținând cont de gruparea pe sexe, în rândul populației sub 80 de ani se constată faptul că persoanele de gen masculin devansează ca număr persoanele de gen feminin, diferențele fiind semnificative. Peste vârsta de 80 de ani persoanele de sex feminine sunt în număr mai mare față de persoanele de gen masculin.

Prezentăm mai jos rezultatele obținute în urma analizei întreprinse:

- *Grupa de vârstă 0-14 ani* - populația de gen masculin reprezintă 52,32% și are un avans ușor de 4,64% procente față de populația de gen feminin, care reprezintă 47,68% din totalul populației acestei grupe de vârstă;
- *Grupa de vârstă 15-24 ani* - populația de gen masculin reprezintă 60,93% și are un avans de 21,86% procente față de populația de gen feminin, care reprezintă 39,07% din totalul populației acestei grupe de vârstă;
- *Grupa de vârstă 25 -39 ani* - populația de gen masculin reprezintă 60,50% și are un avans de 21% procente față de populația de gen feminin, care reprezintă 39,30% din totalul populației acestei grupe de vârstă;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- *Grupa de vârstă 40 -59 ani* - populația de gen masculin, care reprezintă 59,69% și are un avans de 19,38% procente față de populația de gen feminin, care reprezintă 40,31% din totalul populației acestei grupe de vârstă;
- *Grupa de vârstă 60 -80 ani* - populația de gen masculin reprezintă 59,57% și are un avans de 19,14% procente față de populația de gen feminin, care reprezintă 40,43% din totalul populației acestei grupe de vârstă;
- *Grupa de vârstă peste 80 ani* - se constată o schimbare majoră, populația de gen feminine reprezintă 88,88% și are un avans de 77,76% procente față de populația de gen masculin, care reprezintă 11,12% din totalul populației acestei grupe de vârstă.

O concluzie scurtă privind analiza pe grupe de vârstă și grupare pe sexe se poate observa faptul că populația tânără este mai numeroasă în rândul persoanelor de gen masculin, iar majoritatea persoanelor de gen feminin este deținută doar de grupa de peste 80 de ani.

Populația comunei Pardina conform datelor furnizate de INS este una echilibrată din punct de vedere al reprezentării pe grupe de vârstă. Procentul de 18% al populației cu vârsta de peste 60 de ani evidențiază o situație destul de echilibrată cu privire la îmbătrânirea demografică, fapt ce atenuază pericolul depopulării în timp.

Analizând datele cu privire la structura populației stabile pe grupe de vârstă și sexe observăm că la nivelul comunei, paritatea populației de gen feminin și masculin este dezechilibrată. De la o ușoară superioritate numerică a persoanelor de gen masculin, pe categoria de vârstă 0-14 ani, la diferențe procentuale semnificative de peste 20% a populației de gen masculin față de populația de gen feminine între categoriile de vârstă 15-80 ani și până la schimbarea semnificativă constatată în cazul grupei de vârstă de peste 80 ani, când superioritatea persoanelor de gen feminin înregistrează o diferență de procentaj cu peste 77%.

Structura etnică a populației

Potrivit datelor existente, comuna Pardina are o structură etnică omogenă. Conform recensământului din anul 2011, 84% dintre locuitori sunt nativ români, 11% sunt ucraineni, 2% ruși-lipoveni și 3% au apartenență etnică necunoscută.

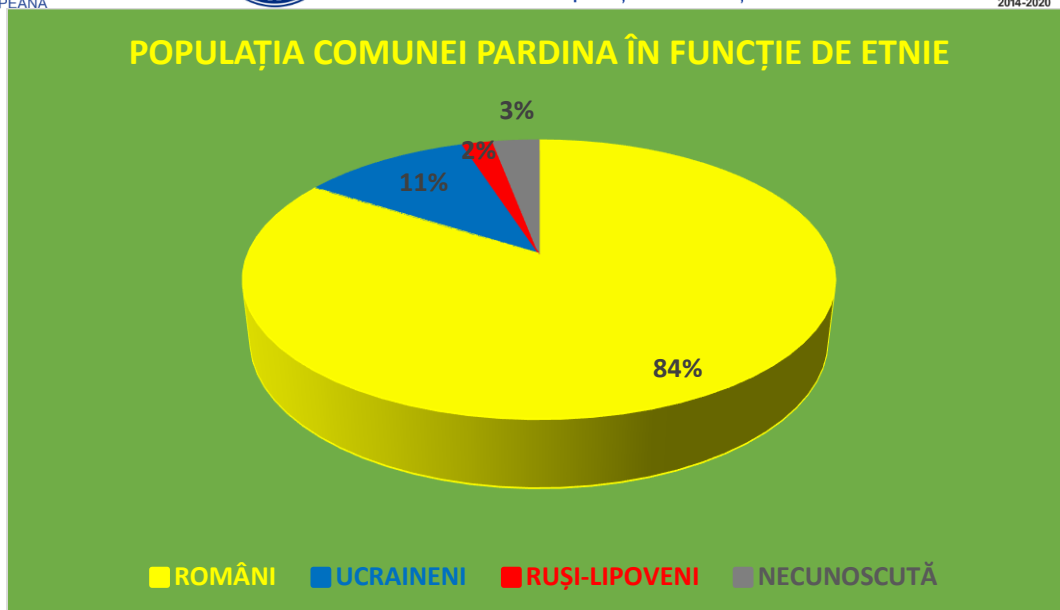

Figura nr. 13 Distribuția populației Comunei Pardina pe etnii
Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Pardina,_Tulcea

Structura Populației după religie

În orientarea religioasă a populației se reflectă caracterul destul de omogen al comunei. 94% din totalul populației este creștin ortodoxă, 3% ortodocși de rit vechi, 1% romano-catolici și 2% au apartenență religioasă necunoscută.

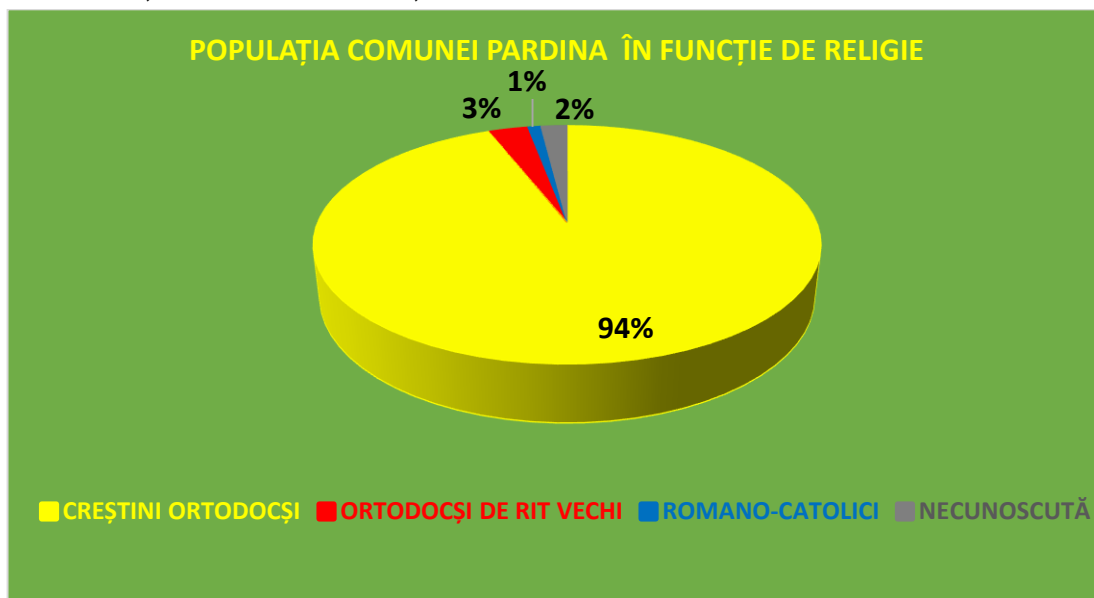

Figura nr. 14 Distribuția populației Comunei Pardina după religie
Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Pardina,_Tulcea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Mișcarea naturală a populației Comunei Pardina

Elementele definitorii ale mișcării naturale sunt reprezentate de nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și decese (ieșirile din sistem). Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală într-un sistem demografic este exprimată prin natalitate (rata natalității), respectiv mortalitate (rata mortalității).

Natalitatea se exprimă pe baza raportului dintre numărul total al nașterilor (născuții vii) dintr-o anumită perioadă de timp (de regulă - un an) și numărul mediu al populației din perioada respectivă. În mod omonim se recurge la evaluarea mortalității. În baza componentelor menționate se determină bilanțul demografic natural (sporul natural).

Anul	Născuți Vii	Decese	Sporul natural	Căsătorii	Divorțuri
2012	8	3	+5	0	0
2013	6	6	0	1	0
2014	10	9	+1	1	0
2015	6	6	0	1	1
2016	9	9	0	3	0
2017	4	3	+1	5	0
2018	2	6	- 4	2	0
2019	5	6	- 1	3	1
2020	4	8	- 4	1	0
2021	1	10	- 9	2	0

Tabel nr. 4 Evoluția sporului natural al comunei Pardina

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din analiza datelor INS, observăm că la nivelul comunei Pardina, sporul natural (diferența algebrică între numărul născuților vii și cel al decedaților din rândul unei populații determinate, într-o perioadă de timp determinată) este unul negativ în ultimii ani. Pe de altă parte, situația este mai favorabilă când vine vorba despre rata nupțialității și cea a divorțialității, înregistrându-se mai multe căsătorii și mai puține divorțuri.

Pentru viitor, așa cum o demonstrează și situația demografică din celelalte țări europene, șansele de revigorare demografică prin creșterea numărului de nașteri vor fi scăzute, tendința fiind de reducere continuă a numărului de copii pe care o familie decide să îi aibă.

Dinamica populației și fluxurile migratorii

Evoluției speciei umane, răspândită astăzi pe întreaga planetă, îi este caracteristică, în anumite limite, mobilitatea teritorială sau geografică, expansiunea și retracțiunea într-un anumit spațiu. Această particularitate este cunoscută sub numele de migrație și poate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

fi definită drept mișcarea teritorială a oamenilor atât în limitele unei țări cât și în afara lor.

Migrațiile, în accepțiunea foarte largă a termenului, implică ideea de deplasare, de schimbare de loc și de locuință. Termenul se referă atât la plecarea individuală, la deplasarea grupelor umane, cât și la mișcările sezoniere, în căutare de lucru. Totodată, și deplasamentul internațional de populație (pe o oarecare durată) este considerat drept migrație.

Această mișcare este corelată cu procesele de dezvoltare și schimbările economice, de structură socială sau de calitate a vieții. Alături de mișcarea naturală a populației, migrația populației contribuie la creșterea sau scăderea populației, dată de soldul migratoriu.

Persoanele temporar absente - în această categorie sunt incluși: studenții, persoanele în detenție, persoanele înrolate în armată și persoanele plecate peste hotarele țării cu durata absenței de peste un an.

Institutul Național de Statistică măsoară soldul schimbărilor de domiciliu care reprezintă diferența algebrică dintre numărul persoanelor sosite prin schimbarea domiciliului (sosiți) și numărul persoanelor plecate prin schimbarea domiciliului (plecați).

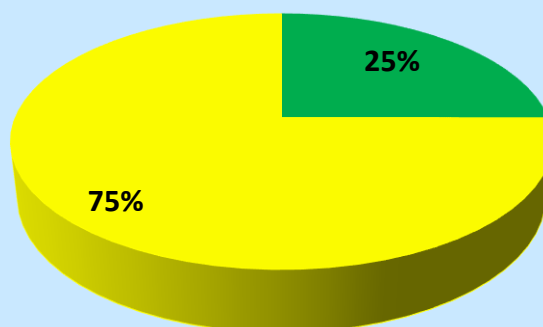
Categorii	Total populație (nr. persoane) - 2021
Persoane prezente (după domiciliu)	575
Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	3
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	9
Emigranți definitivi pe județe și localități de plecare	1
Imigranți definitivi pe județe și localități de destinație	0

Tabel nr. 5 Migrația populației Comunei Pardina la nivelul anului 2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

MIGRAȚIA POPULAȚIEI 2020

- Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)
- Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)

Figura nr. 15 Migrația populației comunei Pardina la nivelul anului 2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Forța de muncă

Conform datelor statistice ale INS în România ianuarie 2022 existau 19.038.098 persoane, iar la nivelul județului Tulcea conviețuiau 228.109 persoane, dintre aceștia 568 sunt locuitori ai comunei Pardina.

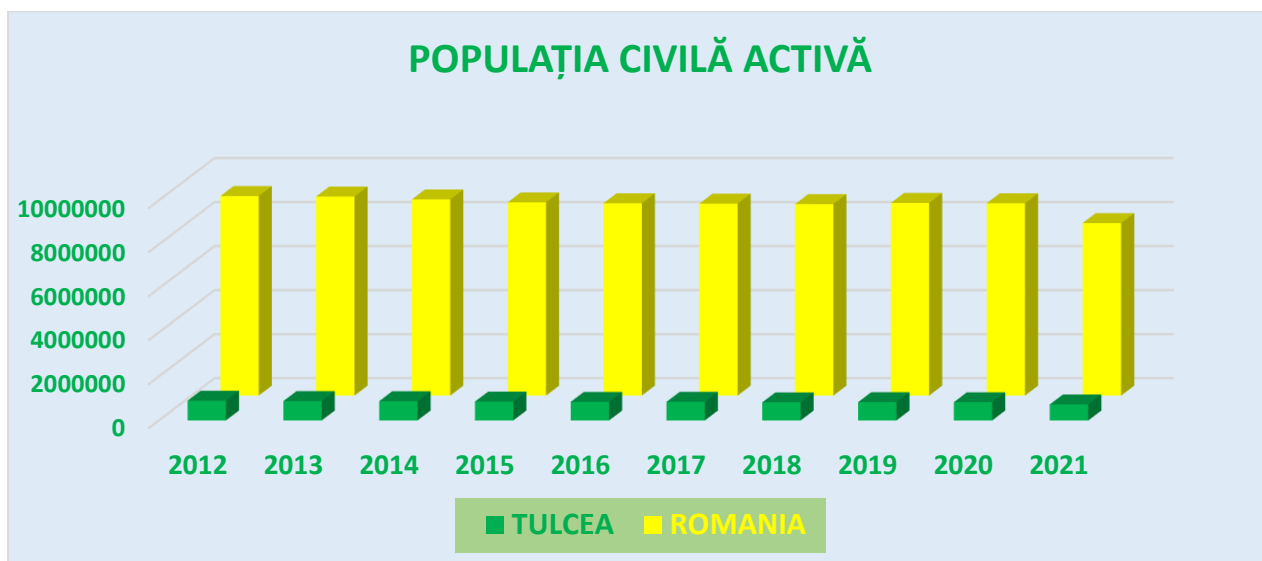
Populația activă civilă a județului Tulcea a înregistrat, în perioada 2012-2021, o scădere cu 13.100 de persoane.

Putem considera că una dintre cauzele scăderii populației active este și migrația externă a forței de muncă.

Total mii persoane	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
România	9063,4	9042,9	8910	8776,8	8735,8	8717,9	8696,4	8750,5	8736,9	7835,6
Tulcea	89,7	88,1	87,3	85,6	84,1	84,5	82,2	82,8	82,7	72,5

Tabel nr. 6 Populația activă civilă România și județul Tulcea

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figura nr. 16 Populația activă civilă România și Județul Tulcea
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Total mii persoane	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Masculin	48,4	46,2	45,9	45,1	44,8	45	44	44,1	44,5	40
Feminin	41,3	41,9	41,4	40,5	39,3	39,5	38,2	38,7	38,2	32,5

Tabel nr. 7 Populația activă civilă în județul Tulcea pe sexe
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Total mii persoane	România	Tulcea
Anul 2012	14033,7	164,3
Anul 2013	13997,9	162,5
Anul 2014	12597,7	129,6
Anul 2015	12481,1	127,1
Anul 2016	12562	127,5
Anul 2017	12432,5	124,5
Anul 2018	12238,9	121
Anul 2019	12198,3	118,9

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Anul 2020	12216,8	118,5
Anul 2021	12201,4	117,2

Tabel nr. 8 Resurse de muncă România și județul Constanța
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Total mii persoane	România		Tulcea	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
Anul 2012	7233,9	6799,8	86,4	77,9
Anul 2013	7223,1	6774,8	85,6	76,9
Anul 2014	6603,4	5994,3	70,1	59,5
Anul 2015	6536,5	5944,6	68,9	58,2
Anul 2016	6572,8	5989,2	68,7	58,8
Anul 2017	6516,1	5916,4	67,2	57,3
Anul 2018	6352,4	5886,5	64,6	56,4
Anul 2019	6408,8	5789,5	64,3	54,6
Anul 2020	6377,7	5839,1	63,6	54,9
Anul 2021	6301,3	5900,1	62,2	55

Tabel nr.9 Resurse de muncă România și județul Tulcea pe sexe
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Salariați	1995	2000	2005	2010	2015	2019	2020
Comuna Pardina	260	67	76	50	46	39	39

Tabel nr. 10 Numărul mediu de salariați, comuna Pardina
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

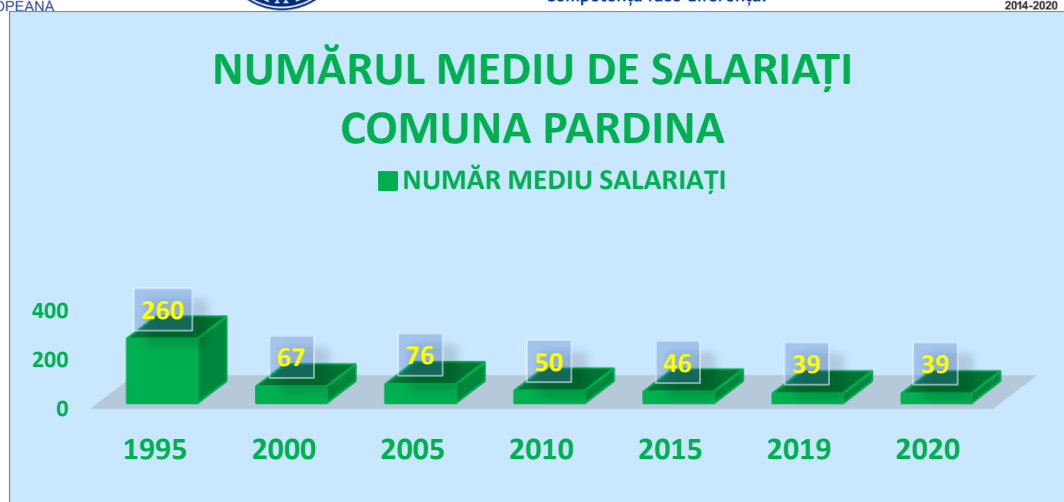

Figura nr. 17 Numărul mediu de salariați, comuna Pardina

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din Fișa localității furnizată de către INS observăm că la nivelul anului 2020 în comuna Pardina se aflau un număr mediu de 39 salariați, care își desfășurau activitatea în următoarele domenii: Facilități de cazare pentru vacante și perioade de scurtă durată; Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat; Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun; activități auxiliare pentru producții vegetale; Servicii veterinare; Pescuit pe ape dulci; Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase; Creșterea animalelor; Baruri și alte activități de servire a băuturilor; Transporturi rutiere de marfuri;

2.3 Resurse create de om

Căile de comunicații

Starea drumurilor județene și comunale are o influență deosebită asupra dezvoltării locale.

Căi rutiere

Unica legătură rutieră a Comunei Pardina cu celelalte localități vecine și cu municipiul Tulcea se realizează prin intermediul Drumului Județean 222N, acesta pornește din localitatea Tudor Vladimirescu (suburbie a municipiului Tulcea), continuă pe raza comunelor Ceatalchioi și Pardina și se oprește în comuna Chilia Veche. Drumul este pietruit și greu practicabil, iar în perioadele cu fenomene meteorologice nefavorabile devine chiar nep practicabil.

Figura nr. 18 Drumul Județean 222N

Sursa: <https://www.google.com/search?q=drumul+jude%C5%A3ean+222n>

O altă cale de acces către Comuna Pardina este rețeaua navală, transportul fluvial realizându-se pe Dunăre prin brațul Chilia.

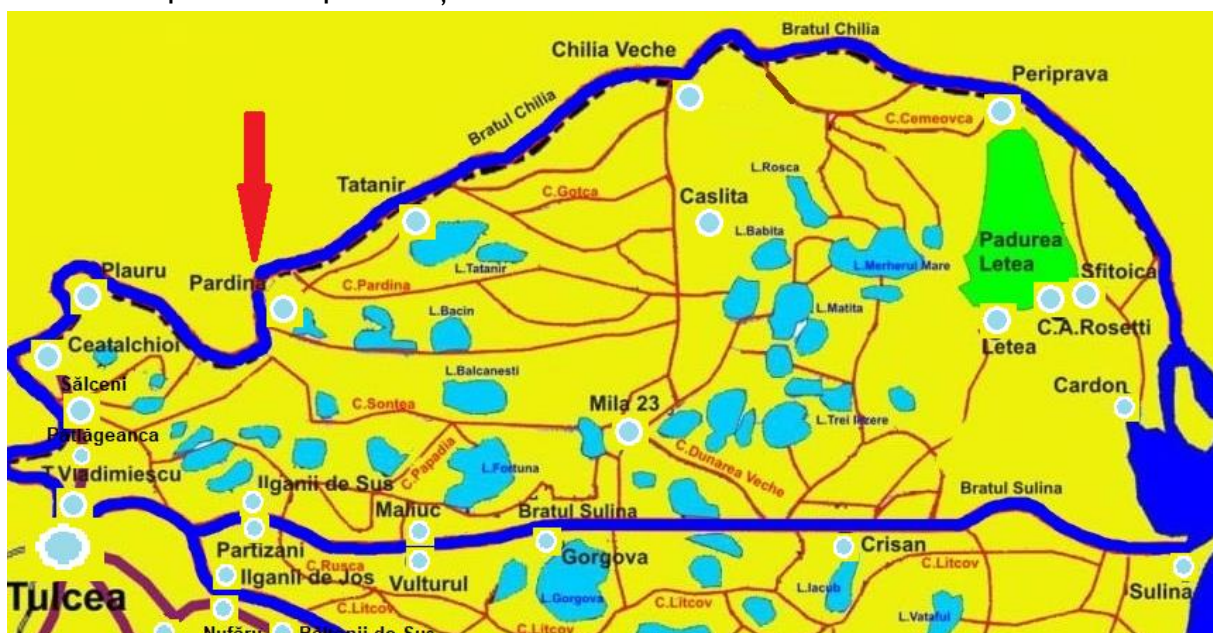

Figura nr. 19 Rețea navigabilă Tulcea - Pardina- Chilia Veche

Sursa: <https://deltaromaniei.ro/harta/ro>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Rețeaua stradală din intravilanul localității Pardina însumează 7,2 km, o parte din rețea este asfaltată și modernizată, restul rețelei stradale este acoperită cu pietriș sau pământ.

Figura nr. 20 Rețea stradală Comuna Pardina

Dotări socio-culturale

La nivelul comunei dotările socio - culturale sunt reprezentate astfel:

Număr total de biblioteci publice	1
Număr de volume deținute	5704
Număr total case de cultură / cămine culturale	1
Lăcașe de cult	1

Tabel nr. 11 Dotări socio - culturale comuna Pardina

Sursa: Fișa de date INS Comuna Pardina

Patrimoniul și infrastructura culturală

Figura nr. 21 Căminul cultural comuna Pardina

Căminul Cultural Pardina inițiază și desfășoară activități în domeniul educației (ecologice și artistice) precum și programe în domeniul culturii tradiționale și al creației populare contemporane.

Activitățile cultural-artistice organizate și desfășurate în cadrul căminului cultural, cuprind programe de conservare și perpetuare a valorilor morale, tradiționale și artistice ale comunității locale, ale patrimoniului cultural național și universal.

Monumente istorice și arheologice⁹

- Tumulul de la Pardina - punct Movila lui Slaon - Necropolă tumulară situate în Comuna Pardina, jud Tulcea, reper fluviu Dunărea.

- Așezarea civilă de la Pardina - Stipoc - punct Stipoc (Batac) - Sit arheologic Epoca elenistică, Epoca modernă / sec. IV-III, sec. XIX, situată în Comuna Pardina, jud Tulcea, reper Grindul Stipoc.

- Așezarea elenistică de la Pardina - Băclăneștii Mari sec. IV-III a.Chr. - punct Băclăneștii Mari, situată în Comuna Pardina, jud Tulcea, - reper în apropierea canalului magistral Pardina-Stipoc.

⁹ <http://ran.cimec.ro/sel.asp>

Lăcașe de cult

Figura nr. 22 Biserica pe rit vechi Nașterea Maicii Domnului Comuna Pardina

În anul 1860 locuitorii satului Pardina care erau în majoritatea lor creștini s-au hotărât să-și construiască biserica lor proprie pe terenul obținut prin împroprietărire. În acest scop au cerut aprobarea stăpânirii otomane pe care au obținut-o și au început construirea bisericii cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”,.

Construcția bisericii de către obștea satului se realizează între anii 1860-1865. Biserica în formă de cruce este construită în întregime din lemn. Temelia este construită din butuci groși de stejar. Distanța de la pământ la dușumeaua bisericii a fost de cel puțin un metru.

Temelia bisericii este în pământ atât din cauza inundațiilor care au împotmolit terenul, cât și din cauza greutateii bisericii afundându-se în mlaștină. Pereții sunt construiți numai din scânduri care acoperă scheletul. Așa că în interior și exterior, biserica este căptușită cu scândură. Are o turlă mare la mijloc acoperită cu tablă galvanizată. În 1896 a fost construită tot din scânduri o marchiză la ieșirea din sfântul altar. Maistrul bisericii nu este cunoscut, dar se bănuiește că a fost de origine rusă. Stilul arhitectonic este în întregime cu influență slavonă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Catapeteasma este construită ca un perete din scânduri pe care sunt agățate diferite icoane răzlețe, o ușă împărțită și două uși diaconești. Obiectele istorice mai vechi, datând din sec. XIX: cărți de cult slavone, Sf. Vasile, Sf. Epitaf, pictat și brodat cu fir alb, două cruci din metal alb și email, chivot, policandru, clopot din 1872 restaurat în 1907 și diferite icoane de pe catapeteasmă. Biserica a fost distrusă de bombardamentele din cele două războaie și renovată în același stil tot de către obștea credincioșilor.

Învățământ. Infrastructura educațională

Figura nr. 23 Școala Gimnazială Comuna Pardina

Sistemul de învățământ public reprezintă principala componentă a sistemului de educație. Structura sistemului de învățământ din România cuprinde învățământul preșcolar, primar, secundar inferior, general obligatoriu, secundar superior, școlile de arte și meserii, școlile de ucenici, învățământul post-liceal și învățământul superior.

În anul 2004, aproximativ 4.4 milioane din populația României era înscrisă la școală. Dintre aceștia, 650.000 în grădinițe, 3.11 milioane (14.0% din populație) în învățământul primar și secundar și 650.000 (3.0% din populație) la nivel terțiar (universități). Populația școlară a României a înregistrat o scădere cu 13.6% în anul 2014 față de anul 2008. De asemenea, în anul 2014, numărul cadrelor din sistemul de învățământ românesc a scăzut cu

Page 48 of 187

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

11.2% comparativ cu anul 2008 când au fost înregistrate 275.426 cadre didactice la nivel național.

În comuna Pardina, funcționează o școală gimnazială cu clasele I-VIII. Școala are în componență 4 săli de clasă. Datorită numărului scăzut de elevi clasele cunt comasate astfel:

- clasa pregătitoare și clasele I - IV
- clasele V - VIII;

În ce privește învățământul preșcolar există o grupă care își desfășoară activitatea în incinta școlii gimnaziale.

Analiza comparativă este prezentată în tabelul de mai jos.

Forma de Învățământ	1992	2002	2012	2016	2020	2021
Învățământul primar și gimnazial - număr persoane	98	53	47	40	40	35
Copii înscriși la grădiniță - număr persoane	43	20	16	15	8	10
Total	141	73	63	55	48	45

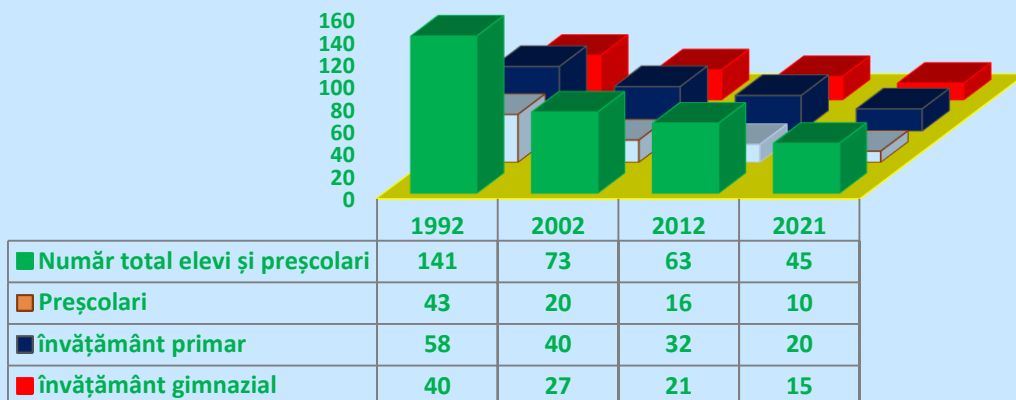
*Tabel nr. 12 Numărul elevilor și forma de învățământ la nivelul anilor: 1992 - 2021
Sursa: Fișa localității Pardina (INS)*

Conform Fișei localității (INS) numărul total al elevilor și preșcolarilor la nivelul comunei Pardina a fost de 141 la nivelul anului 1992, de 73 la nivelul anului 2002, de 63 la nivelul anului 2012, de 55 la nivelul anului 2016, de 48 în anul 2020 și de 40 la nivelul anului 2021. Aceste date evidențiază o scădere constantă a numărului de elevi care este corelată cu natalitatea scăzută din ultimii ani dar și cu trendul de depopulare al zonei.

Scoala Gimnazială Pardina, desfășoară diferite acțiuni și programe de prevenirea și combaterea abandonului școlar, susține prezența la cursuri și promovabilitatea.

NUMĂRUL TOTAL DE ELEVI ȘI PREȘCOLARI COMUNA PARDINA

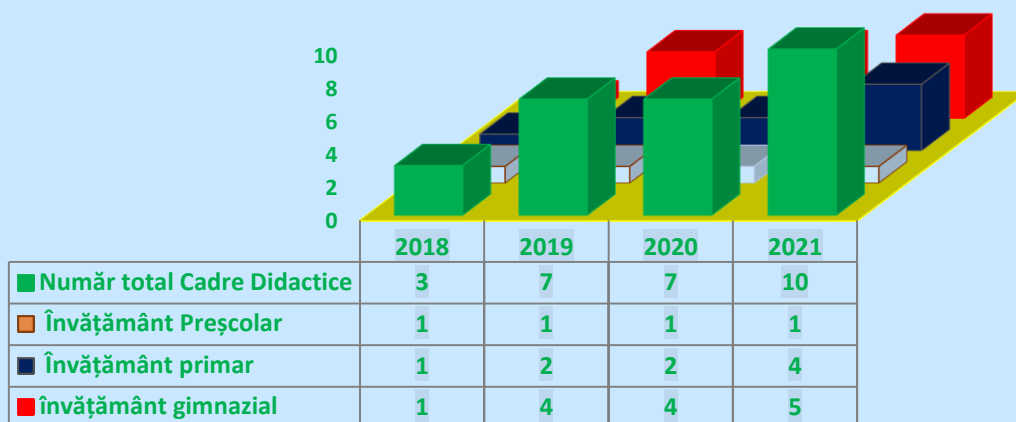

Figura nr. 24 Număr preșcolari și elevi la nivelul anilor: 1992, 2002, 2012, 2021
 Sursa: Fișa localității Pardina (INS)

Forma de Învățământ	Număr cadre didactice 2018	Număr cadre didactice 2019	Număr cadre didactice 2020	Număr cadre didactice 2021
Învățământ primar și gimnazial	2	6	6	9
Învățământ prescolar	1	1	1	1
Total	3	7	7	10

Tabel nr. 13 Distribuția cadrelor didactice la nivelul anilor: 2018, 2019, 2020 și 2021
 Sursa: Fișa localității Pardina (INS)

DISTRIBUȚIA CADRELOR DIDACTICE COMUNA PARDINA

Figura nr. 25 Distribuția cadrelor didactice la nivelul anilor: 2018, 2019, 2020, 2021
 Sursa: Fișa localității Pardina (INS)

Conform Fișei localității (INS) numărul total al cadrelor didactice la nivelul comunei Pardina a fost de 3 la nivelul anului 2018, de 7 la nivelul anului 2019 și 2020, și de 9 la nivelul anului 2021, ceea ce ne arată o creștere graduală a numărului de cadre didactice. Deși numărul de elevi se află în scădere față de anii trecuți, creșterea numărului de cadre didactice evidențiază interesul autorităților locale și al reprezentanților instituției de învățământ față de consolidarea, dezvoltarea și îmbunătățirea actului educațional în comuna Pardina.

2.4 Percepția asupra localității

În anul 2022, a fost realizat un studiu privind identificarea problemelor majore din comuna Pardina și formularea viziunii de dezvoltare locală - componentă a proiectului privind elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală.

Studiul s-a derulat prin abordarea a două arii de cercetare:

- **prima arie a vizat angajații** din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Pardina, dimensiunile evaluării corelând următoarele direcții majore:

- Identificarea problemelor locale;
- Caracterizarea activității administrației publice - aspecte relevante, ierarhizarea acestora;
- Descrierea calității vieții în comuna Pardina.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- a doua arie a vizat populația comunei Pardina. Au fost chestionați locuitorii comunei Pardina, urmărindu-se:

- Ierarhizarea problemelor locale;
- Formularea așteptărilor față de activitatea administrației publice locale.

I. Angajații aparatului de specialitate al primarului comunei Pardina

Grupul țintă

Angajați ai aparatului de specialitate al primarului Comunei Pardina, funcționari publici și personal contractual, grup cu următoarele caracteristici majore:

Au fost chestionate persoanele angajate în aparatul de specialitate al primarului Comunei Pardina (17% de sex masculin și 83% de sex feminin).

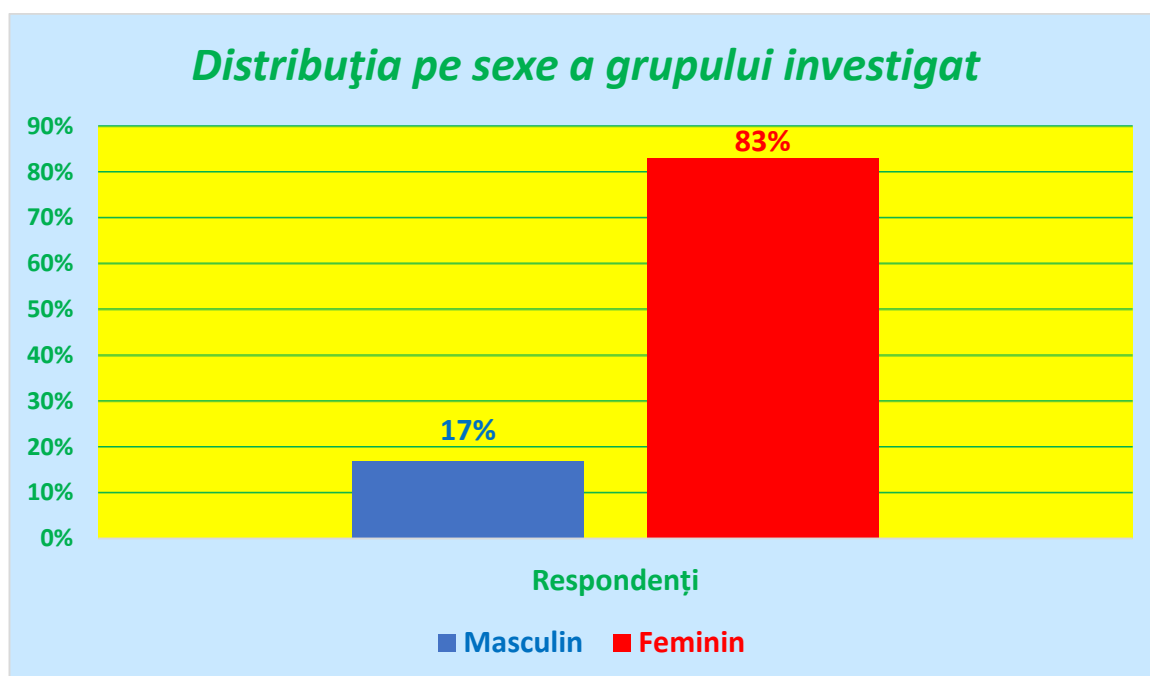

Figura nr. 26 - Distribuția pe sexe a grupului investigat

În ceea ce privește vârsta grupului investigat, se constată o suprapopulare a intervalelor 25 - 45 ani (83% din care 33% 25-35 ani și 50% 36-45 ani) și 46 -55 de ani (17%). Constatăm că există un echilibru între grupul cu vârsta 25-35 de ani (33%) și grupul cu vârsta 36-45 ani (50%). Acest echilibru asigură prin colaborarea generațiilor o deschidere mai mare către utilizarea noilor tehnologii în procesul de simplificare și debirocratizare a administrației. Pe de altă parte existența grupului de vârstă 46 -55 de ani (17%) reprezintă

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

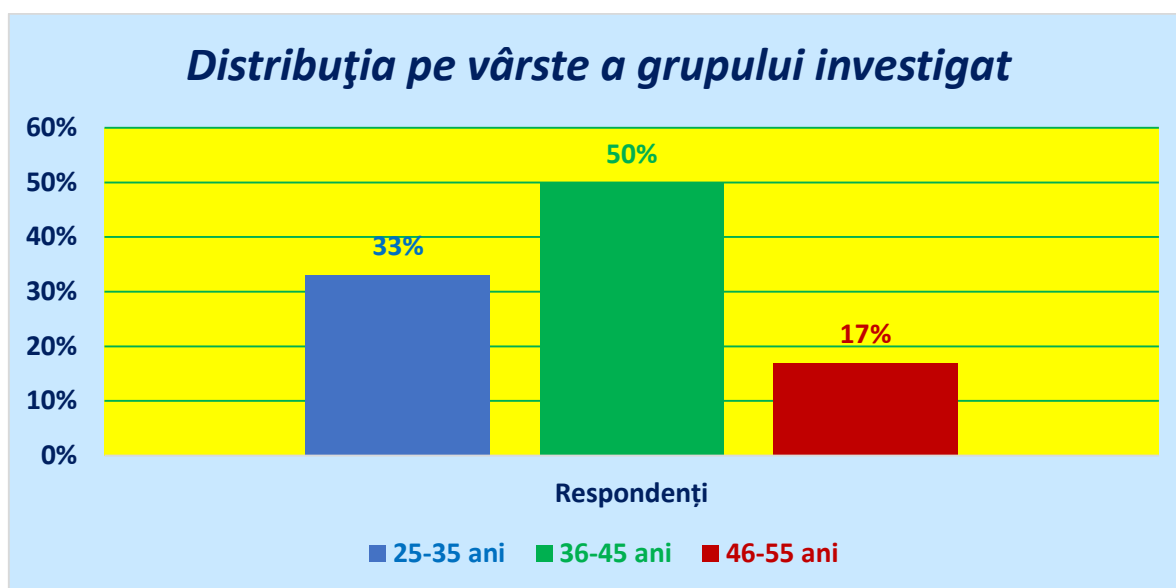

Instrumente Structurale
2014-2020

un beneficiu din perspectiva experienței de muncă , a cunoștințelor dobândite și împărtășite cu grupul de vârstă mai tânăr.

<i>Categoria de vârstă</i>	<i>25-35 ani</i>	<i>36-45 ani</i>	<i>46-55 ani</i>
<i>Procent</i>	33%	50%	17%

Tabel nr. 14 Distribuția pe vârste a grupului investigat

Figura nr. 27 - Distribuția pe vârste a grupului investigat

Și din perspective studiilor în cadrul grupului investigat, se constată existența unui echilibru în ceea ce privește procentul angajaților cu studii universitare 50% și cei cu studii medii 50%. Din procentajul angajaților cu studii universitare, 34% au studii masterale și 16% studii de licență. În ceea ce privește angajații cu studii medii, toți au studii liceale și diploma de bacalaureat.

Printre respondenți nu au fost identificați angajați studii postuniversitare.

<i>Nivel studii</i>	<i>Liceu</i>	<i>Studii universitare</i>	<i>Studii masterale</i>
<i>Procent studii</i>	50%	16%	34%

Tabel nr. 15 Nivelul de studii al grupului investigat

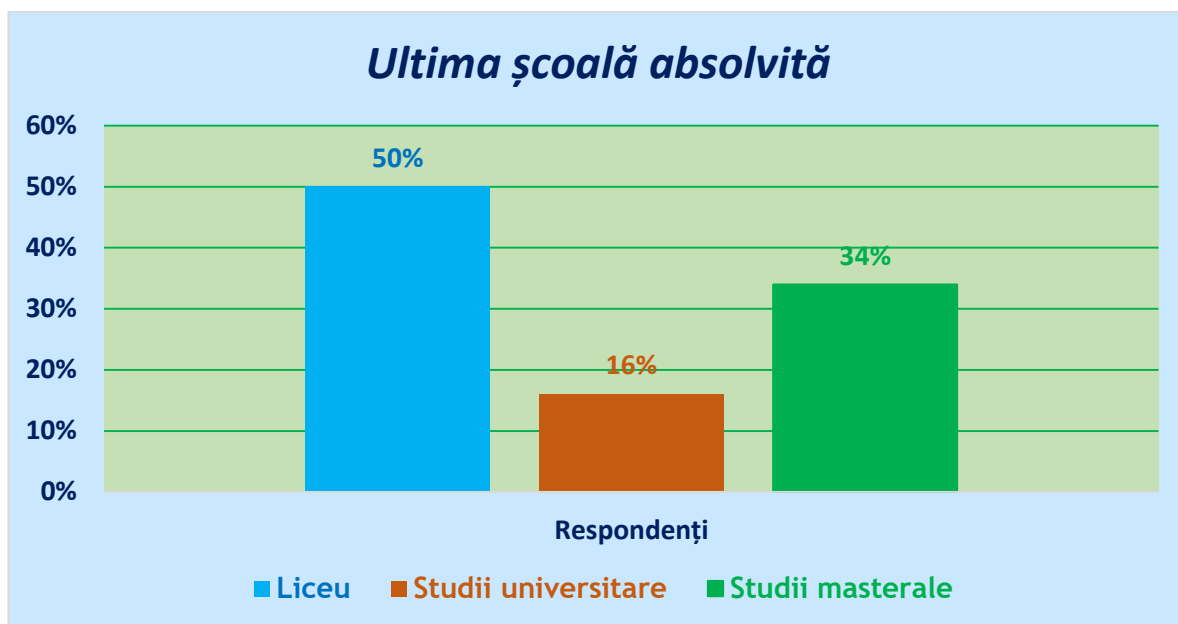

Figura nr. 28 Nivelul de studii al grupului investigat

În ceea ce privește atitudinea față de serviciile oferite de instituție, în general angajații chestionați se declară foarte mulțumiți (50%), mulțumiți (34%) și nemulțumiți (16%).

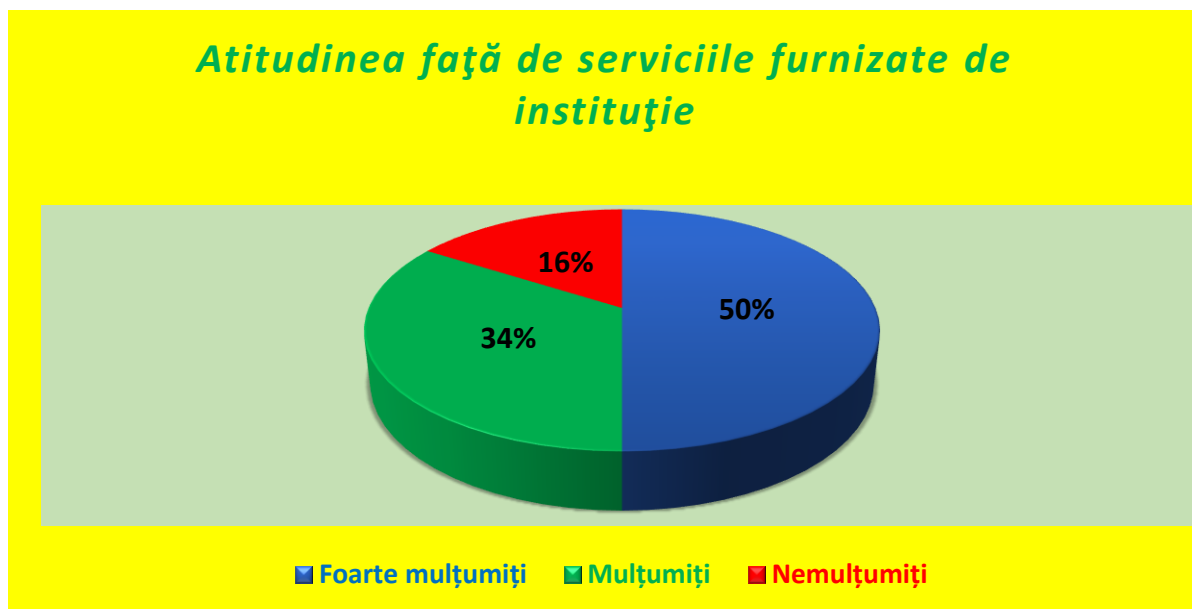

Figura nr. 29 Atitudinea față de serviciile furnizate de instituție

Referitor la elementele care reprezintă factori de motivare la locul de muncă, prin răspunsurile oferite respondenți au evidențiat ca foarte importante, recunoașterea de către conducere a muncii depuse, salarizarea și condițiile de muncă, urmat de satisfacția de a face lucruri utile pentru comunitate și de comunicarea în cadrul echipei din care faceți parte. În ceea ce privește factorii de motivare care oferă perspectiva unei cariere de succes, existența unei competiții în cadrul instituției și libertatea de a avea inițiative, respondenți i-au considerat de o importanță moderată sau nesemnificativă.

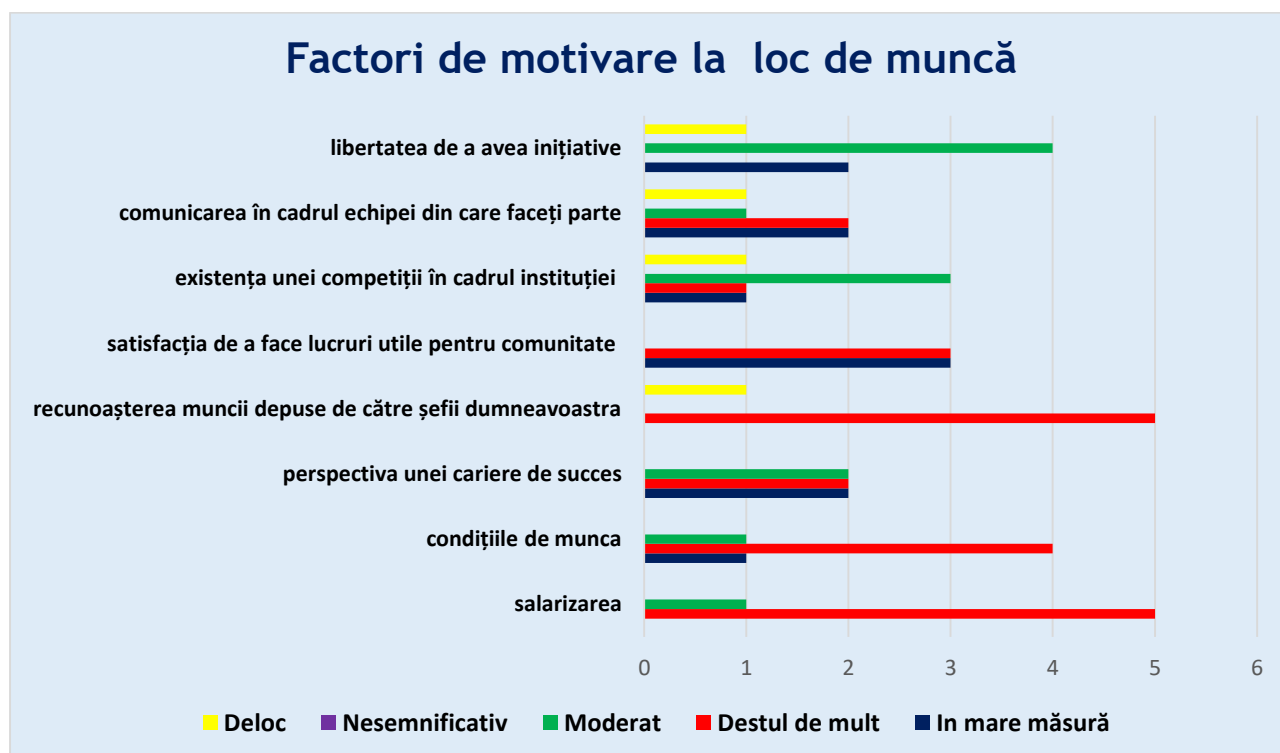

Figura nr. 30 Factori de motivare la locul de muncă

Ierahizând problemele care privesc situația calității serviciilor, constatăm că în viziunea celor intervievați, cele mai grave probleme sunt următoarele:

- 1) transportul în comun/drumul județean;
- 2) canalizarea;
- 3) alimentarea cu gaze;
- 4) spitalele/asistența medicală;
- 5) căldura în locuințe;
- 6) locurile de muncă;
- 7) persoanele sărace;
- 8) câinii vagabonzi.

În opinia celor chestionați nu reprezintă probleme:

- drumurile comunale;
- curățenia localității;
- iluminatul public;
- alimentarea cu apă;
- relația dintre autorități și cetățeni;
- locuințele;
- siguranța străzii.

Anumite probleme sunt considerate de către cei rezondenți mai puțin grave, și anume: protecția mediului, locurile de joacă pentru copii, școlile, disciplina în construcții. Acestea se pot îmbunătăți prin intervenția autorităților administrației publice.

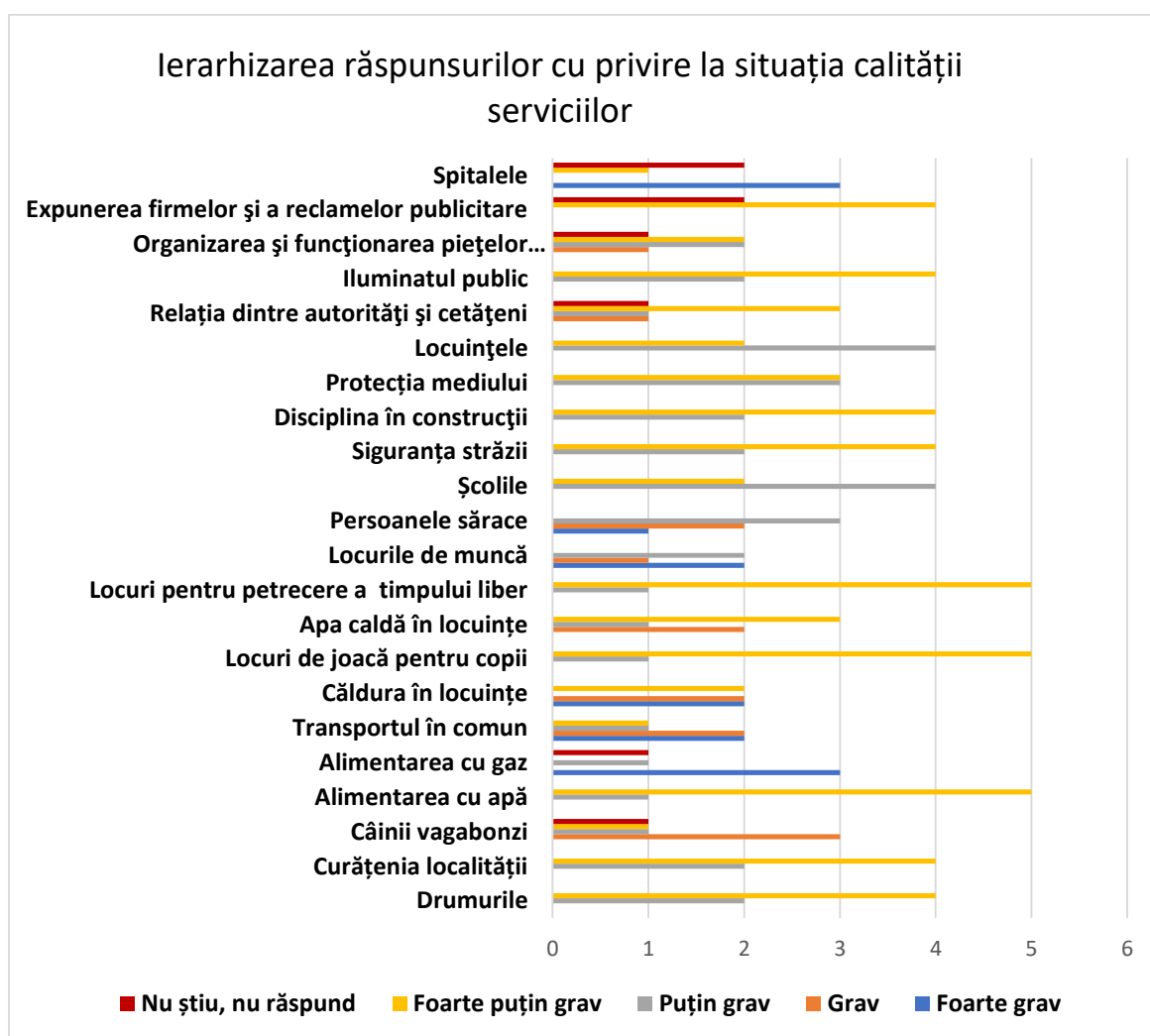

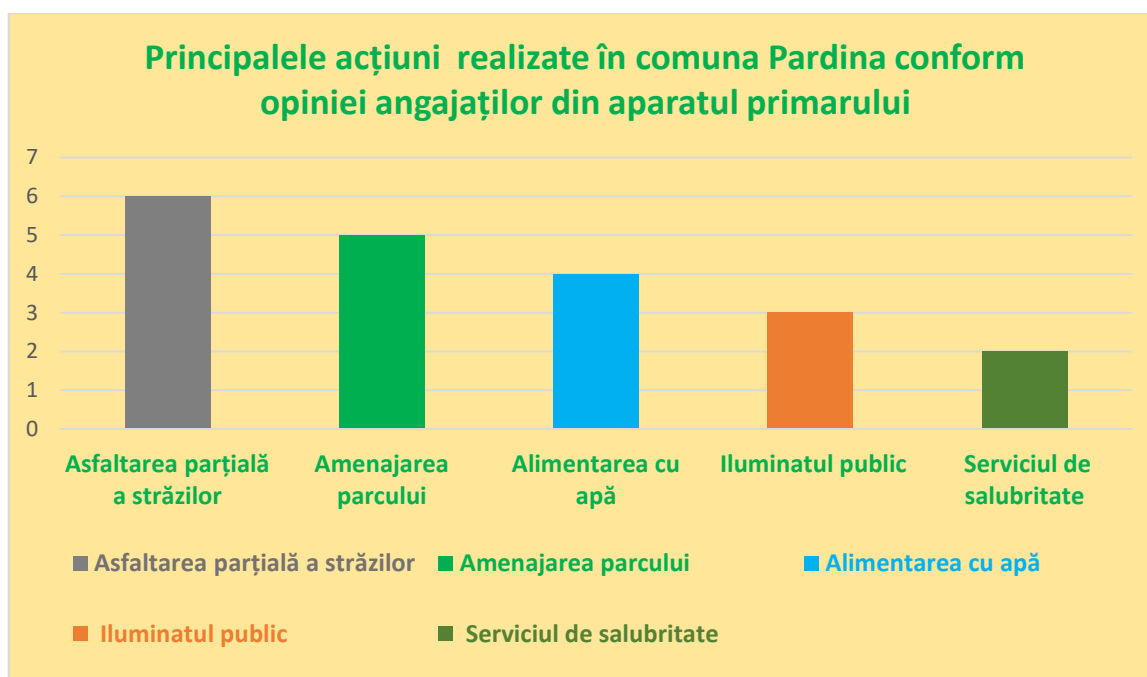
Figura nr.31 Problemele comunei în viziunea angajaților primăriei

La întrebarea privind locul de muncă, aspecte pozitive și aspecte negative, răspunsurile sunt similare., comunicarea cu echipa, colectivul și activitățile reprezintă principalele aspecte pozitive. Aspectele negative cele mai remarcate sunt reprezentate , lipsa aparaturii de birou și infrastructura de comunicații/internet.

Imi plac următoarele :	Nu îmi plac:
Comunicarea cu echipa	Localitate izolată
Colectivul	Aparatură birou învechită sau insuficientă
Activitățile desfășurate	Infrastructura de comunicații/internet

Tabel nr. 16 Aspecte pozitive/negative

Conform respondenților principalele acțiuni realizate în comuna Pardina sunt considerate: Asfaltarea parțială a străzilor, Iluminatul public, serviciile de salubritate, alimentarea cu apă, amenajarea parcului.

Figura nr. 32 Principalele acțiuni realizate în comuna Pardina conform opiniei angajaților

Din perspectiva respondenților, principalele acțiuni/proiecte utile pentru dezvoltarea localității în viitor sunt considerate: Asfaltarea totală a străzilor, Canalizare,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Reabilitare și dotare școală, Asistență medicală, Infrastructură pentru turism, Transport rutier și naval.

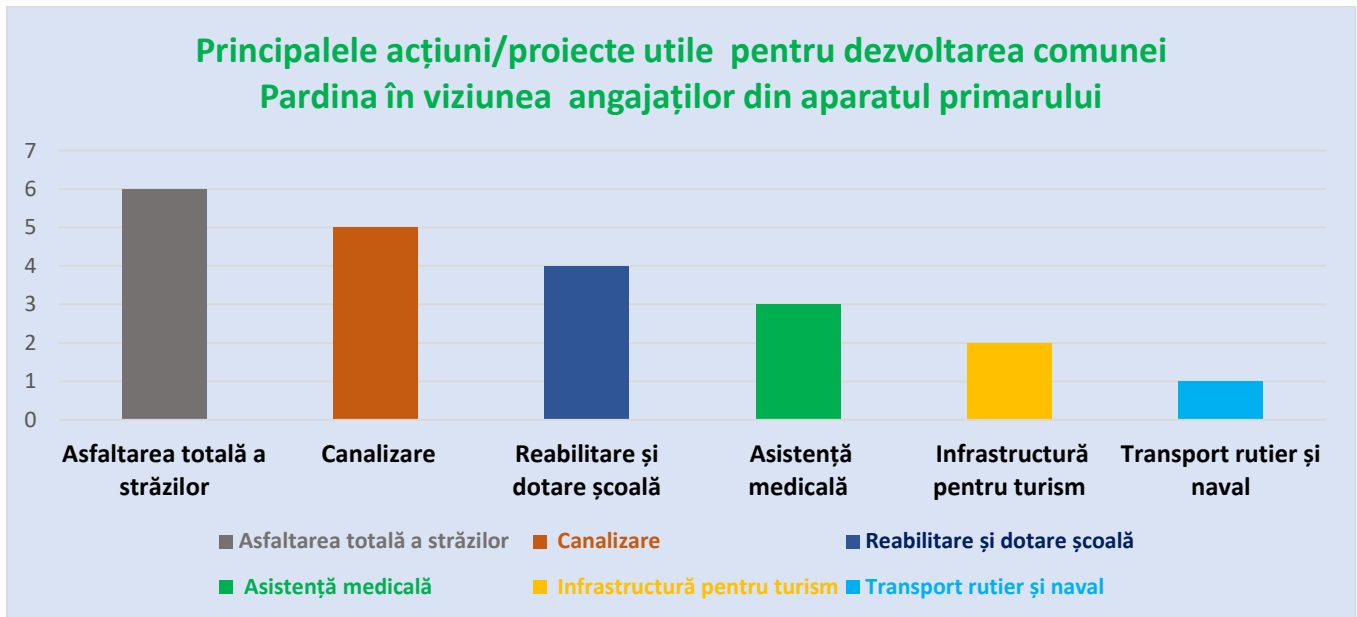

Figura nr. 33 Principalele proiecte utile pentru dezvoltarea comunei Pardina

Populația comunei Pardina

Grupul țintă

Prin intermediul chestionarelor aplicate locuitorilor comunei Pardina, s-a urmărit:

- Ierarhizarea problemelor locale;
- Formularea așteptărilor față de activitatea administrației publice locale.

Distribuția pe sexe a grupului investigat este împărțită aproximativ în mod egal (60% femei și 40% bărbați).

Distribuția de gen a grupului investigat

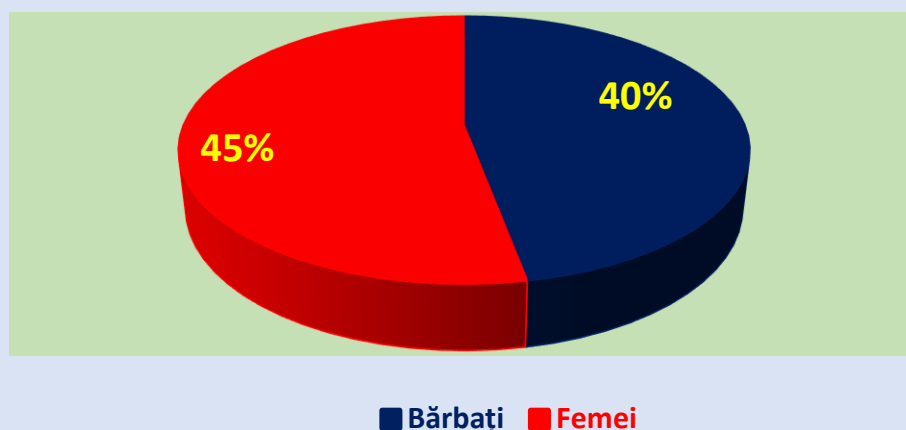

Figura nr.34 Distribuția pe sexe a grupului investigat

În ceea ce privește vârsta grupului investigat, se constată o participare echilibrată din toate categoriile de vârstă, participare ce se corelează cu procentele categoriilor de vârstă existente la populația comunei Pardina.

Categorie	18-25 ani	26-40 ani	41- 60 ani	Peste 60 ani
Procent vârstă persoane intervievate	20%	40%	30%	10%

Tabel nr. 17 Distribuția pe vârste a grupului investigat

Respondenții intervievați au provenit din următoarele categorii de vârstă:

- între 18 și 25 de ani (20%);
- între 26 și 40 de ani (40%);
- între 41 și 60 de ani (30%);
- peste 60 de ani (10%).

Procentul mare al grupului cu vârsta între 26 și 60 de ani (70%) reprezintă un avantaj întrucât evidențiază implicarea și interesul persoanelor active cu privire la dezvoltarea comunei și a comunității din care fac parte. Nu este de neglijat nici procentele seniorilor și al persoanelor tinere care împreună reprezintă 30% din respondenți.

Distribuția pe vârste a respondenților

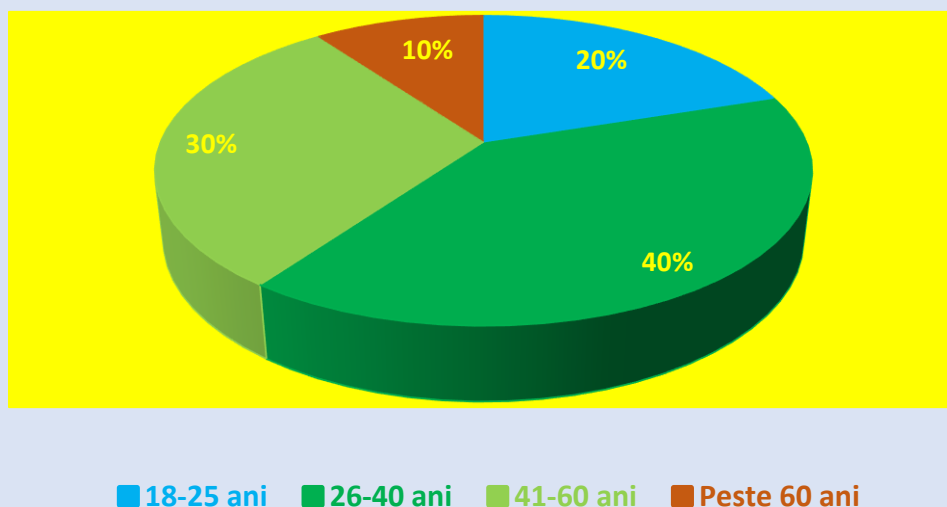

Figura nr. 35 Distribuția pe vârste a grupului investigat

Din perspectiva studiilor, se constată că printe respondenți există un procent (50%) de persoane cu studii medii (liceu - 30%, școală profesională -20%), secondat de procentul respondenților cu 10 clase sau mai puțin (40%). Urmează respondenții care au absolvit o școală postliceală (7%) și respondenții cu studii superioare (3%).

Nivel studii	10 clase sau mai puțin	școala profesionala	liceu	Școală postliceală	Studii superioare
procent persoane	40%	20%	30%	7%	3%

Tabel nr. 18 Nivelul de studii al grupului investigat

Nivelul de studii al grupului investigat

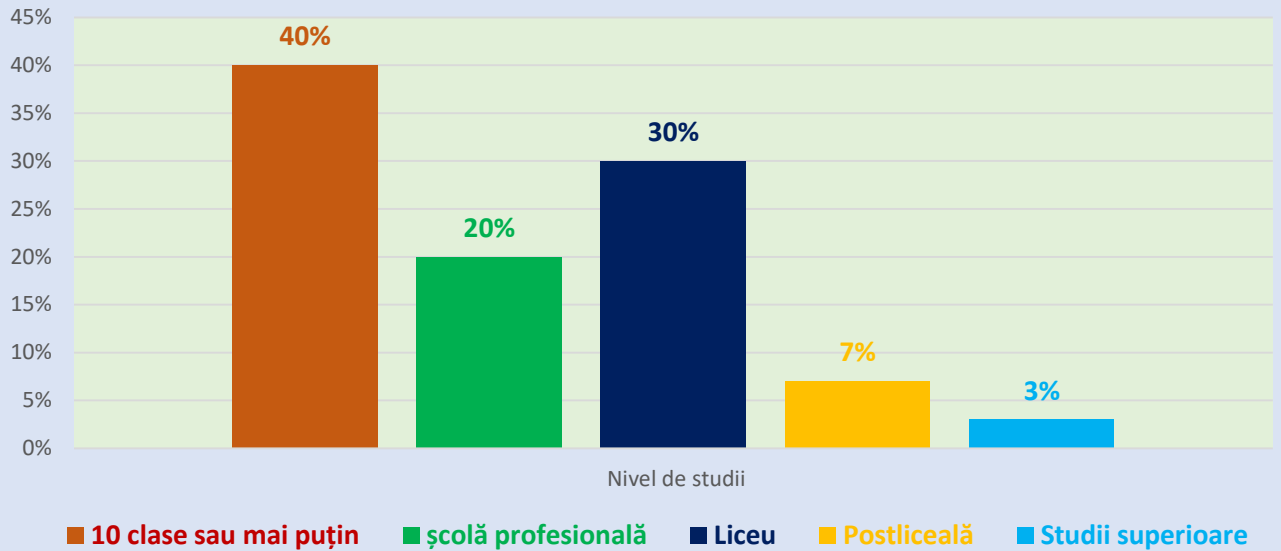

Figura nr. 36 Nivelul de studii al grupului investigat

Din perspectiva ocupației, se constată că cel mai mare procent al respondenților este reprezentat de casnice (20%) și șomeri (20%) apoi avem muncitori (15%) și agricultori cu gospodărie individuală 15%, antreprenorii, întreprinzătorii și liberei profesioniști (10%), pensionarii (10%), urmează maistru/tehnician/funcționar 7% și cel mai mic număr al respondenților este reprezentat de personal cu studii superioare (3%).

Ocupația	procent persoane
Casnică	20%
Șomer	20%
Agricultor cu gospodărie individuală	15%
Muncitor	15%
Patron, întreprinzător, liber profesionist	10%
Pensionar	10%

Maistru/tehnician/funcționar	7%
Personal cu studii superioare	3%

Tabel nr. 19 Ocupația respondenților

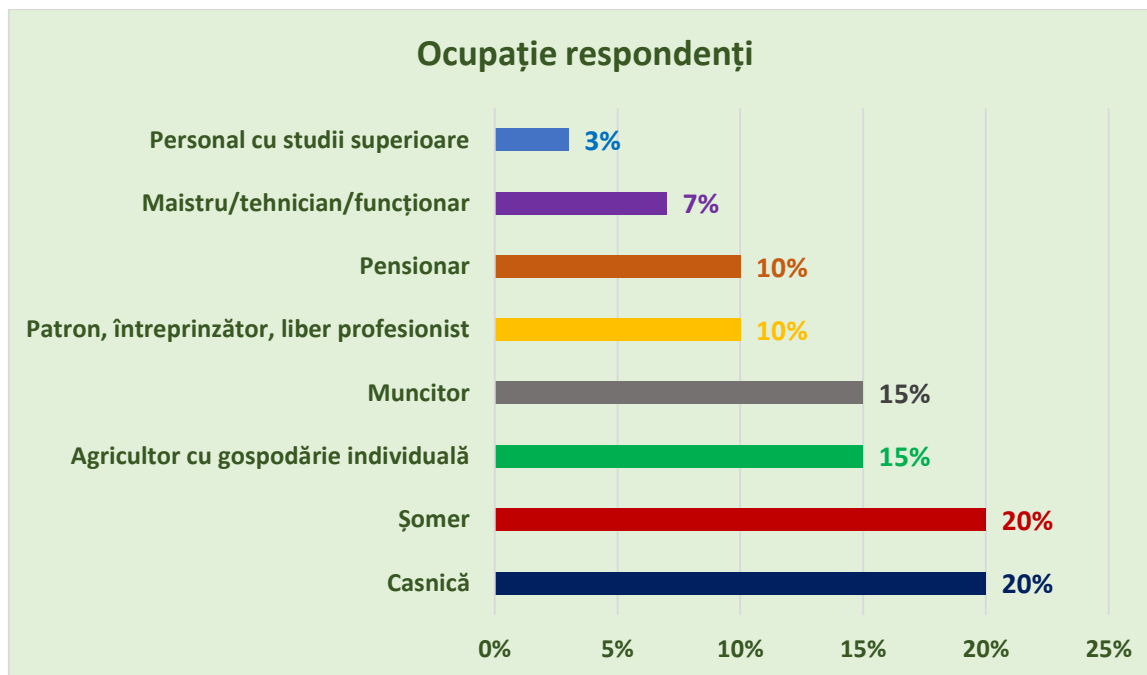

Figura nr. 37 Ocupația respondenților

În ceea ce privește atitudinea față de calitatea serviciilor publice asigurate de administrația locală, cetățenii chestionați se declară foarte mulțumiți (10%) mulțumiți în proporție de 40%, nemulțumiți 35%, nu au știut să răspundă sau nu au răspuns la întrebări un procent de 15 % din cetățenii intervievați. Nu au existat respondenți care să se declare foarte nemulțumiți de calitatea serviciilor publice asigurate de administrația locală.

Atitudinea cetățenilor față de calitatea serviciilor publice asigurate de administrația locală

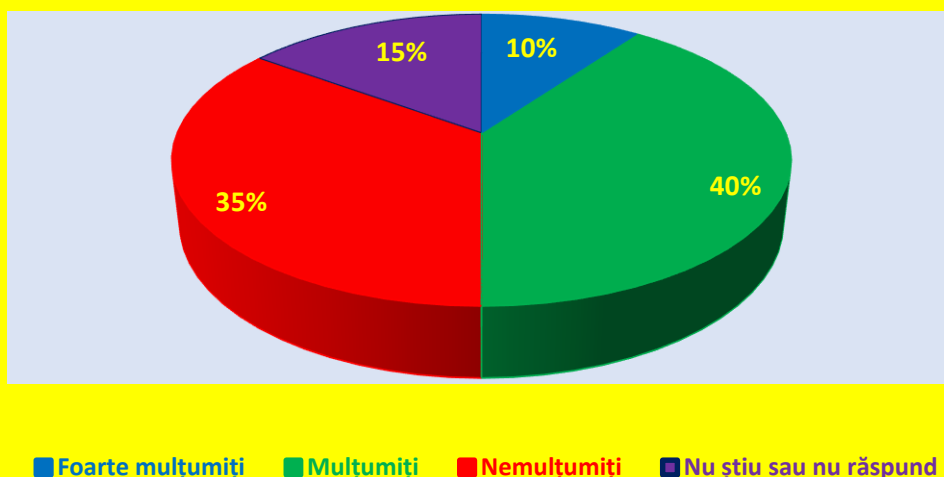

Figura 38 Atitudinea cetățenilor față de calitatea serviciilor publice asigurate de administrația locală

Din perspectiva respondenților, interacțiunea dintre angajații primăriei Pardina și cetățeni este una în general bună. 68% dintre respondenți se declară mulțumiți de modul în care au interacționat cu funcționarii și doar 26 % s-au declarat nemulțumiți. 6% dintre respondenți au declarat că nu au o părere deoarece nu au interacționat cu angajații primăriei în ultimul an. Nu au existat respondenți care să se declare foarte nemulțumiți de angajații primăriei.

Interacțiunea dintre cetățeni și autoritățile locale

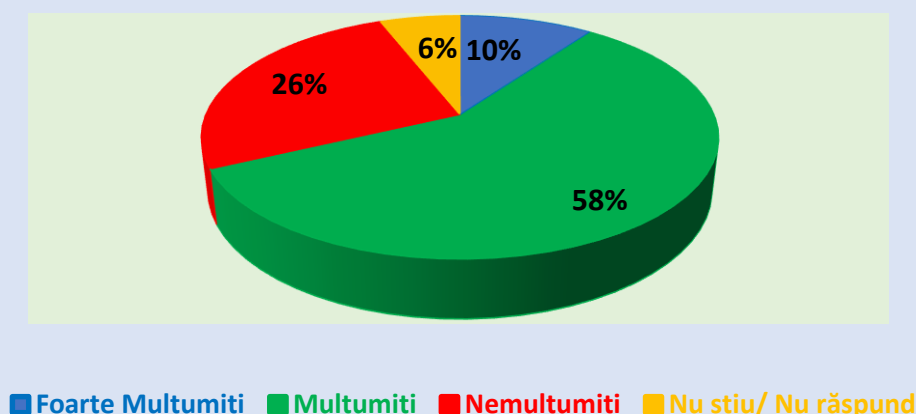

Figura 39. Interacțiunea dintre cetățeni și autoritățile locale

Din perspectiva așteptărilor pe care cetățenii le au de la autoritățile publice locale din comuna Pardina (primar + consiliul local) respondenții au evidențiat - facilități pentru tineri; drumuri și străzi asfaltate total; canalizare; acțiuni care să faciliteze ocuparea unui loc de muncă; soluții alternative pentru atenuarea condițiilor de deplasare în afara comunei; acțiuni de protecție/îndiguire împotriva inundațiilor.

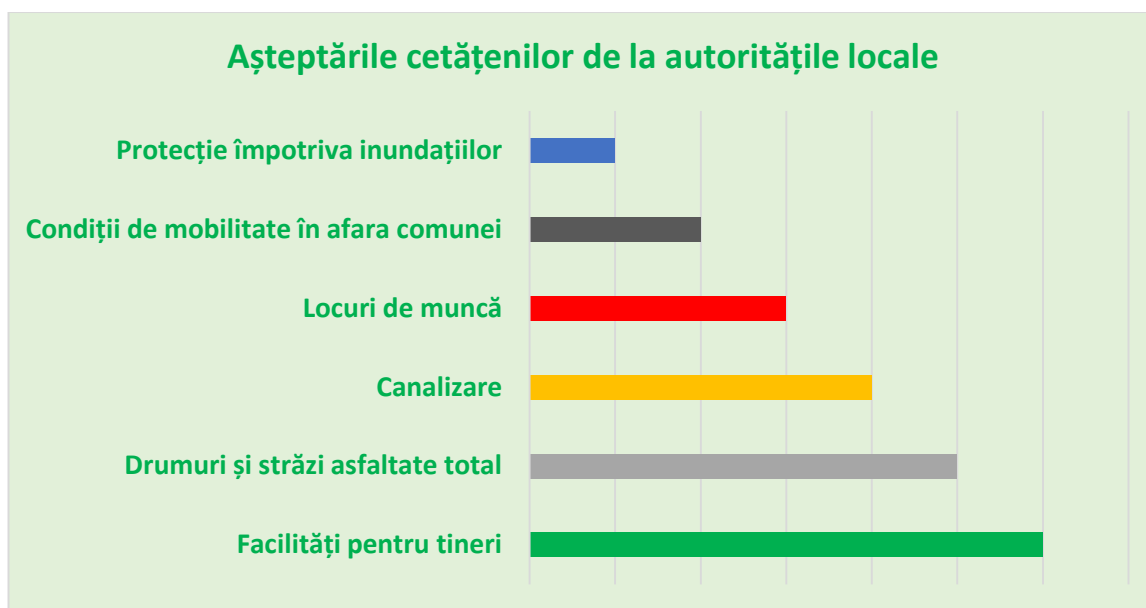

Figura 40. Așteptările cetățenilor e la autoritățile publice locale

Ierarhizarea răspunsurilor cu privire aspectele grave sau mai puțin grave din viața comunei

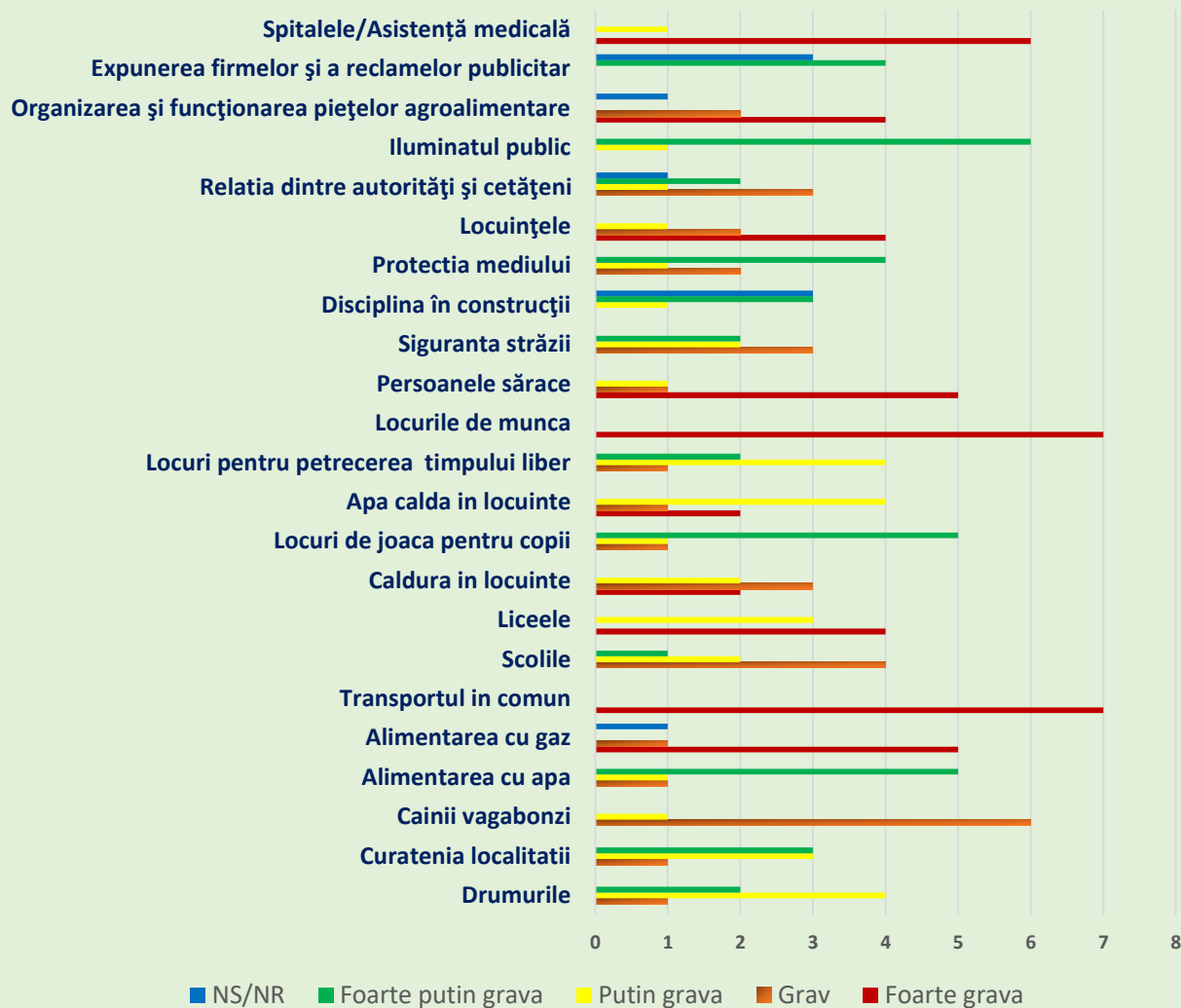

Figura 41. Ierarhizarea răspunsurilor cu privire la aspecte grave și mai puțin grave din viața comunei

Ierarhizând nivelul răspunsurilor care reprezintă aspectele grave sau mai puțin grave din viața comunei, respondenții consideră că trebuie îmbunătățite următoarele facilități:

Foarte grav - serviciile medicale deficitare; lipsa locurilor de muncă; infrastructura rutieră din afara comunei (asociind-o cu probleme grave de mobilitate și transport comun deficitar); rețeaua de distribuție și alimentare cu gaze; lipsa rețelei de canalizare; organizarea și funcționarea unei piețe agro-alimentare; persoanele sărace, locuințele.

Grav - căldura și apa caldă în locuințe; infrastructura școlară; câinii vagabonzi;

Puțin grav și foarte puțin grav - școlile; siguranța pe străzi; iluminatul public; alimentarea cu apă, drumurile și străzile din comună, locuri de joacă și locuri pentru petrecerea timpului liber.

La întrebarea care vizează dorințele generale față de localitatea în care trăiesc, intervievații au răspuns astfel:

Figura nr.42 Ierarhizarea dorințele generale ale cetățenilor față de localitatea în care trăiesc

În ceea ce privește principalele așteptări ale cetățenilor, ordinea acestora în funcție de răspunsurile respondenților este următoarea:

- spitale, policlinici dotate/asistență medicală eficientă;
- transport comun optim;
- locuri de muncă;
- rețea canalizare;

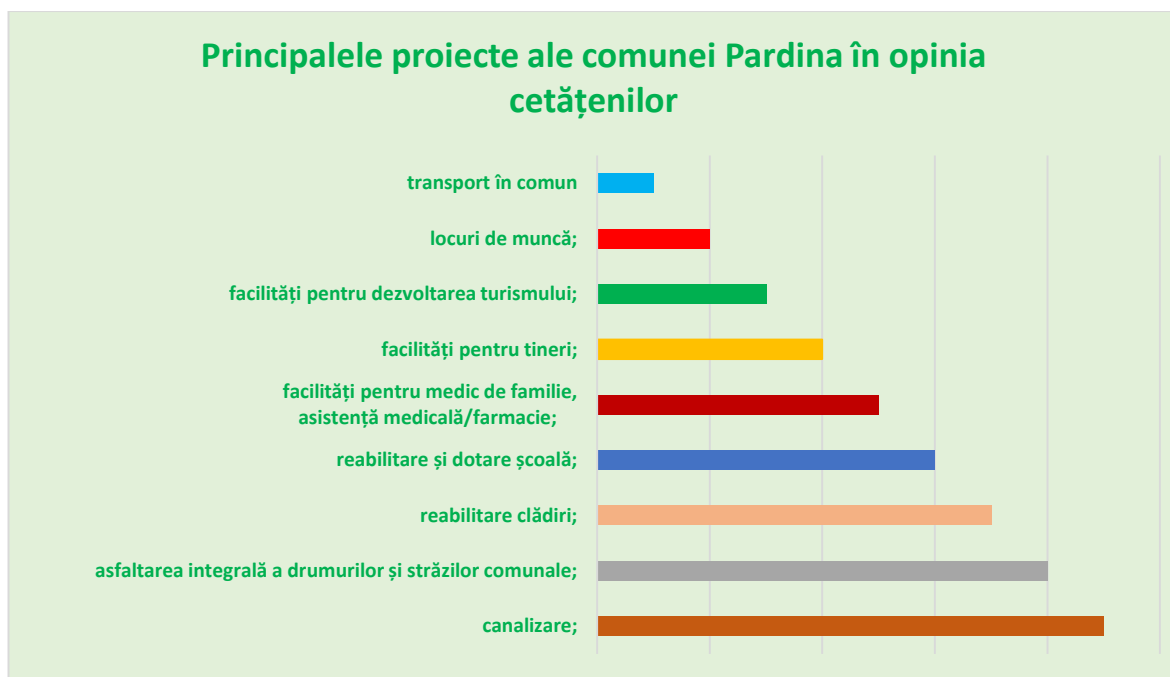
UNIUNEA EUROPEANĂ

- grijă față de persoanele defavorizate;
- alimentare cu gaze;
- școlii curate și dotate;
- oportunități de afaceri.

În opinia cetățenilor respondenți, principalele proiecte necesare pentru comuna Pardina trebuie să soluționeze următoarele probleme:

- Canalizare;
- asfaltarea integrală a drumurilor și străzilor comunale;
- reabilitare clădiri;
- reabilitare și dotare școală;
- facilități pentru medic de familie, asistență medicală/farmacie;
- facilități pentru tineri;
- facilități pentru dezvoltarea turismului;
- locuri de muncă;
- transport comun.

Figura nr. 43 Principalele proiecte ale comunei Pardina în opinia cetățenilor

Prin suprapunerea ariilor investigate, concluzionăm ca principalele așteptări la nivelul comunei din sfera de responsabilitate a administrației locale, sunt legate de:

- spitale, policlinici dotate/asistență medicală eficientă;
- transport comun optim;
- locuri de muncă;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- rețea canalizare;
- grijă față de persoanele defavorizate;
- alimentare cu gaze;
- școlii curate și dotate;
- oportunități de afaceri.

Principalele probleme identificate la nivelul comunei Pardina, din perspectiva respondenților sunt:

- canalizare;
- asfaltarea integrală a drumurilor și străzilor comunale;
- reabilitare clădiri;
- reabilitare și dotare școală;
- facilități pentru medic de familie, asistență medicală/farmacie;
- facilități pentru tineri;
- facilități pentru dezvoltarea turismului;
- locuri de muncă;
- transport comun.

Capitolul 3 - Analiza regiunii: Descrierea status quo-ului Regiunii de Dezvoltare Sud -Est și a Județului Tulcea

3.1 Analiza structurală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Est

Din punct de vedere administrativ-teritorial, România cuprinde 320 orașe, din care 103 municipii, 2.856 de comune și 12.955 sate. Municipiile, orașele și comunele sunt grupate în 41 de județe și Municipiul București. Aproximativ 66 % din orașele României au o populație sub 20.000 locuitori și, în general, depind de o singură activitate economică, în special industrială.

Un număr de 25 de municipii au o populație de peste 100.000 locuitori.

Pentru atingerea obiectivelor de bază ale politicii de dezvoltare regională, România a fost împărțită în 8 regiuni de dezvoltare, prin asocierea voluntară a județelor corespunzătoare. Spre deosebire de comune, orașe, municipii și județe, regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică:

- Regiunea de dezvoltare Nord - Est
- **Regiunea de dezvoltare Sud - Est**
- Regiunea de dezvoltare Sud - Muntenia
- Regiunea de dezvoltare Sud - Vest Oltenia
- Regiunea de dezvoltare Vest
- Regiunea de dezvoltare Nord - Vest
- Regiunea de dezvoltare Centru
- Regiunea de dezvoltare București - Ilfov

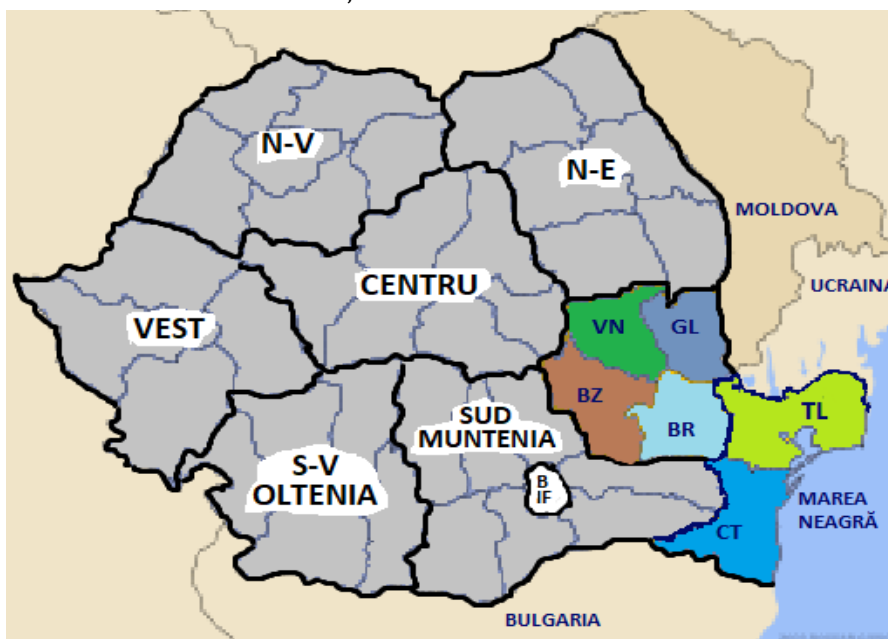

Figura nr. 44 Harta regiunilor de dezvoltare a României

Regiunea de dezvoltare “Sud - Est” este situată în zona de sud-est a României și se învecinează la nord cu Regiunea Nord-Est, la vest cu Regiunea Centru, la sud-vest cu Regiunea Sud-Muntenia și Regiunea București-Ilfov, la sud cu Bulgaria, la est cu Republica Moldova, Ucraina și Marea Neagră.

Acoperind 35.762 km² sau 15% din suprafața totală a țării, regiunea este a doua ca mărime din cele 8 regiuni ale României.

Un aspect cheie al localizării geografice a Regiunii Sud-Est este faptul că se constituie în frontieră estică a Uniunii Europene, cu implicații majore în ceea ce privește securizarea punctelor de trecere a frontierei, dar și implicarea în acțiuni de cooperare regională transfrontalieră.

Structura administrativă a regiunii cuprinde 6 județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea.

REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-EST

Figura nr. 45 Harta regiunii de dezvoltare Sud - Est a României

3.2 Descrierea generală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Est

Relieful

Relieful regiunii este foarte variat (din punct de vedere genetic, morfologic, altimetric), desfășurându-se de la Platforma Continentală a Mării Negre la Carpații de Curbură.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În partea de nord-vest a regiunii se găsesc **Carpații de Curbură**, cu înfățișarea generală a unor munți cu altitudini mijlocii și mici, alcătuiți din culmi largi, rotunjite sau înguste și fragmentate, separate de văi transversale adânci și de șei largi sau depresiuni cu șesuri aluviale extinse. În cadrul acestora în Regiunea Sud-Est se află Munții Vrancei (unde avem și cea mai mare altitudine din regiune - Vf. Goru - 1785 m) și Munții Buzăului.

În exteriorul Carpaților se află **Subcarpații Curburii**. Aceștia sunt dispuși sub forma a două șiruri de depresiuni care închid două șiruri de dealuri. În zona Policiori-Berca-Arbași din județul Buzău apar vulcanii noroioși, un fenomen pseudovulcanic interesant, legat de emanațiile de gaze din lungul unor falii locale. La Andreiașu de Jos în județul Vrancea apare un alt fenomen deosebit, legat de emanațiile de gaze cu sau fără aprindere spontană, *focul viu*.

Partea centrală a regiunii este ocupată de **Câmpia Română**, care cuprinde o zona mai înaltă, cu altitudini cuprinse între 50-100 m (Câmpia Râmnicului, Câmpia Bărăganului), cu aspectul unei suprafețe netede, ușor vălurită datorită existenței unor conuri aluvionare, și o zonă mai joasă, de subsidență, cu altitudini ce coboară până la 5-10 m (Câmpia Buzăului, Câmpia Siretului Inferior). De-a lungul râurilor mai importante (Siret, Ialomița, Calmațui) apar dune de nisip (ex. Hanu Conachi). Limita estică a Câmpiei Române o reprezintă Lunca Dunării, mai exact sectorul bălților (Balta Brăilei), o zona cu altitudini reduse (10 m), în mare parte desecată (Insula Mare a Brăilei).

Situat între Valea Dunării la vest și nord, Marea Neagră la est, granița cu Bulgaria la Sud, **Podișul Dobrogei** este o unitate danubiano-pontică de o deosebită originalitate geografică. După altitudine și aspectul formelor de relief se diferențiază două subunități: Masivul Dobrogei de Nord și Podișul Dobrogei de Sud, despărțite de linia Hârșova-Capul Midia.

- **Masivul Dobrogei de Nord** are un relief de podiș, cu aspecte variate și o înclinare generală dinspre Dunăre spre mare și este alcătuit din mai multe subdiviziuni:

- Munții Măcinului, un masiv hercinic, cu aspecte montane, alcătuit din roci dure (granit), cu altitudini ce depășesc 400 m (vf. Greci - 467m - cea mai ridicată altitudine a Podișului Dobrogei);

- Dealurile Tulcei, cu altitudini mai reduse (în jurul a 100-200m);

- Depresiunea Nalbant;

- Podișul Babadag, ocupă partea centrală a Masivului Dobrogei de Nord, altitudinea putând ajunge la 400m;

- Podișul Casimcei, spre contactul cu Podișul Dobrogei de Sud.

- **Podișul Dobrogei de Sud** are aspect ușor ondulat, altitudinea sa fiind în jur de 100 m de-a lungul văii Carasu, partea cea mai joasă, ce corespunde Podișului Medgidiei. Înspre sud, înălțimile cresc ușor, în Podișul Oltinei (204 m) și în Podișul Negru Vodă (194 m).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Zona litorală are un țărm jos în partea nordică, unde apar lagune și limanuri maritime, și un țărm înalt, cu faleză, în partea sudică.

La vărsarea Dunării în Marea Neagră s-a format **Delta Dunării**, suprafața acesteia fiind de aproximativ 580.000 ha. În rezervația Biosferei Delta Dunării se disting patru diviziuni geomorfologice: delta fluvială, delta fluvio-maritimă, Lunca Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoe. Delta fluvială este compusă din rețeaua de canale dintre cele trei brațe (Sulina, Sf. Gheorghe și Chilia. Delta maritimă este caracterizată prin grindurile maritime, respectiv depozitele de aluviuni și nisip lăsate de apa dulce a fluviului la contactul cu marea. Cele mai importante grinduri sunt : Chilia, Știpoc, Letea, Caraorman, Crasnicol. La gura brațului Sf. Gheorghe se află Insula Sacalin, a cărei formă se schimbă mereu sub acțiunea apelor mării. Grindurile Letea și Caraorman au un relief surprizător de variat, unde dune prelungi alternează cu fâșii de vegetație lemnoasă - așa numitele hașmacuri - sau păduri cu vegetație luxuriantă.

Clima

Clima Regiunii Sud Est se înscrie în caracteristicile generale ale climatului temperat continental moderat de tranziție, cu o serie de particularități locale, date de anumiți factori (relief, Marea Neagră, Dunărea).

Temperaturile medii anuale variază destul de mult, în special datorită reliefului. Astfel, dacă în Lunca Dunării, sudul Dobrogei, zona litorală și Delta Dunării media multianuală depășește 11°C (11,2°C Mangalia și Murfatlar), în zona montană temperatura medie ajunge la valori cuprinse între 0 și 6C (2,2°C stația Penteleu), iar pe culmile cele mai înalte chiar sub 0°C.

Vânturile predominante sunt din sectorul estic și nordic, în principal crivățul, în timpul iernii. Apar și vânturi cu caracter local, de exemplu brizele marine pe litoral și brizele montane, în zona Carpaților Curburii.

Cantitatea de precipitații este influențată, în primul rând de altitudine, dar și de influențele climatice continentale din est. Astfel, în zona sudică a Dobrogei, pe litoral și în Delta Dunării cantitatea de precipitații este sub 400mm/an (Sulina 358mm/an - cea mai mică valoare medie din România) și ajunge la peste 1000mm/an în zona montană.

Resurse naturale

Din perspectiva bogățiilor subsolului, regiunea dispune de petrol (zăcăminte de hidrocarburi de la Berca, Sărata - Monteoru, Pâclele, Oprișenești, Ianca), gaze naturale în județele Brăila și Buzău și, de asemenea, în platforma continentală a Mării Negre. Alte resurse naturale ale regiunii sunt: granitul în Munții Măcinului, piatra de var în Podișul Dobrogei, minereu de fier, pirita de cupru, sulfuri complexe de plumb și zinc, cuarț, granit, marmură și varietăți de piatră de var, caolin, baritină din dealurile Tulcei, depozitele de

Page 72 of 187

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

loess, sarea în Buzău. O categorie aparte a bogățiilor de subsol o constituie apele sulfuroase, feruginoase, clorurice (județele Brăila, Buzău, Constanța).

Populația

Populația Regiunii de Dezvoltare Sud-Est este corelată cu cele 390 de unități administrativ teritoriale, structurate în 35 de localități urbane din care 11 municipii și 355 de comune din care 1447 de sate. Regiune de dezvoltare Sud-Est cuprinde 3 din cele 10 mai populate orașe din România, Constanța, Galați și Brăila.

Numărul de locuitori ai Regiunii de dezvoltare Sud-Est înregistrați în anul 2011 era conform Institutului Național de Statistică ¹⁰ de 2.931.355 persoane iar în luna ianuarie 2022 era de 2.766.453 persoane (12,58% din populația totală a României). Conform acestor date între ani 2011 și ianuarie 2022 populația Regiunii de dezvoltare Sud-Est a înregistrat o scădere cu un procent de 5,63%.

Economia

Regiunea de dezvoltare Sud - Est se bazează pe o industrie variată, care cuprinde aproape aproape toate ramurile industriale - petrochimie, metalurgie, construcții de mașini, materiale de construcții, textile și industrie alimentară. Transporturile sunt facilitate de autostrada A2, porturile fluviale și maritime precum și aeroportul Mihail Kogălniceanu.

Comerțul și distribuția de mărfuri, reprezintă o ramură importantă a regiunii dinamice acestui sector fiind una foarte pozitivă economic.

Agricultura este semnificativă, suprafața agricolă fiind de cca 65% din suprafața totală a regiunii. Se somerțul și distribuția de mărfuri ituează între primele 3 locuri dintre regiunile de dezvoltare a României la producția de cereale, Floarea soarelui și leguminoase și pe primul loc la producția viticolă. Sectorul privat deține cea mai mare parte din suprafața agricolă și realizează 95% din producția acestei ramuri.

Pescuitul și acvacultura reprezintă activități de tradiție mai ales în județele Constanța (pescuitul maritim) și Tulcea (cu zona Delta Dunării), activitate care influențează pozitiv economia prin intermediul comerțului cu pește și produse din pește și industria de prelucrare a peștelui.

Turismul deține un rol important, Regiunea de dezvoltare Sud-Est cuprinzând zona turistică a Litoralului (jud. Constanța), Delta Dunării (jud. Tulcea) dar și alte puncte de atracție turistică în celelalte județe ale regiunii.

¹⁰ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

3.3 Derivarea potențialului regional de dezvoltare durabilă

Planul de Dezvoltare Regională 2021 - 2027 pentru Regiunea Sud-Est reprezintă principalul document de planificare și programare elaborat la nivel regional și asumat de către factorii de decizie din Regiunea Sud-Est. PDR își propune să răspundă nevoii de a avea la dispoziție un document - cadru la nivel regional prin care se stabilește viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor¹¹.

*Programul Operațional Regional Sud-Est 2021-2027*¹²

Au fost formulate 7 priorități ale programului.

P1- Susținerea aplicării unor soluții inovative în proiectarea, construcția și reparația de nave cu scopul minimizării impactului negativ asupra mediului.

Industria navală este un domeniu tradițional în activitatea economică a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, cu potențial deosebit de dezvoltare datorat agenților economici care activează în domeniu, investițiilor realizate în ultimii ani (în special în activitatea de construcție și reparație de nave), dar și forței de muncă înalt calificate. În regiune există cele mai importante șantiere navale din România la Constanța, Midia, Mangalia, Brăila, Galați și Tulcea. Lunga tradiție de construcții navale a condus la dezvoltarea de programe educaționale care oferă specialiști cu o înaltă calificare, o activitate de cercetare susținută și un design calificat. Șantierele navale din România sunt în general specializate în construcția de nave pentru transportul de marfă. Principalele tipuri de nave construite aici sunt vrachierele, nave cu tancuri de marfă, nave de marfă, nave de pescuit, remorci maritime, împingătoare și barje. Profesionalismul constructorilor de nave români este recunoscut la nivel internațional, România fiind destinația preferată pentru producția de nave tehnice și comerciale din Europa. În același timp, industria orizontală cunoaște în ultimii ani o dinamică spectaculoasă ce susține performanța șantiierelor navale. Toate aceste argumente demonstrează necesitatea specializării inteligente a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est în domeniul inginerie și transporturilor navale.

P2 - Dezvoltarea sistemelor de transport inteligent prin digitalizarea porturilor și transportului naval.

Pentru ca țara noastră să fie competitivă în condițiile creșterii accelerate a mărfurilor manipulate în porturi, direcția digitalizării transporturilor navale este absolut necesară. Cu atât mai mult cu cât competitivitatea, decarbonizarea și digitizarea reprezintă principiile directoare aflate la baza politicii UE în domeniul transportului maritim. Prin aceste principii se urmărește garantarea faptului că transportul maritim rămâne o modalitate atractivă

¹¹ https://www.adrse.ro/Planificare/Planificare_regionala_2021-2027

¹² https://www.adrse.ro/Documente/Planificare/RIS3/SRSI_SE_2021-2027.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

pentru transportul de bunuri și de persoane, devenind chiar mai ecologic. De asemenea, acesta ar trebui să fie un catalizator pentru investiții și inovare.

P3- Creșterea competitivității produselor și proceselor în industria confecțiilor prin inovare.

Industria confecțiilor este o industrie care s-a dezvoltat foarte mult în ultimii ani în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, datorită producției în sistem lohn, dar și producției unor branduri locale. Viitorul industriei confecțiilor va depinde din ce în ce mai mult de capacitatea industriei de a asimila inovarea în vederea eficientizării și flexibilizării proceselor de producție structurilor organizaționale și a operațiunilor comerciale în strânsă corelația cu evoluția nevoilor clienților. Dacă inițial industria confecțiilor s-a dezvoltat pe baza unor costuri salariale foarte mici și a unui nivel de calificare crescut, în prezent actorii din această industrie trebuie să identifice alte avantaje competitive. Transferul tehnologic și inovarea sunt soluții pentru rezolvarea problemelor economice ale agenților economici locali și pentru înnoirea permanentă a produselor și proceselor.

P4- Creșterea calității și cantității alimentelor în industria agro-alimentară și biotehnologii. Prin intermediul biotehnologiilor pot fi dezvoltate metode, mijloace și produse biotehnologice pentru creșterea calității și cantității bioresurselor în contextul schimbărilor climatice și a necesarului în creștere de produse alimentare de calitate. Biotehnologiile au un impact pozitiv asupra mediului, în același timp contribuind și la creșterea economică a unei regiuni. Îmbunătățirea performanței sectorului agricol, prin afaceri inovatoare, va avea efecte pozitive asupra stabilității micro și macroeconomice, va contribui la asigurarea unui echilibru între consumul alimentar și securitatea agroalimentară, la creșterea ponderii exploatațiilor agricole comerciale și la generarea de locuri de muncă, inclusiv la absorbția surplusului de forță de muncă din agricultură.

P5- Retehnologizarea în acvacultură și pescuit pentru susținerea biodiversității și protecția mediului.

Sectorul piscicol din România include activitățile de acvacultură, pescuit marin și pescuit în apele interioare, precum și activitățile de procesare și marketing. Cea mai importantă activitate este acvacultura în ape dulci, fiind urmată de pescuitul în ape interioare. Activitatea de pescuit în ape interioare este mai dezvoltată decât pescuitul costier de la Marea Neagră. Domeniul acvaculturii și pescuitului nu poate fi competitiv la nivel internațional fără investiții în retehnologizare și fără dezvoltarea ramurilor conexe.

P6- Susținerea implementării unor soluții inovative în furnizare și promovarea serviciilor turistice.

Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, datorită caracteristicilor geografice, are un potențial turistic ridicat, fiind practicate atât turismul litoral, turismul balnear, turismul montan sau turismul de nișă, precum cel viticol. Industria turistică generează în regiune un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

relativ scurtă. Economia locală, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc.). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Deși calitatea serviciilor turistice este principalul aspect care conduce la dezvoltarea acestei ramuri de activitate, deosebit de importantă este și modalitatea de promovare a serviciilor și facilităților. Eforturile pot fi concentrate atât asupra turismului tradițional, cât și asupra promovării unor nișe competitive și a unor branduri, vizând printre altele turismul pentru vârstnici („economia vârstei a treia”) sau turismul ecologic, turismul viticol, turismul cultural, îmbunătățindu-se lanțurile valorice din sectorul turismului prin țintirea unor segmente de piață mai avansate și diversificându-se activitățile turistice pentru a reduce dependența de turismul sezonier.

P7- Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii.

Un oraș SMART este un oraș care folosește tehnologia modernă pentru a fluidiza traficul, a îmbunătăți transportul public, a reduce poluarea și consumul de energie, relația cetățenilor cu autoritatea, condițiile de locuire și sistemul de sănătate și educație. Orașele SMART cresc nivelul de trai al locuitorilor lor, atrag turiști, reduc poluarea și birocrația. Pe lângă creșterea bunăstării în general, orașele SMART înseamnă mai educat, mai sănătos, mai puțin costisitor, mai implicat în tot ceea ce înseamnă procesul de administrație publică, mai multe oportunități pentru mediul de afaceri și cetățeni, beneficii care se traduc pe îmbunătățirea calității vieții - o interacțiune mai ușoară și prietenoasă a oamenilor cu orașul, cu mediul, cu semenii și orientat către un viitor susținut de tehnologii inteligente integrate. Conceptul merge dincolo de relaționarea dintre cetățeni și furnizorii de servicii publice și oferă instrumentele ce încurajează cetățenii să fie mai activi și mai participativi în viața comunității.

Strategia pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Est pentru perioada 2021 - 2027.

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud -Est (RIS3) este documentul elaborat la nivel regional în conformitate cu prevederile Ghidului de elaborare a Strategiilor de Specializare Inteligentă. Documentul cuprinde măsurile întreprinse pentru construirea unei culturi economice a inovării, identificând domeniile de excelență pentru o dezvoltare inteligentă a Regiunii Sud-Est. Obiectivul principal al acestei strategii este acela de fundamentare a procesului de planificare strategică a dezvoltării Regiunii Sud-Est pentru perioada de programare 2021-2027, prin actualizarea și revizuirea informațiilor statistice incluse în analiza socio-economică a regiunii realizate în ultimii 6 ani, cu accent pe cele mai performante sectoare economice de la nivel regional, maparea actorilor regionali relevanți din cercetare-inovare, continuarea procesului de descoperire antreprenorială (EDP).

3.4 Analiza structurală a Județului Tulcea

Județul Tulcea este situat în jumătatea de nord a provinciei istorice Dobrogea, în regiunea de sud-est a României. Este poziționat la gurile Dunării și are ieșirea la Marea Neagră, fiind intersectat de paralela 44° 59' latitudine nordică și de meridianul 28° 46' longitudine estică, având ca vecini:

- la Nord, frontiera de stat româno-ucraineană graniță naturală -Dunărea (Brațul Chilia);
- la Nord - Vest județul Galați;
- la Est, Marea Neagră;
- la Sud, județul Constanța;
- la Vest, județul Brăila.

Din punct de vedere al provinciilor istorice, județul Tulcea se află în Dobrogea, și se învecinează cu alte două mari provincii românești - Moldova și Muntenia.

Municipiul reședință de județ este orașul Tulcea, port la Dunăre, și poartă a Deltei Dunării. Suprafața județului este de 8499 kmp și reprezintă 3,6 % din suprafața țării, procent care îl situează pe primele locuri din țară ca mărime.

Din punct de vedere administrativ teritorial, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică la data de 1 decembrie 2021, structura județului Tulcea cuprindea: 1 municipiu; 4 orașe; 59 de comune și 133 sate.¹³

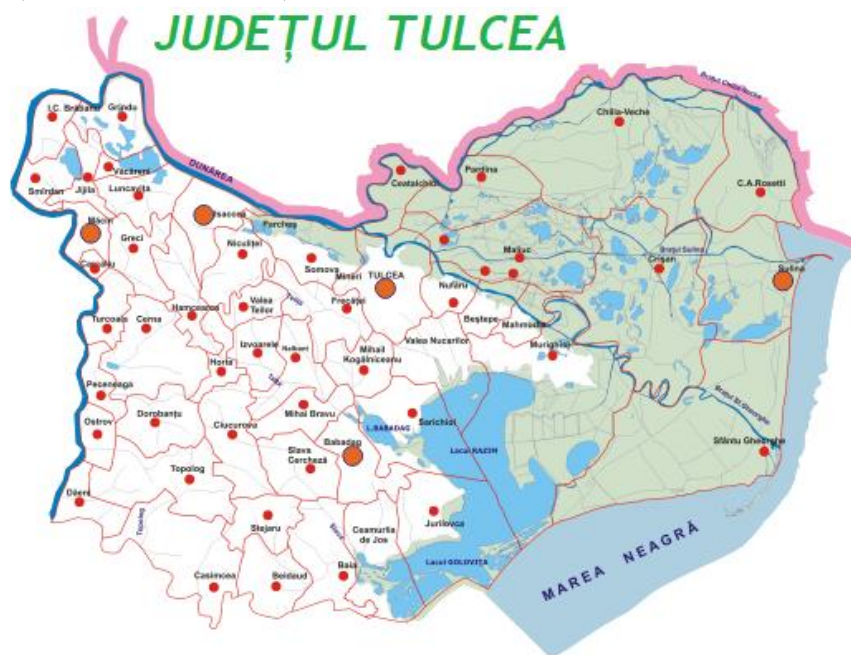

Figura nr. 46 Harta județului Tulcea

Sursa: <https://www.cjtulcea.ro/sites/cjtulcea/HartaLocalitati.aspx>

¹³ Idem 12

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Căile de comunicație

În județul Tulcea există întreaga gamă de transporturi (rutiere, feroviare, fluviale, maritime și aeriene), fiind al doilea județ al țării, după județul Constanța, care beneficiază de prezența pe teritoriul său a tuturor categoriilor de transport.

Județul Tulcea, beneficiază de o rețea de drumuri publice destinate circulației rutiere ce măsoară 1.332,169 km, reprezentând 1,687% din totalul drumurilor publice la nivel național. Din totalul de 1.332,169 km de drumuri publice, 324,783 km reprezintă drumuri naționale, din care 150,820 km de drum european, 553,748 km de drumuri județene și 453,638 km de drumuri comunale.

Căile rutiere de acces către județul Tulcea sunt: București (DN2) - Hârșova (DN22A) - Tulcea, 343 km; Galați (DN2B) - Brăila (DN22) - Tulcea - 93 km; Constanța (DN22) - Tulcea -125 km.

Căile feroviare de acces către județul Tulcea sunt: București - Tulcea -343 km; Constanța - Medgidia -Tulcea - 144 km.

Căile navale sunt: Curse clasice Tulcea - Sulina - (3 h); Tulcea - Chilia Veche - Periprava (4,50 h); Tulcea - Sfântu Gheorghe (6h) și acurse rapide Tulcea - Sulina - (1,50 h); Tulcea - Sfântu Gheorghe (2h).

Transporturile fluviale și maritime de mărfuri și călători se realizează prin intermediul porturilor Tulcea, Sulina, Sfântu Gheorghe, Isaccea, Chilia Veche, Măcin. Pe brațul Sulina și în continuare pe Dunăre, până la Brăila, pot naviga și vase maritime, fapt ce favorizează un intens comerț de tranzit.

Deplasarea către zonele de agrement din Delta Dunării se face pe Dunăre, cu nave de pasageri, după programe orare stabilite (curse clasice și curse rapide) sau cu nave de agrement private.

Județul Tulcea are pe teritoriul său Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea, situat la o distanță de 3 km de localitatea Cataloi și la 15 km de municipiul Tulcea pe DN22. Aeroportul Tulcea este destinat uzului public și poate fi pus la dispoziția oricărui operator aerian în orice perioadă de timp cât este disponibil pentru aterizarea și decolarea aeronavelor în traficul intern și internațional de pasageri, marfă și poștă.

Municipiul Tulcea reprezintă principala localitate de plecare către Delta Dunării, la care se mai adaugă localitățile Murighiol și Dunăvăț.

3.5 Descrierea generală a Județului Tulcea

Relieful

Zona județului Tulcea este ocupată de formațiuni geologice distincte ca veghime și ca modalități de formare. În zona de sud a județului se întâlnește cea mai veche formațiune de pe teritoriul românesc, Podișul Casimcei a cărei structură este predominantă din șisturi verzi paleozoice peste care se află discontinuu depozite jurasice și cretacice. Scoarța

Page 78 of 187

UNIUNEA EUROPEANĂ

terestră Nord-Dobrogeană este o unitatea care se desfășoară între falia Peceneaga Camena în Sud și falia Sfântul Gheorghe în Nord. Fundamentul orogen este format din: roci cristaline cutate prehercinic, roci magmatice (granite și bazalte) și roci sedimentare.

Unitatea Nord-Dobrogeană are ca subdiviziuni: Măcin (situat la vest între Dunăre și Taița), Niculițel (situat între Taița și depresiunea Nalbant), Tulcea și Babadag (situat între Dunăre și Marea Neagră).

Depozitele loesoide apar cu grosimi variate peste aceste formațiuni. Evoluția geologică se continuă actual cu depozitele deltaice.

În structura geologică a Orogenului Nord-Dobrogean se disting trei unități tectonice, între care există relații de încălecare: Unitatea de Măcin, Unitatea Consul-Niculițel și Unitatea de Tulcea.¹⁴

Clima

Clima județului Tulcea - este pronunțat continentală, cu umiditate atmosferică ridicată în zona deltei, precipitațiile sunt reduse, verile călduroase iar iernile reci și afectate constant de viscole.

Temperatura medie anuală, în perimetrul județului Tulcea, se diferențiază ușor și oscilează între 10,7°C (Babadag) și 11,110,7°C (Isaccea). Cea mai ridicată temperatură (39,5°C) a fost înregistrată în anul 1945 la Negru Vodă și cea mai scăzută temperatură (-26,8°C) a fost înregistrată în anul 1940 la Tulcea.

Precipitațiile medii anuale însumează cantități cuprinse între 359 mm la Sulina (cele mai mici din țară) și 445 mm la Isaccea.

Vânturile predominante bat cu o frecvență mai mare dinspre NE (18,3%), urmate de cele dinspre NV (17,1%), E (15,2%) și N (13,1%), cu viteze medii anuale cuprinse între 0,8 și 5,3 m/s. Apropierea de zona continentală a Rusiei aduce aer rece care vine de la nord-est spre sud-vest, rezultând un vânt numit crivăț, care aduce ierni foarte reci, câteodată înghețând chiar Dunărea și Delta pe o perioadă de două-trei luni.

În vară vânturile puternice aduc aer cald și uscat care usucă pământul și transformă solul în praf. Temperaturile sunt mai scăzute în vest, în zona de deal, în timp ce pe țărm (Sulina), briza mării aduce aer cald și umed, înregistrându-se cele mai ridicate temperaturi pe timp de iarnă din țară.¹⁵

Flora și fauna¹⁶

Pe teritoriul Județului Tulcea flora și fauna au o importanță deosebită, în acest context fiind legiferate 17 situri Natura 2000, dintre care 9 sunt Aree de Protecție Specială

¹⁴ Strategia de dezvoltare durabilă a județului Tulcea 2012-2027

¹⁵ Idem 14

¹⁶ Idem 14

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Avifaunistică (SPA) aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.1284/24.10.2007 și 8 sunt Situri de Importanță Comunitară (SCI) aprobate prin Ordinul MMDD nr. 1964/2007.

Flora - acoperă suprafața județului în proporție de 60% cu ecosisteme naturale și seminaturale, identificându-se un număr de 38 de tipuri de habitate naturale de interes comunitar care sunt incluse în Anexa I a Directivei Habitate, și pentru care s-au instituit cele 8 Situri de Importanță Comunitară.

Delta Dunării adăpostește 18 dintre aceste tipuri de habitate, care nu se regăsesc în celelalte zone ale județului. De asemenea, în zona marină a Deltei Dunării se regăsesc alte două tipuri de habitate specifice și există de asemenea habitatul 1180 „Structuri submarine create de scurgeri de gaze” unic la nivel de țară.

În conspectul florei Dobrogei se enumeră 1770 specii de plante pentru această zonă, ceea ce reprezintă 52 % din flora României și aproape 19 % din flora europeană. În statistici ulterioare se consideră că Dobrogea concentrează 1911 specii, ceea ce înseamnă că flora acestei provincii este foarte bogată, fiind comparabilă cu cea a insulelor mediteraneene Creta și Corsica.

Fauna - diversitatea bogată a habitatelor naturale ce caracterizează zona Dobrogei de Nord determină existența unui număr mare de specii din fauna sălbatică, multe dintre ele fiind endemice, rare, vulnerabile sau periclitate.

Fauna județului Tulcea cuprinde mai multe categorii, respectiv terestră, acvatică și subacvatică. Pe raza județului se întâlnesc un număr important de specii de interes conservativ la nivel național și european. Până în prezent, au fost identificate un număr de 163 de specii de interes comunitar incluse în anexa nr.3 a OUG nr. 57/2007 și 110 specii de interes național care necesită o protecție strictă conform anexei 4 B a aceluiași act normativ.

Dintre nevertebrate putem menționa 9 specii de interes comunitar a căror conservare necesită desemnarea ariilor speciale de conservare conform anexei 3 a Ordonanței de Urgență nr.57/2007: *Bolbelasmus unicornis*, *Cerambyx cerdo* (croitor), *Lucanus cervus* (rădașcă), *Morimus funereus*, *Osmoderma eremita* (pustnicul), *Callimorpha quadripunctaria*, *Euphydryas maturna*, *Lycaena dispar* și *Pholidoptera transsylvanica*.

Cu privire la importanța generată la nivel național, se poate remarca faptul că un număr important de specii de insecte, reprezintă o noutate pentru fauna României din zona Munților Măcin, trei dintre acestea reprezentând specii noi pentru știința mondială: *Polia cherrung*, *Chersotis laeta macini* și *Chersotis fimbriata niculescui*.

Printre speciile descrise pentru prima dată în zona Măcin precizăm: *Menaccarus arenicola* și *Nabis provencalis* (dintre heteroptere), *Hypantopa segnelle* cunoscută anterior numai în zona Alpilor, *Bryotropha tachyptilella*, răspândită în zonele silvostepice din Ungaria, Slovacia, Italia, Bulgaria și Ucraina; *Bryotropha domestica* adaptată la habitate de tufărișuri, *Caryocolum alsinella* prezentă în medii nisipoase și xeroterme; *Caryocolum*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

mucronatella cunoscută doar în câteva țări din sudul și centrul Europei; *Anacamptis timidella* și *Dyspessa salicicola*, ambele observate la Greci și în Pricopan; *Exophila rectangularis* este răspândită în Asia Mică și estul regiunii mediteraneene; *Cuculia dracunculi* a fost de asemenea semnalată pentru prima dată la noi în țară în Pricopan.

Resursele Naturale

Resursele naturale au fost și sunt încă exploatate cu tehnologii care au impact semnificativ asupra unor zone ale județului și afectează imaginea peisagistică.

Resursele subsolului din județul Tulcea sunt: rocile de construcții și alte substanțe minerale utile exploatate timp îndelungat sunt departe de a fi epuizate constituind perspective de exploatare interesante. Rocile de construcții reprezentate de roci vulcanice de natură porfirică și granite sunt prelucrate în vederea obținerii de cribluri și nisip. Sunt exploatate porfirele din dealul Consul, Cârjelari și Camena; granitele din zona Măcin, Turcoaia, Cerna. Calcarele sunt exploatate ca roci de construcții în carierele Zebil, Bididia, Trei Fântâni, Malcoci Sud. Calcarele dolomitice de la Mahmudia sunt exploatate pentru industria siderurgică și fabricarea varului. Ca roci ornamentale se exploatează calcare grezoase de la Nicolae Bălcescu, calcare dolomitice de la Mahmudia, Cârjelari și Codru Babadag. Din zona Niculițel - Revărsarea se exploatează roci bazice, utilizate în lucrări de construcție de drumuri și căi ferate. Pentru nevoile locale mai sunt exploatate multe alte categorii de roci din perimetrele consiliilor locale de pe teritoriul județului: Nalbant, Ciucurova, Baia

Resursele naturale regenerabile din județul Tulcea sunt diversificate, dar limitate. Dintre acestea, cele mai importante sunt: resursele de apă, solul, pădurile, fauna și flora, energia eoliană.

Resursa de apă este cea mai importantă dintre resurse. În județul Tulcea apele sunt grupate în două bazine hidrografice - Dunăre și Litoral, care ocupă 71% respectiv 29% din suprafața județului.

Resursa de sol este tot atât de importantă ca și resursa de apă. În județul Tulcea reprezentative sunt: terenurile arabile, viile, livezile și grădinile, pășunile și fânețele. Flora și fauna județului sunt de o mare varietate și importanță conservativă, cu numeroase specii protejate la nivel național sau european. Dealurile județului sunt acoperite, în parte, cu păduri de foioase, în care se îmbină foșnetul stejarului, carpenului și frasinului cu parfumul teiului. Aici sunt întânite cele mai întinse păduri de tei argintiu din Europa, ce constituie o importantă bază meliferă. Fondul forestier al județului reprezintă în primul rând o valoare ecologică, ecosistemele forestiere sunt caracterizate printr-o floră și o faună de o diversitate remarcabilă, majoritatea reprezentând habitate endemice pentru Dobrogea. În al doilea rând au o valoare economică și socială ridicată,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

concretizată prin masa lemnoasă exploatabilă, prin fondul cinegetic și prin condițiile ce le oferă turismului.

Delta Dunării constituie una dintre cele mai întinse zone umede din lume - ca habitat al păsărilor acvatice, cea mai vastă zonă de stuărișuri compacte de pe Pământ și un adevărat muzeu al biodiversității.

În ceea ce privește energia eoliană, județul Tulcea are un potențial energetic net superior altor județe ale țării. Folosită foarte puțin în trecut (mori de vânt), în prezent atrage atenția unor investitori cu potențial economic mare. Podișul Dobrogei reprezintă una din cele cinci zone cu potențial energetic eolian identificate la nivelul țării. Vânturile predominante bat 270 zile pe an cu viteze de peste 7 m/sec.

Potențialul energetic eolian a început să fie valorificat prin derularea unor investiții de construire de parcuri eoliene în diferite zone ale județului, respectiv amplasarea centralelor eoliene în zona comunei Baia, comunei Valea Nucarilor, comunei Topolog, zona orașului Măcin. Sunt în derulare alte investiții pentru construirea de parcuri eoliene mari cu turbine eoliene de mare capacitate în zonele Agighiol, Casimcea, Stejaru, Cerna, Mahmudia, Beștepe.

Populația

Populația Județului Tulcea este corelată cu cele 64 de unități administrativ teritoriale, structurate în 5 localități urbane din care 1 municipiu, 4 orașe și 59 de comune din care 133 de sate. În județul Tulcea se află zone izolate cu cea mai scăzută densitate a populației din România.

Numărul de locuitori ai județului Tulcea înregistrați în anul 2011 era conform Institutului Național de Statistică ¹⁷ de 252.936 persoane iar în luna ianuarie 2022 era de 228.109 persoane (1,03% din populația totală a României și 8,24% din totalul populației regiunii sud-est). Conform acestor date între ani 2011 și ianuarie 2022 populația județului Tulcea a înregistrat o scădere cu un procent de 9,82%.

Economia

Industria reprezintă la momentul actual una dintre cele mai importante ramuri ale economiei județului Tulcea, întreprinderile industriale importante fiind situate în centrele urbane dezvoltate (Tulcea, Babadag, Isaccea, Măcin și Sulina) și în unele așezări rurale (Niculițel, Topolog, Mihail Kogălniceanu, etc.), producând în principal: traulere pentru pescuit, vase-dormitor, alumina și feroaliaje, cărămizi refractare, mobilă, cherestea, confecții, conserve de pește, preparate din carne și lapte, băuturi alcoolice, panificație, etc.

¹⁷ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În județul Tulcea au fost autorizate 10 cariere pentru exploatarea pietrei pentru construcții, respectiv exploatarea miniere de la Măcin, Greci, Turcoaia, Cerna, Bididia, Somova, Isaccea, Luncavița, Denistepe și Bașchioi.

Principalele produse industriale la nivel județean sunt astfel: alumina; construcții și reparații nave; confecții textile; feroaliaje; produse magneziene (cărămizi refractare); calcar și piatră construcție; produse ale industriei alimentare; industrie și mobilier.

Agenții economici reprezentativi pentru județul Tulcea sunt: STX RO OFFSHORE TULCEA S.A. (construcții de nave și structuri plutitoare), TABCO - CAMPOFRIO S.A. (fabricarea produselor din carne), S.C. CARNIPROD S.A. (fabricarea produselor din carne), S.C. FERAL S.R.L. (producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje), S.C. CORAL S.R.L. (lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale), S.C. DELTACONS S.A (construcții de clădiri), S.C. FIL-CONSTRUCT S.R.L. (lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale), S.C. TREMAG S.A. (fabricarea de produse refractare), S.C. DELTANAV S.A (depozitari), S.C. CONFECȚIA S.A. (fabricarea de articole de lenjerie de corp), S.C. ALUM S.A (metalurgia aluminiului).

Agricultura, dispune de condiții pedoclimatice favorabile și de suprafețe agricole destul de mari în raport cu configurația sa fizico-geografică. La sfârșitul anului 2009, fondul funciar al județului Tulcea, cu o suprafață totală de 849875 ha, cuprindea 363941 ha terenuri agricole (din care 325588 ha, respectiv 89,5 % în sectorul privat), 103545 ha păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, 342132 ha acoperite cu ape și bălți (locul 1 pe țară) și 40257 ha alte suprafețe. În același an, din totalul suprafețelor agricole (363941 ha), 294039 ha erau terenuri arabile, 60597 ha pășuni naturale, 8202 ha vii și pepiniere viticole, 91 ha fânețe și 1012 ha livezi și pepiniere pomicele. În 2009, terenurile arabile erau cultivate cu grâu și secară (77233 ha), porumb (40549 ha), orz și orzoaica (32713 ha), floarea-soarelui, plante de nutreț, ovăz, soia, leguminoase pentru boabe, cartofi, legume etc.

Natura solurilor, condițiile climatice și expoziția însoțită a unor terenuri deluroase favorizează dezvoltarea viticulturii în arealele localităților Niculițel, Babadag, Tulcea, Isaccea, Dăeni ș.a. În 2009, producția totală de struguri a județului a fost de 24547 tone.

Prezența unor pășuni naturale, precum și existența unei producții cerealiere apreciabile, favorizează dezvoltarea corespunzătoare a sectorului zootehnic. La sfârșitul anului 2009, în județul Tulcea existau 29754 capete bovine, 98624 capete porcine, 314748 capete ovine, în special cu lână fină și semifină, de la care s-au obținut 863 tone de lână, 50396 capete caprine, 15508 capete cabaline, avicultura (892990 păsări).

Prezența unor plantații de tei și salcâm, precum și a unei flore bogate de baltă, determină practicarea pe scară largă a apiculturii, care în 2009 număra 22939 familii de albine, de la care s-a obținut o producție totală de 444 tone miere, din care 438 tone, din exploatarea agricole individuale. O importanță deosebită pentru economia tulceană o au

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

pescuitul fluvial, lacustru și maritim, precum și vânatul și pescuitul sportiv, practicate în mod special în Delta Dunării.

Turismul - județul Tulcea prezintă o serie de particularități care îi conferă o personalitate distinctă: existența tuturor formelor de relief, de la munți, resturi ale lanțului Hercinic, până la lunci și Delta Dunării, prezența unor vestigii istorice și arheologice cu o valoare de patrimoniu mondial, existența unor întinse suprafețe acvatice, inclusiv zona litoralului Mării Negre. Datorită potențialului natural și cultural existent în zona nord-dobrogeană, turismul oferă posibilitatea practicării atât a formelor tradiționale de sejur pentru odihnă, itinerant, cât și a formelor sale specializate, respectiv pescuitul sportiv, vânătoarea sportivă, turismul cultural, religios, științific (pentru naturaliști și arheologi), turismul rural, cura helio-marină, foto-safari, birdwatching.

Delta Dunării este una dintre cele mai mari delte de pe glob și, în același timp, una dintre cele mai frumoase, realitate ce a condus la dezvoltarea turismului în special în sezonul estival. Delta Dunării este una dintre cele mai mari zone umede din lume și cea mai întinsă zonă de stufărișuri de pe planetă, un habitat al păsărilor de apă. Datorită importanței sale, Delta Dunării a fost declarată, în 1990 de către Guvernul României, Rezervație a Biosferei. Valoarea universală a Rezervației Delta Dunării a fost recunoscută prin includerea ei în rețeaua universală a rezervațiilor biosferei, în cadrul programului "Omul și biosfera", lansat de UNESCO în anul 1970. În septembrie 1991, Rezervația Biosferei Delta Dunării (RBDD) a fost recunoscută ca Zonă Umedă de importanță internațională, mai ales ca habitat al păsărilor de apă, prin Convenția RAMSAR.

3.6 Derivarea potențialului județean de dezvoltare durabilă

La nivelul județului Tulcea a fost elaborată Strategia de dezvoltare durabilă 2021-2027¹⁸ cu următoarele direcții prioritare de dezvoltare:

Economie:

- Un județ competitiv prin inovare, digitizare și întreprinderi dinamice;
- Un județ accesibil;
- Reducerea șomajului în rândul tinerilor;
- Corelarea dintre piața muncii și educație și adaptarea la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- Antreprenoriat și economie socială;
- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;

¹⁸ Idem 14.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și digitalizării;
- O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructurii pentru energie curată cu emisii reduse;
- O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare;
- O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată
- Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare;
- Digitalizarea administrației publice;
- Creșterea gradului de utilizare a Dunării și a porturilor maritime și fluviale.

Infrastructură și dezvoltare rurală:

- Construirea / amenajarea / reabilitarea de piste pentru biciclete în intravilanul localităților traversate de drumul județean, a traseelor pietonale (trotuare) în intravilanul localităților traversate;
- Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- Investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / IMM-uri;
- Managementul inundațiilor și a secetei;
- Crearea unui cadru care să susțină promovarea produselor și serviciilor furnizate de operatorii economici din mediul rural;
- Investiții în căi de acces în vederea exploatării sustenabile a fondului forestier;
- Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor;
- Îmbunătățirea infrastructurii publice de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- Un județ competitiv prin inovare, digitizare și întreprinderi dinamice;
- Un județ atractiv;
- O tranziție justă prin investiții și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse;
- Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară ;

Mediu:

- Îmbunătățirea eficienței energetice, precum și reducerea emisiilor în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică (SACET);
- O tranziție justă prin investiții în tehnologie și infrastructură pentru energie curată cu emisii reduse;
- Acțiuni de prevenire a generării de deșuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora;
- Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde;

UNIUNEA EUROPEANĂ

- Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane;
- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural;
- Conservarea biodiversității pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor rezultate din directive;
- Investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate, evaluarea riscurilor asupra mediului și remedierea siturilor;
- Sisteme inteligente de energie și soluții de stocare;
- Investiții în sectorul apei și apele uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu;
- Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare;
- Managementul inundațiilor și a secetei;
- Investiții în realizare de turbine eoliene (ferme eoliene conectate la rețea);
- Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea;

Agricultură, piscicultură, silvicultură:

- O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare;
- Investiții de bază în structura căii de rulare, având drept scop mărirea vitezei de deplasare, creșterea portanței, îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră, creșterea conectivității la rețeaua TEN-T, etc.;
- Dezvoltarea capacității CDI a INCD-urilor / ICAR-urilor;
- Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare;
- Participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, intervenții aliniate la KIC-uri (Knowledge Innovation Community);
- Investiții în proiecte de restaurare și reconversii a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban;
- Adoptarea tehnologiilor TIC și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri pentru IMM-uri și la transformarea digitală a acestora;
- Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+;
- Investiții de monitorizare protecție și extindere a resurselor piscicole;
- Un județ competitiv prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;

Sănătate și servicii sociale:

- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Servicii de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității;
- Abordări inovative în cercetarea în domeniul medical;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Digitalizarea sistemului medical;
- Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;
- Protejarea dreptului la demnitate social;
- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la serviciile sociale;
- Reducerea disparităților dintre copii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- Sprijin pentru persoane cu dizabilități;
- Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;
- O regiune cu orașe SMART.

Educație și resurse umane:

- Construire / reabilitare / modernizare / extindere echipare infrastructură educațională destinată educației pentru nivelul antepreșcolar și preșcolar (creșe și grădinițe), școli I-VIII, liceal și postliceal, inclusive;
- pentru persoanele cu dizabilități (atingerea condițiilor minime de funcționare a unităților de învățământ);
- Digitalizarea în mediul universitar și preuniversitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru elevi / studenți, live streaming, echipamente și infrastructură de projection and video mapping, etc.;
- Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară;
- Crearea unei culturi digitale în procesul de predare - învățare - evaluare prin implementarea de sisteme informatice support;
- Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comuna Educație/Ocupare);
- Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;
- Digitalizarea în educație;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și ethnic;
- Digitalizarea în cultură.

Cultura:

- Un județ atractiv din punct de vedere cultural
- Un județ cu orașe SMART
- Un județ cu orașe prietenoase cu mediul
- Digitalizare în cultură

Turism:

- Un județ atractiv din punct de vedere turistic;
- Un județ competitiv prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;
- Un județ cu orașe prietenoase cu mediul;
- Creșterea gradului de utilizare a Dunării și porturilor maritime și fluviale;
- Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și ethnic.

Sport:

- Un județ atractiv din punct de vedere sportive;
- Un județ accesibil.

Capacitatea administrativă:

- Susținerea digitalizării instituțiilor publice la nivel local;
- Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri;
- Sprijin pentru intervenții de tip Smart-City;
- Renovarea clădirilor publice, inclusiv a celor cu statut de monument istoric, și a clădirilor rezidențiale în vederea asigurării / îmbunătățirii eficienței energetice în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv consolidarea acestora în funcție de riscurile identificate;
- Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+;
- Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural;
- Creșterea transparenței instituțiilor publice județene.

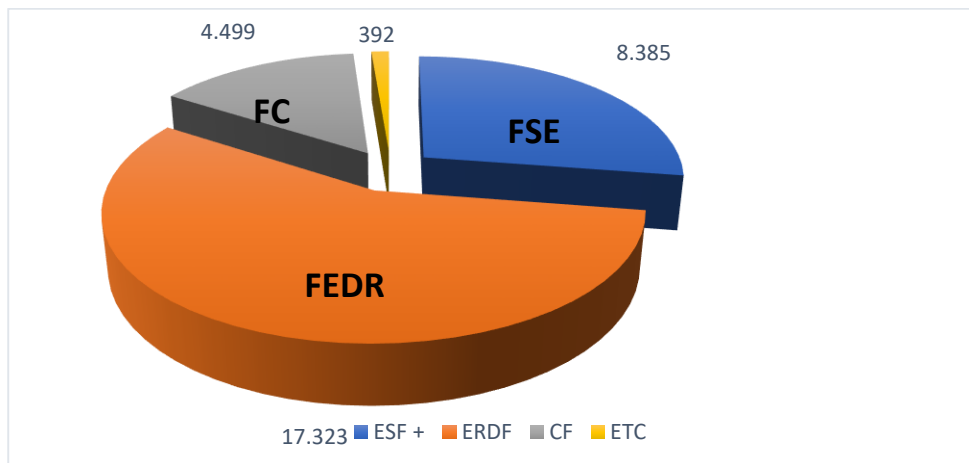
Context privind sursele de finanțare

Pentru perioada 2021 - 2027 România ar putea beneficia de la Uniunea Europeană de un buget total de aproximativ 80 miliarde euro, care se compune din Cadrul Financiar Multianual și mecanismul de finanțare - Next Generation EU aferent Planului de Redresare Economică.

Cadrul financiar Multianual 2021 - 2027

Propunerea de alocare financiară pentru România, conform Cadrului Financiar Multianual 2021 - 2027, este de 30,60 miliarde euro, distribuită astfel:

Figura 47. Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027

România beneficiază de o alocare totală de 32,44 mld. euro în cadrul politicii de coeziune, defalcată pe fonduri astfel: - 28,847 mld. euro - fondurile tradiționale FEDR, FC și FSE+ (management partajat); - 0,367 mld. euro FEDR pentru Obiectivul Cooperare Teritorială Europeană / Interreg; - 2,13 mld. euro pentru Fondul pentru o Tranziție Justă; - 1,090 mld. euro transfer FC către Mecanismul pentru interconectarea Europei (CEF). În ceea ce privește alocarea pe categorii de regiuni, aplicabilă doar FEDR și FSE+, aceasta este: - 25,184 mld. euro pentru regiuni mai puțin dezvoltate și - 0,125 mld. euro pentru regiunea mai dezvoltată- Regiunea București-Ilfov.

Principalele caracteristici ale noului cadru pentru politica de coeziune 2021 - 2027:

1. Concentrarea tematică este distribuită astfel:

- 35% din FEDR pentru Obiectivul Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă;
- 30% din FEDR pentru Obiectivul Prioritar 2 - O Europă mai verde;
- FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice;
- FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice;
- Min. 6% din FEDR pentru dezvoltare urbană;
- 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate;
- 25% din FSE+ pentru incluziune socială;
- 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă.

2. Condițiile de finanțare sunt următoarele:

- Cofinanțarea la nivel național:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune;
- 40% pentru regiunile mai dezvoltate;
- Prefinanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor.
- TVA-ul - nu este cheltuială eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor mai mare de 5 000 000 EUR.
- Dezangajarea - regula „N + 2”.

Programele operaționale

Programele operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național și prioritățile acestora:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

- Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare (intervenții adresate mediului privat);
- Instrumente financiare;
- Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară;
- Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate;
- Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

2. Programul Operațional Transport (POT)

- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier;
- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială;
- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată;
- Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;
- Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov;
- Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;
- Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal;
- Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor;
- Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport;
- Asistență tehnică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

- Integrarea ecosistemului național de CDI în Spațiul de Cercetare European și Internațional;
- Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - universități;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - INCD, ICAR;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - întreprinderi mari;
- Dezvoltarea de mari infrastructuri CDI, inclusiv transfer tehnologic;
- Digitizarea în educație;
- Digitizarea în cultură;
- Digitizarea în administrația publică central;
- Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor;
- Financiare.

4. Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)

- Continuarea investițiilor în spitale regionale: Craiova, Cluj, Iași - faza a II-a;
- Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;
- Servicii de recuperare, paliativ și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- Informatizarea sistemului medical;
- Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament;

5. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

- Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională;
- Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic;
- Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- Antreprenoriat și economie socială;

Page 91 of 187

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;
- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității;
- Asistență tehnică pentru facilitarea și eficientizarea managementului Programului.

6. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală);
- Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC);
- Protejarea dreptului la demnitate socială;
- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale;
- Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (I);
- Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (II);
- Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile;
- Ajustarea persoanelor defavorizate.

7. Programele Operaționale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR)

- O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice (intervenții OP1 adresate mediului privat, organizațiilor CDI, parteneriate);
- O regiune cu orașe Smart;
- O regiune cu orașe prietenoase cu mediul;
- Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate;
- O regiune accesibilă;
- O regiune educată;
- O regiune atractivă;
- Asistență tehnică.

8. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT) - priorități

- Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ și gestionarea PO (finanțată din FSE+);
- Asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR);
- Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR).

9. Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)

- O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și a digitalizării;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse;
- O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare;
- O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată;
- Asistență tehnică.

Fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență

Reflectând Pactul verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, mecanismul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30% din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor privind clima. În acest scop, măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru în parte ar trebui să contribuie la **tranziția verde, inclusiv la biodiversitate, sau la abordarea provocărilor generate de această tranziție, și să prevadă un quantum care reprezintă cel puțin 37% din alocarea totală a planului de redresare și reziliență.**

Totodată statele membre trebuie să se asigure că măsurile incluse în planurile lor de redresare și reziliență respectă principiul „de a nu prejudicia în mod semnificativ” mediul, în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852.

Măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru trebuie, de asemenea, să prevadă un quantum care să reprezinte cel puțin **20 % din alocarea planului de redresare și reziliență pentru cheltuielile digitale.**

Suma alocată României încă din 2020 este de **29.2 miliarde euro (13% din PIB)**. România a elaborat Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR)¹⁹ iar la data de 31 mai 2021 a depus varianta finală a acestuia.

Proiectele ce urmează a se implementa prin acest program vor trebui finalizate până în 2026 și vor trebui să corespundă unor reforme structurale sectoriale.

PNRR este structurat pe șase piloni:

- Pilonul I. Tranziția Verde;
- Pilonul II. Transformarea Digitală;
- Pilonul III. Creștere inteligentă;
- Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială;

¹⁹ <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;
- Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineri.

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament, astfel:

- Pilonul I. Tranziția Verde (15 reforme)
  1. Sistemul de management al apei;
  2. Împădurim România și protejăm biodiversitatea;
  3. Managementul deșeurilor;
  4. Transport sustenabil;
  5. Fondul pentru Valul renovării;
  6. Energie.
- Pilonul II. Transformarea Digitală (4 reforme)
  7. Cloud guvernamental și sisteme publice digital.
- Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii (8 reforme)
  8. Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii;
  9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare.
- Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială (5 reforme)
  10. Fondul local pentru tranziție verde și digital;
  11. Turism și cultură.
- Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională (18 reforme)
  12. Sănătate;
  13. Reforme sociale;
  14. Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali.
- Pilonul VI. Politici pentru noua generație (6 reforme)
  15. România Educată.

Instrumentele financiare cu intermediari instituții financiare (BEI, FEI și BERD):

1. Garanții de portofoliu pentru solvabilitate, acțiune climatică și eficiență energetică - circa 550 milioane euro pentru IMM-uri și mid-caps;
2. Instrument de capital de risc pentru IMM-uri - circa 500 milioane euro pentru IMM-uri și mid-caps;
3. Fond de Fonduri pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes - circa 300 milioane euro pentru întreprinderi mari.

Pe lângă cele intermediare de BEI, FEI și BERD, vor mai exista diverse scheme de granturi în cadrul diferitelor componente:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Digitalizarea IMM-urilor - fonduri nerambursabile, schemă administrată de MIPE - circa 200 milioane euro;
5. O măsură de sprijin pentru listarea la bursă a companiilor românești: circa 35 milioane euro. Implementată de MIPE, cu sprijinul Bursei de Valori București;
6. Diverse scheme de sprijin pentru stimularea competitivității, cu accent pe inovare și crearea de tehnologie digitală: circa 200 milioane euro. Implementată de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării;
7. Diverse scheme de sprijin pentru promovarea de energii regenerabile: circa 200 milioane euro (suma este în negociere la acest moment). Implementată de Ministerul Energiei;
8. Diverse scheme de sprijin pentru investiții semnificative, în special în zona de inovare și noi tehnologii aplicate în zona de producție: circa 200 milioane euro. Implementată de Ministerul Finanțelor.

Alocări estimate:

Educație: 3,7 miliarde euro

Rezultate așteptate:

- 10.000 de laboratoare;
- 2.000 de microbuze verzi achiziționate;
- peste 80.000 de săli de clasă dotate cu mobilier;
- 50 de unități de învățământ nou construite.

Sănătate: 2,5 miliarde euro

Rezultate așteptate:

- Construcția și/sau dotarea a 200 de centre comunitare;
- 3000 de cabinete medici de familie;
- 100 de cabinete de planificare familială.

Alte componente în fază avansată de negociere:

- **Împăduriri, combaterea tăierilor ilegale de păduri și biodiversitate:** 1,4 miliarde euro;
- **Transport:** 8,5 miliarde euro;
- **Fondul pentru Valul renovării:** 2,2 miliarde euro.

Paralel cu PNRR, fondurile europene și alte fonduri externe rambursabile și nerambursabile, operaționale în perioada 2021-2027, administrațiile publice locale și instituțiile publice pot beneficia și de Programul național de investiții "Anghel Saligny"

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

derulat de Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației în perioada 2021-2028²⁰, care va avea un buget maxim de 50 miliarde lei.

Prin intermediul proiectelor care se adresează Programul național de investiții "Anghel Saligny" se vor putea realiza obiective de investiții care constau în realizarea de construcții noi sau de lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare la construcții existente și care se încadrează în cel puțin una dintre următoarele categorii:

- alimentări cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, inclusiv canalizarea pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- drumuri publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, inclusiv pentru biciclete și trotinete electrice;
- sisteme de distribuție a gazelor naturale, inclusiv a bransamentelor, precum și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

---

²⁰ Ordonanța de urgență nr. 95/2021 pentru aprobarea Programului național de investiții "Anghel Saligny" cu modificările și completările ulterioare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Capitolul 4 - Derivarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina, Județul Tulcea 2023-2030

Comuna Pardina se află integral în teritoriul ocupat de Rezervația Biosferei Delta Dunării fiind plasată, conform Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării cu orizont 2030, în zona A - Centrul Deltei. În acest context la elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina 2023-2030 au fost analizate opțiunile de dezvoltare și s-a avut în vedere armonizarea măsurilor de orientare/fișele de proiect cu direcțiile de dezvoltare vizate de RBDD în propria strategie a cărei viziune urmărește pentru zona centrală a Biosferei Deltei Dunării, transformarea „într-o <deltă vie> (o zonă unde oamenii trăiesc și muncesc), cu echilibru între mediu și comunitate; cu o economie locală durabilă și sănătoasă - bazată în principal, pe natură și turism cultural; cu un proces de planificare bazată pe incluziune (localnici, autorități, mediu de afaceri),”²¹ prin intermediul a 5 piloni principali:

- *Protejarea mediului și resurselor naturale* (Mediul, Biodiversitatea și Pădurile, Schimbările climatice, Eficiența energetică, Managementul riscului în caz de dezastru și Urgențele în caz de poluare).

- *Îmbunătățirea economiei*, (Turism, Pescuit, Acvacultură, Agricultură și Dezvoltare rurală)

- *Îmbunătățirea conectivității* (Transport și Tehnologia informațiilor și comunicațiilor (TIC).

- *Asigurarea serviciilor publice* (Aprovizionarea cu apă, Canalizare, Gestionarea deșeurilor solide, Educație, Sănătate și Incluziune socială).

- *Promovarea eficienței, accesibilității și sustenabilității* (Accesibilitatea costurilor, Constrângerile privind capacitatea de implementare a programelor, Nevoile semnificative legate de asistența tehnică).

La elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Pardina 2023-2030 au fost analizate și opțiunile de dezvoltare cuprinse în Planul de Mobilitate Navală în Delta Dunării 2021-2045 - beneficiar CJ Tulcea, direcțiile de dezvoltare ale Comunei Pardina fiind puse în acord cu viziunea și obiectivele planului de mobilitate:

- *Accesibilitate* - oferirea tuturor cetățenilor opțiuni care să le permită accesul la destinațiile și serviciile cheie necesare;

- *Siguranță și securitate* - îmbunătățirea siguranței și a securității;

- *Mediu* - reducerea poluării aerului și a poluării fonice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie;

²¹Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării cu orizont 2030

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- *Eficiență economică* - creșterea eficienței și a eficientizării costurilor transportului de călători și bunuri²².

Strategia de dezvoltare durabilă trebuie fundamentată pe o analiză relevantă a stării existente a comunității. Pentru a putea lua deciziile corecte, trebuie analizate optim cerințele, constrângerile și opțiunile de dezvoltare europene, naționale, regionale, județene și locale.

Analiza SWOT comuna Pardina

Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne sau endogene și influențele mediului extern sau exogen, ținând cont atât de factorii pozitivi cât și de cei negativi.

În cadrul analizei SWOT se evaluează mai întâi specificul intern al entității pentru care se elaborează strategia, puncte forte și puncte slabe. Apoi se analizează influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate oportunități, iar cele negative, pericole.

După o primă evaluare în cadrul diagnozei realizate în cadrul Părții I se poate constata că deciziile sunt dificil de luat în primul rând pentru că nevoile sunt foarte diversificate și o prioritizare trebuie să aibă la bază un suport științific de alocare. În principal, analiza situației existente a furnizat o privire de ansamblu care conține cele mai bune informații posibile care să ajute la înțelegerea forțelor, tendințelor și a cauzelor care pot să intervină la un moment dat.

Această analiză a resurselor de care dispune comunitatea va releva punctele tari și punctele slabe ale comunității și mediului ei, oportunitățile de dezvoltare și posibilele riscuri ce trebuie evitate.

Punctele tari sunt acele valori sau competențe distinctive cu caracteristici legate de localizarea comunei, pe care aceasta le posedă la un nivel superior în comparație cu alte zone, ceea ce îi asigură un anumit avantaj. Altfel prezentate, punctele forte reprezintă acei factori care îi dau comunei un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate.

Punctele slabe sunt reprezentate de acei factori sau acele tendințe care creează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale și pot lua forme sociale, financiare, de infrastructură sau legislative.

Oportunitățile reprezintă factori de mediu, externi pozitivi pentru procesul de dezvoltare vizat, altfel spus șanse oferite de mediul extern a căror anticipare permite stabilirea strategiei în scopul exploatarea profitabilă a oportunităților apărute. Oportunități există, dar acestea trebuie identificate pentru a se stabili la timp strategia necesară fructificării lor.

²² Planul de Mobilitate Navală în Delta Dunării 2021-2045

Amenințările includ factorii din afara sistemului analizat care ar putea să pună strategia de dezvoltare într-o poziție de risc. Aceștia sunt factori externi care nu pot fi controlați dar care pot fi anticipați și permit elaborarea unor planuri de urgență pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme.

Utilitatea analizei SWOT constă în faptul că procesul decizional bazat pe această analiză trebuie să include următoarele elemente:

- construiește pe punctele tari;
- elimină punctele slabe;
- exploatează oportunitățile;
- îndepărtează amenințările.

Puncte tari ale comunei Pardina:	Puncte slabe ale comunei Pardina:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Comuna este inclusă în strategia integrate de dezvoltare Delta Dunării a RBDD; ➤ Forma de relief, poziționată în zona de centru a Deltei cu acces la biodiversitate cu potential unic; ➤ Istoricul și peisagistica atractive; ➤ Centru polarizator, (poate reprezenta un exemplu pentru alte localități din regiune) - valorificând potențialul turistic/economic și acordând în același timp atenție calității factorilor de mediu; ➤ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de protecție a mediului; ➤ Posibilitatea practicării agriculturii ecologice; ➤ Atractivitate pentru localizare de afaceri în domeniul turismului; ➤ Potențial agricol deosebit - soluri cu fertilitate bună pentru plante de cultură și plante tehnice; ➤ Potențial pentru creșterea animalelor; ➤ Premisele dezvoltării unor parteneriate de tip public-privat; ➤ Apartenența la Grupul de Acțiune Locală (GAL), Dobrogea de Nord - Tulcea; ➤ Autorități publice locale deschise și cooperante. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poziționare geografică izolată; ➤ Număr populație scăzut; ➤ Căi de acces limitate și cu grad scăzut de dezvoltare în zonă; ➤ Structura economică învechită; ➤ Grad relativ mic de satisfacție privind nivelul de trai în localitate; ➤ Infrastructură insuficientă (apa-canal, gaz, rutieră, fluvială); ➤ Spații locative insuficiente; ➤ Inexistența grupurilor de inițiativă locală; ➤ Discrepanța dintre evoluția accelerată a tehnologiei și ritmul lent al implementării strategiilor și reformelor în acest domeniu la nivel de comună; ➤ Lipsa unor investiții economice de tip Parteneriat Public - Privat; ➤ Formare profesională relativ scăzută pentru o parte din populație; ➤ Forme reduse de marketing local; ➤ Rețea de sănătate insuficientă (servicii, infrastructură, medic de familie, farmacie); ➤ Lipsa infrastructurii care să faciliteze dezvoltarea turismului; ➤ Lipsa educației ecologice a populației.

Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului Tulcea și a RBDD; ➤ Situarea într-o regiune cu trend de dezvoltare turistică; ➤ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ➤ Premisele dezvoltării unor parteneriate public-private; ➤ Creșterea cererii de servicii destinate persoanelor și firmelor etc.; ➤ Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității; ➤ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de protecție a mediului; ➤ Programe guvernamentale și europene de stimulare a dezvoltării întreprinderilor mici și a microîntreprinderilor; ➤ Implicarea actorilor locali din domeniile socio-economice în rezolvarea problemelor comunității; ➤ Inițiative comune de îmbunătățire a ofertei de instruire prin dezvoltarea unor parteneriate cu autorități publice - instituții de învățământ - mediu de afaceri; ➤ Oportunitatea dezvoltării protecției mediului prin proiecte cu finanțare nerambursabilă; ➤ Disponibilitate de fonduri a Uniunii Europene alocate pentru sectorul de mediu; ➤ Diversificarea obiectivelor turistice va duce la creșterea atractivității turistice a zonei; ➤ Oportunități de valorificare a energiei alternative;	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ➤ Cadru legislativ insuficient pentru sprijinul IMM-urilor la start-up; ➤ Participare civică scăzută; ➤ Legislație complexă, incoerentă, într-o permanentă modificare; ➤ Poziționarea în centrul RBDD și constrângerile impuse cu privire la conservarea mediului asupra procesului de dezvoltare. ➤ Reducerea potențialului economic al comunei ➤ Creșterea frecvenței și a duratei fenomenelor meteo-extreme, ca urmare a schimbărilor climatice; ➤ Populație în cădere; ➤ Risc major de depopulare.

Pe baza diagnosticului obținut din evaluările efectuate asupra localității Pardina, a Regiunii de Dezvoltarea Sud-Est, a județului Tulcea și asupra Rezervației Biosferei Delta Dunării împreună cu rezultatele obținute prin intermediul analizei SWOT de mai sus, suntem în măsura să evidențiem obiectivele strategice de dezvoltare ale comunei Pardina.

Identificarea direcțiilor de dezvoltare ale comunei a avut la bază principiul dezvoltării locale omogene, înțelegând prin aceasta acțiunile de dezvoltare prin inovare, specializare inteligentă și durabilă care să ofere oportunități de ocupare și servicii publice de calitate, corelate cu cele trei componente majore ale dezvoltării unei comunități, și anume

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și gestionarea echilibrată a resurselor și mediului natural, astfel încât realizarea fiecărui obiectiv strategic, aparținând oricărei componente de dezvoltare, actuale sau viitoare, să aibă un impact pozitiv sau cel puțin să nu afecteze realizarea obiectivelor din celelalte componente majore ale dezvoltării.

Viziunea de dezvoltare

Până în anul 2030 comuna Pardina va reprezenta un model al dezvoltării durabile, cu o comunitate prosperă care conviețuiește și își desfășoară activitatea într-un mediu curat și protejat, cu o dezvoltare economică interconectată și inovativă, bazată pe reînvierea tradițiilor, pe turism cultural și pe mediul natural, oferind oportunități de ocupare și servicii publice de calitate.

Misiunea

Comuna Pardina va oferi locuitorilor săi o creștere semnificativă a calității vieții, realizând totodată un echilibru între conservarea mediului și satisfacerea cerințelor comunității locale printr-o cooperare permanentă între cetățeni, autorități și mediul de afaceri.

OG: Obiectivul general de dezvoltare locală a comunei Pardina pentru perioada 2023 - 2030 este îmbunătățirea calității vieții cetățenilor printr-o dezvoltare economică durabilă, cu un impact redus asupra mediului, bazată pe inovare, specializare inteligentă și pe o administrație publică performantă și cooperantă cu cetățenii și mediul de afaceri.

Nr. crt.	Obiectiv specific OS/Subobiective
1. Domeniul Economia locală	Dezvoltarea economică durabilă a comunei Pardina, prin creșterea competitivității sectoriale, modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și colaborare între mediul de afaceri și administrația publică locală.
	OS 1.1: Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a întreprinderilor din localitate prin creșterea competitivității tehnologice și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local
	OS 1.2: Realizarea unor structuri care să contribuie la dezvoltarea producției agricole ecologice.
	OS 1.3: Integrarea producției agricole cu industria alimentară ecologică, rețeaua de depozitare, transport; dezvoltarea agenților economici pentru prestări de servicii în agricultură
	OS 1.4: Modernizarea și crearea infrastructurii de afaceri și sprijin pentru menținerea investițiilor existente

	OS 1.5: Dezvoltarea turismului pe nișa ecoturism
2. Domeniul Mediu	Administrare responsabilă, sustenabilă și participativă a mediului natural și construit din comuna Pardina prin promovarea activă a măsurilor de protecție a mediului
	OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna
	OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate
	OS 2.3: Eficiență energetică
	OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
	OS 2.5: Îmbunătățirea sistemului de protecție a apelor
	OS 2.6: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc
3. Domeniul Amenajarea teritoriului	Îmbunătățirea infrastructurii publice și edilitare precum și utilizarea optimă a teritoriului comunei
	OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia
	OS 3.2: Crearea unui design arhitectonic sustenabil
	OS 3.3: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de transport prin realizare, reabilitare și modernizare drumuri și străzi de interes local, și a infrastructurii de acostare pentru ambarcațiuni de transport pasageri și mărfuri.
	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.
4. Domeniul Instituții locale	Eficientizarea capacității administrative a UAT Pardina
	OS 4.1: Dezvoltarea infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice
	OS 4.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice
	OS 4.3: Introducerea de noi instrumente și tehnologii pentru asigurarea accesibilității la serviciile publice

	OS 4.4: Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri
5. Domeniul Dezvoltare socială	Creșterea calității vieții și îmbunătățirea stării de sănătate a populației
	OS 5.1: Facilitarea accesului la locuri de muncă
	OS 5.2: Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială.
	OS 5.3: Îmbunătățirea condițiilor care privesc starea de sănătate a populației prin servicii adecvate de asistență medicală.
	OS 5.4: Sporirea nivelului de siguranță în comună
6. Domeniul Educație și formare	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și dezvoltarea resurselor umane prin asigurarea accesului la diferite forme de educație
	OS 6.1: Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale
	OS 6.2: Creșterea accesului și participării la formarea continuă atractivă, adecvată erei digitale și tranziției verzi
	OS 6.3 Creșterea nivelului de educație a populației comunei odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ.
	OS 6.4: Creșterea nivelului de educație civică
7. Domeniul Cultura, culte, sport și agrement	Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură, sport și agrement
	OS 7.1: Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local și organizarea de evenimente culturale
	OS 7.2: Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului și organizarea de competiții sportive
	OS 7.3: Valorificarea resurselor existente pentru crearea infrastructurii de agrement

4.1.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei

4.1.1.1 Economia în Comuna Pardina

Stadiul de dezvoltare economico-socială a României poate fi caracterizat prin urmărirea indicatorilor macroeconomici care exprimă potențialul și nivelul economiei, structura acesteia, eficiența folosirii factorilor de producție, gradul de competitivitate internațională și nivelul de trai al populației.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Analiza situației actuale evidențiază faptul că economia României are un nivel de competitivitate mult sub media Uniunii Europene. Numărul firmelor inovative este de trei până la patru ori mai mic ca pondere în total firme, comparativ cu media Uniunii Europene, principalele decalaje constând în nivelul scăzut al implementării și absența structurilor de susținere a start-up-urilor inovative.

Conform fișei de date a comunei Pardina (INS) la nivelul anului 2020 pe raza comunei își desfășoară activitatea întreprinderi în diferite domenii:

- turism - servicii de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată - 1;
- comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat - 1;
- comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun - 1;
- activități auxiliare pentru producții vegetale - 1;
- servicii veterinare - 1;
- pescuit pe ape dulci - 1;
- cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de seminte oleaginoase - 1;
- creșterea animalelor - 2;
- baruri și alte activități de servire a băuturilor - 2;
- transporturi rutiere de marfuri - 1;
- activități de brokeri și asigurări - 1.

Din punct de vedere economic, activitățile principale în comuna Pardina, sunt agricultura și creșterea animalelor, în timp ce pescuitul nu mai este considerat o activitate de bază a locuitorilor, ponderea acestuia a scăzut simțitor în ultimii ani.

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	Suprafata /ha
Agricolă	15509
Arabilă	13762
Pășuni	1735
Vii și pepiniere viticole	12
Păduri și altă vegetație forestieră	822
Ocupată cu ape, bălți	13981
Terenuri degradate și neproductive	51

Tabel 20 Modul de folosință a suprafeței agricole comuna Pardina conform INS la nivelul anului 2014

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Modul de folosinta pentru suprafața agricolă

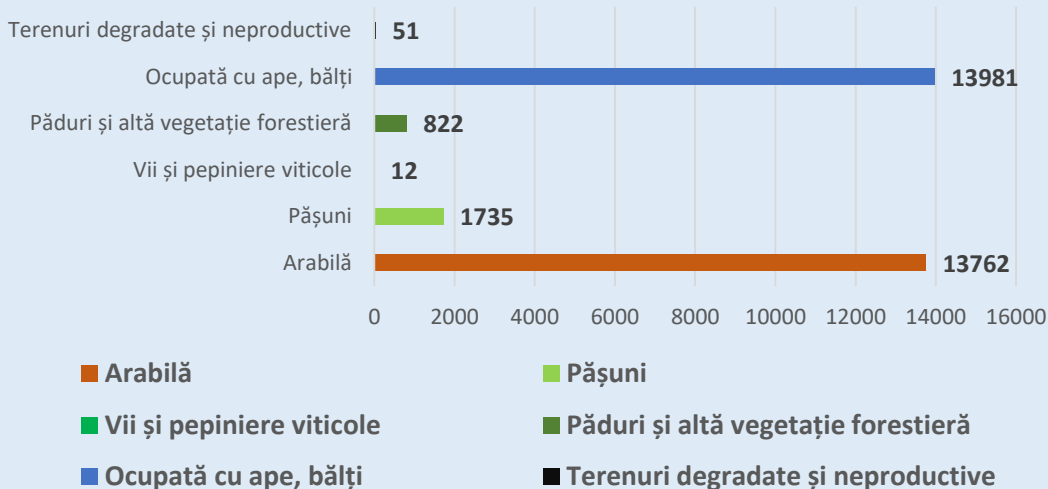

Figura 48 Modul de folosință a suprafeței agricole comuna Pardina

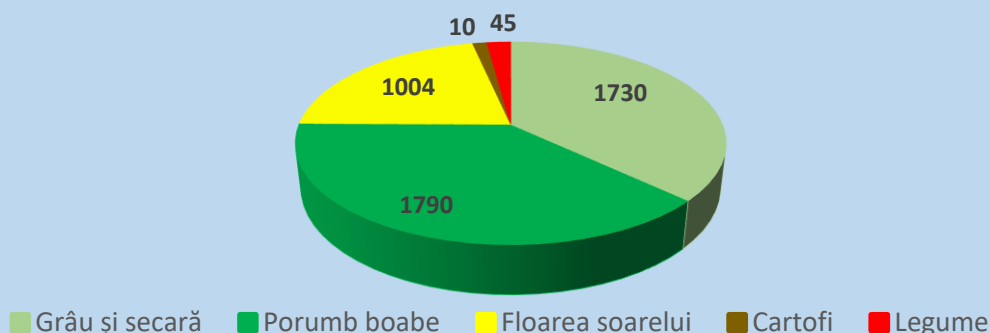
Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Suprafețe cultivate cu principalele culturi	Suprafata /ha
Grâu și seară	3373
Porumb boabe	443
Floarea soarelui	1946
Cartofi	2
Legume	6

Tabel 21 Suprafețe cultivate cu principalele culturi comuna Pardina conform INS la nivelul anului 2003

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Productia agricola vegetala la principalele culturi / tone

Figural 49 Producția agricolă vegetală la principalele culturi comuna Pardina

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

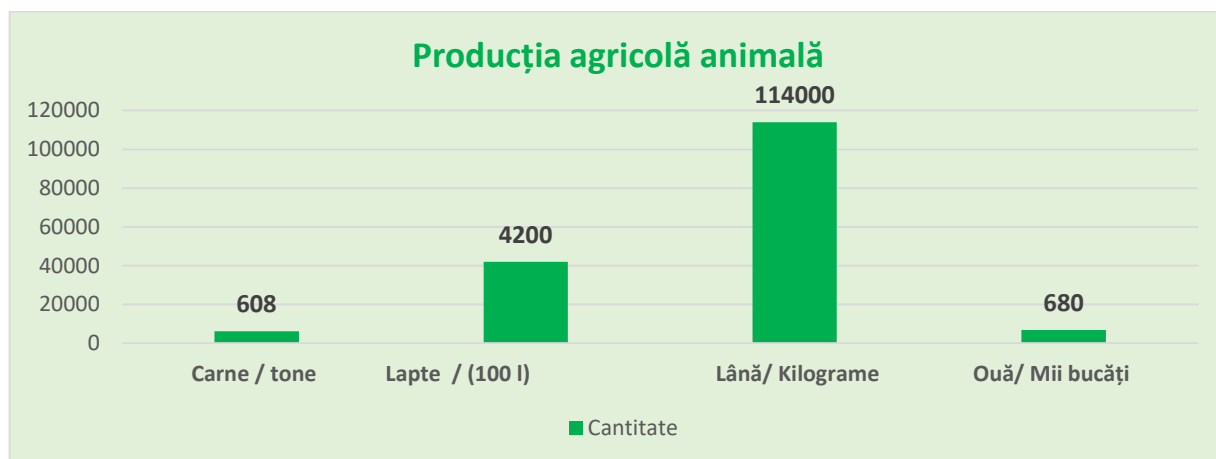

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Efectivele de animale pe principalele categorii	Număr capete
Bovine	1010
Porcine	2060
Ovine	69330
Păsări	8900

Tabel 21 Efectivele de animale comuna Pardina conform INS la nivelul anului 2003
Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Tabel 21 Producția agricolă animală comuna Pardina conform INS la nivelul anului 2003
Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Conform registrului de evidență al asociațiilor Tulcea, pe raza comunei Pardina își desfășoară activitatea în domeniul agricol trei asociații:

- Asociației Crescătorilor de Animale "Pardina" are ca scop - identificarea, reprezentarea și promovarea intereselor economice, tehnice și juridice ale membrilor săi, precum și de a acționa în numele acestora în vederea dezvoltării lor în domeniul zootehniei.
- Asociația crescătorilor de ovine și bovine Danubius Pardina are ca scop - identificarea, reprezentarea și promovarea sistematică și unitară a intereselor economice, tehnice și juridice, ale membrilor ei și acționează în concordanță cu interesele membrilor săi în consens cu liniile directoare și deciziile zootehnice de interes național privind dezvoltarea zootehniei.
- Asociația Fermierilor Delta - Pardina - Scopul asociației îl constituie sprijinirea directă și calificată a crescătorilor de animale pentru accelerarea ritmului de ameliorare a efectivelor de bovine, cabaline, porcine, ovine, caprine, păsări și albine, pentru valorificarea eficientă a produștiilor de carne și lapte, miere, precum și acordarea consultanței de specialitate în vederea creșterii și amplasării fermelor, promovarea tehnologiilor de creștere și practicilor moderne în producția agrozootehnică și de marketing

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

specifice. Întreținerea și exploatarea unitară a pajiștilor și a obținerii de culturi furajere; Asociația va identifica, reprezenta și promova sistematic și unitar interesele profesionale specifice membrilor săi, cele economice, tehnice și juridice, precum și acțiunile de cooperare ale membrilor săi. Asociația a fost înființată în cadrul programului zonal de armonizare a tehnologiilor de creștere și exploatare rațională a animalelor și resurselor.

Turismul

Deși se află într-o zonă cu potențial turistic deosebit, poziția izolată, infrastructura edilitară insuficientă și căile de transport greu practicabile face ca turismul în zonă să reprezinte o activitate limitată și neexploată la adevărata ei valoare.

Conform fișei de date a comunei Pardina (INS) la nivelul anului 2020 pe raza comunei își desfășura activitatea o singură structură de primire turiști - Pensiune Agroturistică, cu 24 de locuri de cazare. Numărul turiștilor înregistrați la nivelul anului 2020 a fost de 124 persoane.

4.1.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina pentru domeniul economie	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Istoricul și peisagistica atractive; ✓ Existența unor resurse naturale ce pot fi valorificate prin crearea valorii adăugate ✓ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de protecție a mediului; ✓ Potențial agricol ridicat, în special în domeniul culturilor cerelariile și zootehnie ✓ Suprafață agricolă importantă ✓ Soluri care favorizează dezvoltarea unei agriculturi diversificate ✓ Posibilitatea practicării agriculturii ecologice; ✓ Potențial dezvoltare industrie alimentară ✓ Autorități locale deschise ✓ Potențial crescut și nișă unică pentru dezvoltarea turismului ✓ Premisele dezvoltării unor parteneriate de tip public-privat; ✓ Apartenența la Grupul de Acțiune Locală (GAL), Dobrogea de Nord - Tulcea; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Structura economică parțial învechită; ✓ Grupuri de inițiativă locală insuficiente; ✓ Lipsa unor investiții economice de tip Parteneriat Public - Privat; ✓ Formare profesională relativ scăzută pentru o parte din populație; ✓ Forme reduse de marketing local; ✓ Slaba capitalizare a întreprinderilor, în special a IMM-urilor, lipsa IMM-uri cu activitate de producție. ✓ Lipsa investiții de capital străin în economia locală ✓ Nivel scăzut de instruire a populației ✓ Infrastructura slab dezvoltată ✓ Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime; ✓ Inexistența unor forme avansate de promovare a produselor locale ✓ Acces limitat la specialiști, informații și consultanță în domeniu economic.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale pentru mediul economic privat ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului ✓ Posibilitatea practicării agriculturii ecologice ✓ Crearea unor fonduri naționale/ regionale care să susțină dezvoltarea regională și locală. ✓ Dezvoltarea relațiilor comerciale cu orașele importante aflate în apropiere ✓ Dezvoltarea mediului de afaceri local prin accesarea programelor cu finanțare nerambursabilă ✓ Dezvoltarea infrastructurii de transport și tehnico-edilitare ca suport pentru dezvoltarea turismului și a economiei ✓ Creșterea numărului de investitori în turism și a numărului de turiști ca urmare a dezvoltării infrastructurii locale ✓ Încurajarea activității societății civile, a parteneriatelor publice sau/și private pentru realizarea de proiecte comune. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slaba informare a mediului economic privat cu privire la normele europene ✓ Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice ✓ Existența unui cadru instituțional și legislativ destul de stufos; ✓ Eroziunea și degradarea calității solurilor ce conduce la scăderea randamentului; ✓ Fiscalitate ridicată. ✓ Insuficienta susținere a sectorului IMM (lipsa facilităților). ✓ Incapacitatea de a face față competiției cu localități din zonă sau din regiune în privința atragerii de investiții și dezvoltării economice. ✓ Lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială pe fondul accentuării lipsei de încredere a populației în redresarea economică a țării ✓ Cadru legislativ instabil și insuficiența cunoașterii acestuia în rândul populației; ✓ Reducerea subvențiilor pentru agricultură

4.1.1.2 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei

Obiectivele țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030 armonizate cu domeniul de dezvoltare - economie Comuna Pardina.

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

1. Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației.
2. Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.
3. Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă.
4. Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.
5. Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți. Îmbunătățirea siguranței rutiere.
2. Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptarea sporită a tehnologiilor și proceselor industriale

curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.

3. Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.
4. Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare. Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare.
5. Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

1. Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs.
2. Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
3. Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030.
4. Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%).
5. Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025.
6. Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024. Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

1. Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.
2. Finalizarea cadastrului agricol. Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018.
3. Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite.
4. Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone. Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole.
5. Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

Analizând istoricul și evoluția actuală a economiei din comuna Pardina coroborat cu poziția sa geografică dar și cu obiectivele strategice RBDD, județene, regionale și naționale, considerăm oportun ca măsurile de dezvoltare economică a comunei să se orienteze în principal către agricultura ecologică și către ecoturism.

Comuna Pardina se află integral în teritoriul ocupat de Rezervația Biosferei Delta Dunării, acest fapt nu trebuie privit doar din prisma constrângerilor impuse de ariile protejate ci și ca un impuls esențial pentru dezvoltarea structurilor turistice, economice, agricole și sociale. Devine din ce în ce mai important să se realizeze că aria protejată este o verigă importantă în lanțul valoric local, care poate fi legată de toți factorii economici importanți din regiune. Șansa pe care ariile protejate le oferă, trebuie să fie folosită și integrată în marketingul localității și printr-o gestionare atentă poate reprezenta un factor principal de cooperare zonal și regional.

Agricultura într-o zonă protejată trebuie realizată prin culturi și activități adecvate care să contribuie la conservarea valorilor naturale. Pe teritoriul comunei Pardina se poate realiza o agricultură ecologică, activitate cu avantaje majore față de agricultura convențională. Renunțarea la pesticide și îngrășăminte sintetice, face ca viața solului și a apei se poate dezvolta normal, iar acest lucru contribuie la un ecosistem natural și stabil. În plus, agricultura ecologică poate încetini declinul drastic al speciilor de plante, al insectelor și al păsărilor. Emisiile de gaze cu efect de seră sunt de asemenea, cu până la 62% mai mici în agricultura ecologică decât în agricultura convențională. Produsele

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

obținute din agricultura ecologică pot pătrunde pe piață mai ușor, se vând mai repede și au un preț mai bun.

Zootehnia, ocupație de tradiție a locuitorilor comunei Pardina poate juca un rol și mai important în dezvoltarea economică a localității, creșterea animalelor într-un mediu curat oferă stabilitate lanțului valoric din domeniu, de la starea de sănătate mult mai bună a animalelor, la calitatea produselor ecologice obținute și până la oportunitatea oferită de piețele de desfacere interne și externe.

Turismul desfășurat în comuna Pardina poate fi de tip ecoturism și poate promova o nișă specifică zonei, care să includă toți turiștii care călătoresc de dragul mediului natural, pentru drumeții, observarea animalelor, a păsărilor și a plantelor, pentru a fotografia natura, sau pentru pescuit sportiv și navigație ecologică.

Ecoturismul este necesar să asigure conservarea pe termen lung a atracțiilor și în același timp, să garanteze rentabilitatea capitalului antreprenorilor care investesc în turism. Totodată trebuie să fie suportabil din punct de vedere ecologic pe termen lung, fezabil din punct de vedere economic și în același timp echitabil din punct de vedere etic și social pentru populația locală.

Ecoturismul este important pentru că poate răspunde la nevoile turiștilor actuali și la nevoile populației locale, pe de o parte, dar poate proteja și crește oportunitățile viitoare pentru mediu, pe de altă parte. Acest tip de turism gestionează resursele astfel încât acoperă nevoile economice, sociale și estetice ale turistului dar satisface și procesele ecologice de bază, diversitatea biologică și sistemele de susținere a vieții.

Relația dintre turiști, comunitatea locală, mediul de afaceri și atracțiile mediului natural este complexă, interactivă și simbiotică și poate avea ca rezultat o conservare acceptabilă a zonei dar și un produs turistic de mai bună calitate. Prin urmare, ecoturismul poate crește și îmbogăți în mod eficient mediul natural dar și mediul economic și social în cadrul unei comunități.

4.1.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru economie și măsuri de orientare

4.1.2.1 Obiectiv general al comunei Pardina, județul Tulcea în Domeniul Economic este:

Dezvoltarea economică durabilă a comunei Pardina, prin creșterea competitivității sectoriale, modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și colaborare între mediul de afaceri și administrația publică locală.

4.1.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 1.1: Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a întreprinderilor din localitate prin creșterea competitivității tehnologice și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

OS 1.2: Realizarea unor structuri care să contribuie la dezvoltarea producției agricole ecologice;

OS 1.3: Integrearea producției agricole cu industria alimentară ecologică, rețeaua de depozitare, transport; dezvoltarea agențiilor economice pentru prestări de servicii în agricultură;

OS 1.4: Modernizarea și crearea infrastructurii de afaceri și sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale;

OS 1.5: Dezvoltarea turismului pe nișa ecoturism.

4.1.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 1

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Înființarea / dezvoltarea unui incubator / accelerator de afaceri/activități economice, turism, meșteșugărești
Cadrul general	Dezvoltarea, diversificarea și eficientizarea activităților economice
Grup țintă	Producători locali, agenții economici cu activitate pe raza comunei Pardina
Obiective	OS 1.1: Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a întreprinderilor din localitate prin creșterea competitivității tehnologice și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local;
Motivația proiectului	Este nevoie de o integrare a activităților de producție, transport, prelucrare a produselor, ceea ce presupune existența unor agenți economici /cooperative, de preferință locali, în domeniu
Modul de implementare a proiectului	Înființare Centru de informare, consiliere și consultanță în marketing și incubator de afaceri pentru domeniile economice Organizarea anuală a unui seminar cu exemple de succes de afaceri în domenii diverse
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget local, PO Regional, Fonduri guvernamentale, PO Capital Uman.
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și UAT județul Tulcea
Termen de realizare	Operațional în 2025
Indicatori	Minim 1 proiect de afaceri lansat în fiecare an, minim 1 activitate de consultanță/lună. Un seminar cu exemple de succes pe an.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

	<p>500.000 euro atrași de IMM-uri pentru start-up și dezvoltare până în 2026.</p> <p>Numărul de absolvenți ai programelor de dezvoltare profesională și antreprenorială.</p> <p>Numărul de întreprinderi nou înființate.</p> <p>Cifra de afaceri și profitul înregistrat pe ramură.</p>
--	---

Fișa 2

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus
Cadrul general	<p>Titlul: Sprrijin pentru înființarea de IMM-uri</p> <p>Există posibilitatea sprijinirii mediului de afaceri din comună pentru diversificarea și extinderea activităților prin cooperare și parteneriat</p>
Grup țintă	Producători locali, agenții economici cu activitate pe raza comunei Pardina
Obiective	OS 1.4: Modernizarea și crearea infrastructurii de afaceri și sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale;
Motivația proiectului	Este necesară dezvoltarea și consolidarea investițiilor existente în scopul majorării locurilor de muncă și a creșterii competitivității economice a comunei, respectiv încurajarea apariției de noi investiții sustenabile.
Modul de implementare a proiectului	Implementarea de sesiuni de dialog între mediul de afaceri zonal și local și autoritățile publice locale în scopul dezvoltării de noi investiții de pe piața locală. Implementarea principiului parteneriatului public-privat ca element fundamental al creșterii competitivității economice și apariția de noi locuri de muncă.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Budget de stat PNRR
Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și UAT județul Tulcea
Termen de realizare	2025
Indicatori	Întâlniri trimestriale între reprezentanți mediu de afaceri, producători locali, investitori/autorități publice locale Nr. proiecte depuse în parteneriat

Fișa 3

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Inovare și digitalizare pentru operatorii economici performanți
Cadrul general	În ultimii 20 ani a existat un progres tehnologic susținut. Societățile economice au nevoie de susținere în procesul de digitalizare
Grup țintă	Agenții economici locali
Obiective	OS 1.1: Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a întreprinderilor din localitate prin creșterea competitivității tehnologice și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local;
Motivația proiectului	Este necesară orientarea activității operatorilor economici locali către zona digitală. Extinderea gamei de servicii, produse. Colaborare rapidă cu autoritățile.
Modul de implementare a proiectului	Suportul oferit agenților economici în procesul de digitalizare. Suport în vederea obținerii fondurilor europene necesare dezvoltării. Suport oferit în procesul de implementare proiect.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul județean și local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și UAT județul Tulcea
Termen de realizare	2025
Indicatori	Minim 3 agenți economici susținuți în procesul de digitalizare. Existența cadrului de comunicare online între companii și autoritățile locale.

Fișa 4

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Facilitarea accesului la spații de producție și utilități pentru întreprinderile locale
Cadrul general	Domeniul public și privat al comunei trebuie valorificat prin închiriere și concesiune în vederea dezvoltării de activități economice. De asemenea, este important accesul la servicii publice pentru întreprinderi.
Grup țintă	Agenții economici locali

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Obiective	OS 1.4: Modernizarea și crearea infrastructurii de afaceri și sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale;
Motivația proiectului	Prin accesul facil la utilități se sprijină mediul de afaceri de către autoritățile locale.
Modul de implementare a proiectului	Continuarea realizării de rețele de alimentare cu apă, canalizare, gaze, iluminat public, drumuri de acces. Concesionarea sau închirierea oricărui spațiu din patrimoniul comunei.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri UE Buget de stat Bugetul județului Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și agenții economici
Termen de realizare	2025
Indicatori	Nr. agenți economici racordați la canalizare, alimentare cu apă și alte facilități de infrastructură. Număr zile pentru obținere avize, certificate, autorizații. Nr. de contracte de închiriere și concesionare

Fișa 5

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Centru de consiliere și consultanță pentru fermieri. Sprijin pentru producătorii agricoli prin extinderea activității de informare, consiliere, consultanță și creșterea performanțelor agricole.
Cadrul general	Nu există o formă coerentă de informare pentru fermierii locali cu privire la agricultura ecologică, la soiuri vegetale și rase animale adaptabile la condițiile naturale din zonă.
Grup țintă	Fermierii și producătorii agricoli locali
Obiective	OS 1.2: Realizarea unor structuri care să contribuie la eficientizarea producției agricole ecologice. OS 1.3: Integrarea producției agricole cu industria alimentară ecologică, rețeaua de depozitare, transport; dezvoltarea agențiilor economici pentru prestări de servicii în agricultură;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Motivația proiectului	Atragerea și stimularea producătorilor agricoli locali pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asociere în scopul aplicării unor tehnologii moderne. Lipsa informațiilor în domeniu agriculturii ecologice și a resurselor financiare reduse duc la utilizarea unor metode ineficiente, la o producție slabă calitativ, fără piață de desfacere și fără eficiență economică.
Modul de implementare a proiectului	Înființare Centru de consiliere și instituționalizarea a două întâlniri pe an între autoritățile publice (primar, Consiliul Județean, Direcția Județeană pentru Agricultură), agenți economici specializați, institute de educație și cercetare în domeniul agricol și fermierii locali în vederea promovării acțiunilor agricole moderne. Sprijin și consultanță pentru producătorii agricoli locali în vederea asocierii și cooperării. Informare cu privire la soiurile vegetale și a raselor animale adecvate zonei, sprijin la achiziția și distribuția de soiuri vegetale și rase animale. Sprijin pentru producătorii locali la omologarea și branduirea produselor locale și la promovarea acestora pe piață.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Buget de stat Fonduri structurale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, Direcția Județeană pentru Agricultură Tulcea
Termen de realizare	2024
Indicatori	Existența a cel puțin patru programe de consultanță pe an. Existența a cel puțin două întâlniri între autorități și fermieri pe an. Număr de produse locale omologate Număr de produse branduite.

Fișa 6

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus
Cadrul general	Titlul: Descoperă Pardina (platformă prezentare) Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității locale ca destinație ecoturistică, în special prin prisma mediului natural, a istoriei locale și a gastronomiei locale este posibilă prin intermediul unor intervenții de banking și marketing.
Grup țintă	Comuna Pardina

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Obiective	OS 1.5: Dezvoltarea turismului pe nișa ecoturism
Motivația proiectului	Comuna Pardina are potențial de atragere a turiștilor însă este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg și să atragă turiștii amatori de ecoturism.
Modul de implementare a proiectului	Dezvoltarea unui brand turistic al Comunei Pardina pe piața internă și externă a turismului românesc, cu scopul de a atrage turiștii care apreciază ecoturismul, mediul natural protejat, drumețiile, observarea animalelor, a păsărilor și a plantelor, fotografierea naturii, pescuitul sportiv, navigația ecologică precum și istoria, cultura și gastronomia locală.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Fonduri nerambursabile PNRR
Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2026
Indicatori	Număr de turiști interesați de vizitarea comunei. Număr crescut de turiști în comuna Pardina

Fișa 7

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale, precum și a oportunităților pentru dezvoltarea de afaceri
Cadrul general	Oportunitățile de afaceri locale trebuie promovate, alături de produsele și serviciile existente.
Grup țintă	Agenții economici locali
Obiective	OS 1.4: Modernizarea și crearea infrastructurii de afaceri și sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale;
Motivația proiectului	Comunitățile locale se află în competiție pentru dezvoltare economică și atragerea de investiții, promovarea poate constitui un element de diferențiere în atragerea de capital.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea unei strategii de marketing local

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și agenții economici
Termen de realizare	2024
Indicatori	Strategia de marketing local elaborate

4.2.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului

4.2.1.1 Mediu în Comuna Pardina

Dezvoltarea economică în ultimii ani a înregistrat pe lângă o serie de aspecte pozitive și un impact negativ asupra mediului înconjurător și a calității sănătății populației datorită poluării aerului, apei, solului.

Dezvoltarea durabilă este concilierea între progresul economic și social, fără a periclita echilibrul natural al planetei. Intensa exploatare industrială din ultimele decade a dus la o degradare continuă a mediului.

Relațiile dintre factorii de mediu sunt de tip cauză-efect; perturbarea echilibrului dinamic al unuia dintre aceștia va avea consecințe și asupra celorlalți, iar acțiunea lor conjugată se răsfrânge asupra sănătății umane.

La ora actuală în România sunt 108 SPA (Arii de Protecție Specială Avi-faunistice) și 273 SCI (Situri de Importanță Comunitară) desemnate, lista acestora fiind în continuă actualizare

Comuna Pardina se află integral în Rezervația Biosferei Deltei Dunării poziționată în zona centrală rezervației. Zona este valoroasă pentru configurația morfologică caracterizată prin diversitatea de biotopi reprezentativi pentru delta fluvială (plauri plutitori și fixati, mlaștini stuficole, lacuri, grinduri fluviale, gârle naturale, terenuri inundabile și zăloage de sălcii), pentru Lacul Nebunu, situat în complexul lacustru Șontea-Furtuna, o zonă lacustră de mica întindere, caracteristică deltei fluviale ce găzduiește biocenoze specifice, adaptate la amplitudini mari ale unde de viitura, zonă care asigură condiții bune de cuibărit pentru anatidae și pentru hrana limicolelor, în lunile de vară. Datorită izolării sale, lacul asigură condiții optime de reproducere și creștere pentru ihtiofauna specifică lacurilor de întindere redusă și adâncime mica.

În zona Pardina se găsesc situri ale patrimoniului universal precum ROWHS0001 Delta Dunării, situri RAMSAR - zone umede de importanță internațională RORMS0001 Delta Dunării, situri de importanță comunitară ROSCI0065 Delta Dunării, Rezervații ale Biosferei

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ROMAB0003, Parcuri Naționale RONPA0770 Lacul Nebunu dar și Arii de protecție special avifaunistică precum ROSPA0031 Delta Dunării.

Aerul

Creșterea gradului de poluare atmosferică este principalul factor ce determină schimbări în echilibrul climatic atât la scară locală cât și globală. Analiza calității aerului presupune monitorizarea unui indice specific, reprezentând un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați:

1. dioxid de sulf (SO₂)
2. dioxid de azot (NO₂)
3. ozon (O₃)
4. monoxid de carbon (CO)
5. pulberi în suspensie (PM₁₀)

Indicatorii privind calitatea aerului sunt determinați pe baza datelor din sistemul de monitorizare a calității aerului și din inventarele de emisii și au ca scop evaluarea situațiilor concrete, comparativ cu țintele de calitate stabilite de reglementările în vigoare.

În Regiunea Sud-Est calitatea aerului este monitorizată atât prin intermediul analizelor efectuate cu ajutorul aparaturii din dotarea laboratorului de analize fizico-chimice din cadrul agențiilor județene pentru protecția mediului (rețeaua manuală), cât și prin intermediul rețelei automate de monitorizare a calității aerului, constituită din stații fixe de măsurare a concentrațiilor de poluanți în aerul înconjurător (rețeaua automată).

Rețeaua automată de monitorizare a calității aerului ambiental este formată din 22 de stații automate, care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, iar în cadrul rețelei manuale de monitorizare, constituită la nivelul fiecărui județ, se realizează monitorizarea permanentă a următoarelor categorii de poluanți: pulberi în suspensie (PM₁₀), pulberi sedimentabile și precipitații atmosferice.

La nivelul județului Tulcea funcționează trei stații automate de monitorizare a calității aerului ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA), amplasate în concordanță cu criteriile stabilite de directivele europene privind calitatea aerului, în vederea protecției sănătății umane, a vegetației și ecosistemelor pentru a evalua influența diferitelor tipuri de surse de emisii poluante. Acestea li se adaugă echipamente de laborator utilizate pentru măsurarea concentrațiilor de metale grele: plumb (Pb), cadmiu (Cd), arsen (As), nichel (Ni), din depuneri (PM₁₀).

Apa

Principalele presiuni asupra calității apei sunt determinate de contaminarea cu apele uzate urbane care conțin, în special materii în suspensie, substanțe organice, nutrienți, dar și alți poluanți ca metale grele, detergenți, hidrocarburi petroliere, micropoluanți organici, etc. Îngrășămintele chimice utilizate în agricultură, pesticidele utilizate pentru

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

combaterea dăunătorilor, dar și animalele domestice din bazinele/spațiile hidrografice analizate, construcții hidrotehnice cu barare transversală, lucrările de îndiguire.

Principala sursă de poluare a apelor o reprezintă contaminarea cu ape uzate (orașenești și industriale) deversate direct în emisari.

În concluzie, problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;
- existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;
- eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente; managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale; dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă; utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;
- exploatarea neautorizată a agregatelor minerale din albiile minore și majore ale râurilor, etc.

Rețeaua hidrografică a județului Tulcea, are o densitate de 0,1-0,3 km/km² (exclusiv Delta Dunării), cea mai scăzută din țară, se caracterizează prin râuri scurte (al căror curs de desfășoară total sau parțial pe teritoriul județului), tributare Dunării (Valea Roștilor, Topolog, Cerna, Jijila, Luncavița ș.a.) sau care se varsă în cuvetele lacustre de pe litoralul Mării Negre (râurile Taița, Telița, Slava, Hamangia, Casimcea ș.a.).

Dunărea, care mărginește Comuna Pardina la Nord prin brațul Chilia, constituie principala cale navigabilă și sursa cea mai importantă de apă a județului, cu atât mai mult cu cât pe sectorul ei inferior, cu cele trei guri de vărsare (Chilia, Sulina, Sfântu Gheorghe), în special pe brațul Sulina și în continuare pe Dunăre până la Brăila, pot naviga și vase maritime. Abundența lacurilor fluviale (Peceneaga, Balta Traian, Jijila, Gorgonel, Telincea, Parcheș, Somova ș.a.), deltaice (Furtuna, Gorgova, Merhei, Matița, Tatanir, Lumina, Puiu, Lacu Roșu, Trei Iezere ș.a.) și litorale (Razim, Dranov, Golovița, Zmeica, Ceamurlia, Babadag) constituie tot atâtea resurse naturale de apă, cu importanță piscicolă, ca mijloc de comunicație (prin intermediul numeroaselor canale) și ca baze de agrement sau de alimentare cu apă ale populației.

Solul

Solurile sunt aluviale foarte tinere caracteristice în principal grindurilor din partea fluvială (vestică) a deltei, care în mod regulat primesc aluviuni proaspete. Aceste grinduri sunt suficient de înalte (2-5m^{MN}) pentru a fi moderat drenate și aerate, cel puțin în partea superioară a profilului de sol (după inundări, apa freatică coboară la adâncimi de 2-3m). În

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

zona comunei Pardina solurile aluviale sunt îndiguite și cultivate, aceste soluri sunt productive pentru o gamă largă de tipuri de culturi pentru teren uscat, dar din cauza climei uscate fără irigații, producțiile sunt mici și foarte mici. Orzul, lucerna și floarea soarelui și în mai mică măsură grâul de toamnă, sunt cele mai potrivite culturi. În ecosistemele naturale, solurile aluviale au un procent relativ redus de acoperire cu vegetație, aceasta constând în principal din pajiști mezo-xerofile pe grindurile înalte, sau pajiști mezofile și salcete pe grindurile umede. Aceste soluri, însă, sunt foarte potrivite pentru pădurile de plop.

Sistemul de gestionare a deșeurilor

Toate activitățile economico-productive și sociale sunt generatoare de produse secundare cu valoare economică foarte scăzută sau chiar inexistentă pe care le putem numi generic deșeuri.

Managementul deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații. Responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul „poluatorul plătește” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „responsabilitatea producătorului”.

Din punct de vedere al protecției mediului, gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul României, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare și nealimentare.

Organizarea activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor comunale este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale.

În categoria deșeurilor biodegradabile din deșeurile locale sunt cuprinse:

- deșeuri biodegradabile rezultate în gospodării;
- deșeuri biodegradabile din unități de alimentație publică; deșeuri vegetale din parcuri;
- deșeuri vegetale din grădini ale populației, sere, solarii etc.; deșeuri biodegradabile din piețe agro-alimentare;
- componenta biodegradabilă din deșeurile stradale;
- nămol orășenesc de la epurarea apelor uzate menajere.

Cu toate că reprezintă un procent destul de mic din totalul deșeurilor menajere generate, deșeurile menajere periculoase prezintă probleme serioase pentru localități, inclusiv pentru administratorii localităților, angajați și locuitori. Cele mai multe ajung la gropile de gunoi sau în sistemul de canalizare.

Îndepărtare ecologică a deșeurilor de la persoanele fizice și juridice din Comuna Pardina, se realizează prin intermediul S.C. J.T. GRUP S.R.L. Tulcea, care colectează selectiv toate tipurile de deșeuri, respectând componentele Sistemului de Management

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Integrat al Deșeurilor în Județul Tulcea: colectare, sortare, depozitare, reciclare și valorificare.

Societatea J.T. GRUP S.R.L. este una dintre importantele societăți comerciale locale, specializată în colectarea și valorificarea deșeurilor și resturilor nemetalice, fiind recunoscută pentru politica de asigurare a calității serviciilor sale.

Beneficiile oferite de serviciile de colectare și reciclare a deșeurilor constau în:

- Diminuarea cantității de deșeuri depozitate;
- Economie de energie și de materii prime și, indirect diminuarea deșeurilor de producție specifice, prin diminuarea cantității de materiale auxiliare și suplimentare;
- Reducerea impactului asupra sănătății oamenilor, a mediului și a aspectului local.

Sunt colectate selectiv:

- Deșeuri hartie- deșeuri de ambalaj de hârtie și carton: cutii de carton provenite de la diverse material și produse (de la mobilier, rechizite, produse alimentare etc), cutii carton de băuturi, hârtie de împachetat ;
- Deșeuri de hârtie, tip maculatură: documente, ziare, reviste.
- Deșeuri plastic - deșeuri de ambalaj provenite de la diverse produse, consumabile, de tip folie, PET, alți recipient de plastic.
- Deșeuri metal - deșeuri de ambalaj pentru băuturi și produse alimentare.
- Deșeuri sticla - deșeuri de ambalaj de la recipientii pentru băuturi.
- Deșeuri cauciuc - anvelope uzate, camera de aer și articole de cauciuc uzat.
- Deșeuri electrice, electronice și electrocasnice (DEEE).
- Deșeuri aluminiu - doze, aluminiu industrial.
- Deșeuri lemn.
- Deșeuri textile.
- Deșeuri din construcții și demolări

În ceea ce privește colectarea deșeurilor periculoase J.T. GRUP S.R.L.:

- Determinarea pe categorii a tipurilor de deșeuri periculoase/ nepericuloase.
- Amenajarea și administrarea spațiului de depozitare temporară.
- Preluarea deșeurilor periculoase/ nepericuloase de la Beneficiar.
- Transportul deșeurilor periculoase/ nepericuloase la punctul de lucru al firmei (Soseaua Agighiol, Km. 8, Județul Tulcea).
- Instruirea personalului Beneficiarului în ceea ce privește colectarea, sortarea și depozitarea temporară a deșeurilor periculoase/ nepericuloase.

Programul de colectarea deșeurilor în Comuna Pardina se desfășoară săptămânal în fiecare miercuri și se realizează selectiv, în bene, pubele sau saci separate pentru fiecare tip de deșeu.

4.2.1.2 Analiză SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina pentru domeniul mediu	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale deschise; ✓ Colectarea selectivă a deșeurilor prin intermediul J.T. GRUP S.R.L.; ✓ Includerea comunei în sistemul integrat de management al deșeurilor la nivelul județului Tulcea, care include toate etapele unui sistem eficient, colectare selectivă la sursă, valorificarea deșeurilor re folosibile, transport, depozitare conformă cu normele în vigoare, ✓ Rețeaua hidrografică este bine reprezentată; ✓ Existența unui operator regional de apă care asigură servicii de apă. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Localitate izolată; ✓ Lipsa rețelei de canalizare; ✓ Risc de poluare a solului, apei și aerului prin utilizarea necorespunzătoare a îngrășămintelor agricole, depozitarea necorespunzătoare a rezidurilor zootehnice, gospodărirea și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor vegetale și animale;
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului în ceea ce privește problematica de mediu; ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare a RBDD; ✓ Posibilitatea practicării agriculturii ecologice; ✓ Presiunile exercitate de UE vor conduce la susținerea măsurilor de protecție a mediului; ✓ Dezvoltarea pieței de reciclare a deșeurilor /materiei prime rezultate din procesarea deșeurilor; ✓ Receptivitatea populației la campaniile pentru promovarea colectării selective a deșeurilor; ✓ etc. ✓ Îmbunătățirea legii mediului. ✓ Introducerea obligativității sistemelor EMAS (Sisteme de Management al Mediului). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură, rețele de utilități (apă, canalizare, iluminat public); ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Întârzieri în aplicarea legislației de mediu de către unii agenții economici; ✓ Creșterea numărului de autoturisme; ✓ Deteriorarea calității apei, în cazul în care evacuările de ape uzate și menajere vor continua să se facă necontrolat; ✓ Menținerea mentalității de indiferență față de protecția mediului, în special la nivelul populației vârstnice; ✓ Insuficiența preocupării agenților economici privind economia circulară; ✓ Posibilitatea apariției unor fenomene naturale imprevizibile. ✓ Pericolul degradării florei și faunei ca urmare a turismului necontrolat; ✓ Dezvoltarea economică poate genera probleme de contaminare a solurilor, de poluare a atmosferei sau a apelor, de poluare fonică și/sau vibrații;

4.2.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, armonizate cu domeniul de dezvoltare - mediu

13 ACȚIUNEA
ASUPRA CLIMEI

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

1. Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale.
2. Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate.
3. Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
4. Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

14 VIATA
SUB APĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

1. Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.
2. Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile. Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement.
3. Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil al resurselor acvatice vii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

1. Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede.
2. Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial.
3. Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă.
4. Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare - dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural.
5. Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice.
6. Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea / refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului.
7. Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

Procesele climatice, energie și de biodiversitate sunt strâns legate și se influențează reciproc. Schimbările climatice cresc presiunea asupra biodiversității. Măsurile de protejare a climei au un impact asupra biodiversității, iar măsurile din sectorul energetic au un impact atât asupra climei, cât și asupra biodiversității. În schimb, biodiversitatea și serviciile sale ecosistemice au, de asemenea, un impact asupra climei. În special, biodiversitatea joacă un rol relevant atât în adaptarea la schimbările climatice, cât și în

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

atenuarea impactului schimbărilor climatice. Acest lucru necesită ca biodiversitatea să fie bogată și receptivă la schimbare.

Este importantă gestionarea transparentă a obiectivelor conflictuale. Acestea decurg din solicitările societății și economiei asupra mediului, în special în domeniile alimentației, locuințelor, activităților de agrement și a mobilității. În această problemă cheie, trebuie avut în vedere, printre altele, compatibilitatea dintre protecția mediului, conservarea naturii și climă cu dezvoltare rezistentă și de înaltă calitate a așezărilor, creșterea economică și o reglementare justă din punct de vedere social, asigurându-se totodată un echilibru între costuri și a beneficii.

Comuna Pardina se află integral în teritoriul ocupat de Rezervația Biosferei Delta Dunării, acest fapt reprezintă o obligație în plus a comunității locale să adopte măsuri coerente și eficiente pentru protejarea mediului înconjurător și a biodiversității, dar în același timp constituie și un avantaj întru-cât teritoriul pe care Comuna Pardina există și își desfășoară activitate reprezintă o bogăție de importanță națională, internațională și universală, fapt care impune o contribuție activă la susținerea măsurilor de protecție și dezvoltare a mediului și din partea comunității naționale și internaționale.

Analizând istoricul și evoluția actuală a mediului din comuna Pardina coroborat cu poziția sa geografică dar și cu obiectivele strategice RBDD, județene, regionale și naționale, considerăm oportun ca măsurile de dezvoltare a domeniului mediu în comună să se orienteze în principal către realizarea unei rețele performante de colectare și epurare a apelor menajere și a apelor uzate, către promovarea și dezvoltarea energiei verzi, către reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, către respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază, diversitatea biologică și sistemele de susținere a vieții, precum și către gestionarea impacului negativ asupra climei.

4.2.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru mediu și măsuri de orientare

4.2.2.1 Obiectiv general al comunei Pardina, județul Tulcea în Domeniul Mediu este:

O biodiversitate bogată prin administrarea responsabilă, sustenabilă și participativă a mediului natural și construit din comuna Pardina și prin promovarea activă a măsurilor de protecție a mediului.

4.2.2.2 Obiectivele specifice sunt:

- OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna;
- OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate;
- OS 2.3: Eficiență energetică;
- OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- OS 2.5: Îmbunătățirea sistemului de protecție a apelor;
- OS 2.6: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc.

4.2.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 8

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Monitorizarea și îmbunătățirea procesului de colectare a apelor uzate pe măsură ce se asigură accesul la canalizare
Cadrul general	În condițiile realizării canalizării, fosele septice, puțurile absorbante trebuie desființate deoarece sunt poluante.
Grup țintă	Agenți economici și populație
Obiective	OS 2.5: Îmbunătățirea sistemului de protecție a apelor; OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna; OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate.
Motivația proiectului	Extinderea sistemului de canalizare nu mai justifică existența foselor cu impact negativ asupra solului și pânzei freatice
Modul de implementare a proiectului	Extinderea sistemului de canalizare nu mai justifică existența acestor fose, cu impact negativ asupra solului și pânzei freatice.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Resurse ale populației și agenților economici
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina Agenția Județeană de Mediu; Organisme asociative ale agenților economici Cetățeni
Termen de realizare	2030
Indicatori	Eficiențizarea sistemului de protecție a apelor de suprafață. 2026 control 100% asupra apelor industriale uzate 2027 - 80% din fosele septice desființate.

Fișa 9

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Suținerea adoptării de tehnologii nepoluante de către agenții economici
Cadrul general	Promovarea susținerii și adoptării de către operatorii economici de pe raza comunei a unor

	tehnologii ecologice, a unor surse de energie regenerabilă și a economiei circulare reprezintă un pas important pentru protejarea mediului și menținerea biodiversității.
Grup țintă	Agenți economici și populație
Obiective	OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna; OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate.
Motivația proiectului	Modernizarea și adoptarea unor tehnologii nepoluante, la agenții economici susceptibili de emisii de noxe atmosferice o măsură ce poate conduce la îmbunătățirea calității aerului.
Modul de implementare a proiectului	Promovarea și susținerea adoptării de tehnologii nepoluante; Monitorizarea modului în care sunt reduse efectele poluante ale activității economice și a modului în care agenții economici își respectă angajamentele asumate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Resurse ale agenților economici
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina Agenția Județeană de Mediu; Organisme asociative ale agenților economici
Termen de realizare	2027
Indicatori	Toți agenții economici de pe teritoriul comunei adoptă tehnologii nepoluante, conforme standardelor europene

Fișa 10

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Panouri fotovoltaice pentru asigurarea iluminatului public, a instituțiilor publice și a clădirilor aflate în administrarea UAT Pardina
Cadrul general	Cheltuielile anuale alocate iluminatului public și consumului de energie electrică în instituțiile și clădirile publice sunt destul de consistente iar energia convențională consumată afectează mediul
Grup țintă	Populația
Obiective	OS 2.3: Eficiență energetică; OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

	OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate.
Motivația proiectului	Nevoia de a scădea cheltuielile publice și de a asigura un iluminat public și energie electrică pentru instituțiile publice în mod ecologic
Modul de implementare a proiectului	Realizarea proiectului tehnic și montarea de panouri fotovoltaice pe clădirile publice.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, POR, PNRR
Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2030.
Indicatori	Energie verde - procentul de scădere a costurilor cu iluminatul public și a energiei electrice pentru instituțiile publice raportat la anul de referință 2022

Fișa11

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Centrale pe biogaz pentru asigurarea energiei termice și electrice în instituțiile publice și în clădirile aflate în administrarea UAT Pardina
Cadrul general	Cheltuielile anuale alocate consumului de energie termică și electrică în instituțiile publice sunt destul de consistente iar energia convențională consumată afectează mediul
Grup țintă	-Populația
Obiective	OS 2.3: Eficiență energetică; OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; OS 2.1: Îmbunătățirea calității mediului în comuna; OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate.
Motivația proiectului	Nevoia de a scădea cheltuielile publice și de a asigura energie termică și electrică pentru instituțiile și clădirile publice în mod ecologic dar și posibilitatea de eliminare controlat a deșeurilor organice acumulate în localitate.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea proiectului tehnic și montarea în instituțiile și clădirile publice a centralelor cu energie verde pe biogaz.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, POR, PNRR

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2030.
Indicatori	Cantitate de deșuri organice eliminate și cantitate de energie verde obținută. Procentul de scădere a costurilor cu energia termică și electrică în instituțiile și clădirile publice raportat la anul de referință 2022

Fișa 12

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea continuă a spațiilor verzi, plantarea de arbori și arbuști
Cadrul general	Orice suprafață trebuie utilizată pentru a extinde spațiul verde - terenuri neutilizate, scuaruri, spații dintre clădiri, terase etc.
Grup țintă	Populația comunei
Obiective	OS 2.4: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
Motivația proiectului	Este necesară diminuarea surselor cu potențial de poluare prin măsuri coerente.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor, achiziționarea de arbori, arbuști plante, plantare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri UE Buget de stat Bugetul local Programe naționale fonduri private și sponsorizări
Instituția care raspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, ONG-uri locale, voluntari
Termen de realizare	2026
Indicatori	Creșterea cu cel puțin 200 mp/an a spațiilor verzi.

Fișa 13

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Îmbunătățirea capacității de reacție a populației în situații de urgență
Cadrul general	Adaptarea populației la schimbările climatice și situații de risc prin îmbunătățirea capacității de reacție în situațiile de urgență

UNIUNEA EUROPEANĂ

Grup țintă	Populația
Obiective	OS 2.6: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc
Motivația proiectului	Necesitatea pregătirii populației care să sprijine autoritățile competente în furnizarea unui răspuns rapid la situațiile de urgență.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea unor sesiuni de informare pentru cetățeni care să îmbunătățească reacția și modul de răspuns în situații de urgență
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, IJSU
Termen de realizare	2025.
Indicatori	Numărul de sesiuni de instruire organizate / an Număr de participanți la sesiunile de informare/an

Fișa 14

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus
	Titlul: Consolidarea capacității de reacție în situații de urgență
Cadrul general	Adaptarea la schimbările climatice și situațiile de risc este posibilă prin îmbunătățirea capacității de reacție în situații de urgență.
Grup țintă	Comunitatea și autoritățile locale
Obiective	OS 2.6: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc
Motivația proiectului	Este necesară consolidarea infrastructurii care sprijină autoritățile competente în furnizarea unui răspuns rapid la situațiile de urgență.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea de investiții pentru modernizarea și reabilitarea infrastructurii de protecție civilă.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, IJSU
Termen de realizare	2026.

Indicatori	Număr de locații reabilitate Capacitate număr
-------------------	--

Fișa 15

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus
Cadrul general	<p>Titlul: Creșterea capacități de monitorizare și respectare a normelor de mediu în ariile protejate.</p> <p>Măsurile promovate sau chiar impuse în ariile protejate pot afecta într-un fel sau altul comunitățile din interiorul lor sau din imediata lor apropiere și pot influența modul de dezvoltare economică prin aplicarea unui management care are la bază principii de conservare a naturii, uneori stabilindu-se anumite restricții cu privire la activitățile ce pot afecta în mod semnificativ valorile naturale și culturale.</p>
Grup țintă	Comunitatea, autoritățile locale, agenții economici, ONG-uri, grupuri interesate.
Obiective	OS 2.2: Respectarea condițiilor de mediu impuse de ariile protejate.
Motivația proiectului	Este necesară armonizarea intereselor tuturor stakeholderilor asigurându-se totodată condițiile menținerii unui echilibru între conservarea mediului, pe de o parte și satisfacerea cerințelor comunității locale pe de altă parte.
Modul de implementare a proiectului	Înființarea unui grup de lucru (administrația publică locală, comunitatea locală, reprezentanți RBDD, mediu economic/afaceri, societăți de turism, juriști, agenții și specialiști de mediu, biologi, ONG-uri,) care să analizeze situația, și să elaboreze un plan de management și de măsuri care să echilibreze condițiile de respectare a normelor de mediu în ariile protejate cu nevoia de dezvoltare locală și de creștere economică a comunei, asigurând pentru viitor premisele unei dezvoltări durabile și sustenabile.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget local Agenți economici
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, Rezervația Biosferei Deltei Dunării, Agenți economici, Agenții de mediu, ONG-uri, Asociații de turism.
Termen de realizare	2025.
Indicatori	Grup de lucru înființat, plan de management realizat.

4.3.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriale

4.3.1.1 Amenajarea teritoriului în Comuna Pardina

Suprafața totală de teren la nivelul comunei Pardina, județul Tulcea conform datelor INS la nivelul 2014 este de 30634 ha, acestea fiind împărțite după cum urmează:

Suprafața	Hectare
Suprafața totală, din care (ha):	30634
Suprafața agricolă (ha), respectiv: arabil, pășuni, fânețe, vii și pepiniere viticole,	15509
Terenuri neagricole din care (ha):	15125
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră (ha)	822
Terenuri cu ape (ha)	13981
Ocupate cu construcții	232
Căi de comunicații	39
Terenuri degradate și neproductive	51

Tabel nr. 22 Suprafața totală de teren la nivelul comunei Pardina (2014)
Sursa: Fișa de date a localității INS

Numărul locuințelor convenționale din comuna Pardina, conform datelor din 2020, se prezintă astfel:

Tip locuință	Forme de proprietate	Unitatea de măsură	Număr
Locuințe existente la sfârșitul anului	Proprietate publică și privată (total)	Număr	357
Locuințe existente la sfârșitul anului, pe forme de proprietate	Proprietate publică	Număr	5
Locuințe existente la sfârșitul anului, pe forme de proprietate	Proprietate privată	Număr	352
Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului	Proprietate publică și privată (total)	Metri pătrați arie desfășurată	12918.00

Tabel nr. 23 Echiparea teritoriului număr de locuințe
Sursa: Fișa de date a localității INS 2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Alimentarea cu apă potabilă și canalizarea

Alimentarea cu apă a clienților din comuna Pardina se realizează de către S.C. AQUASERV S.A. TULCEA (<https://www.aquaservtulcea.ro/>)

Apa furnizată de Compania Aquaserv SA Tulcea este monitorizată zilnic din punct de vedere al calității, bazându-se pe analize de laborator ce urmăresc nivelul concentrațiilor parametrilor chimici, indicatori microbiologici importanți pentru definirea apei potabile. Monitorizarea se face după un program dinainte stabilit.

Analizele sunt efectuate conform Programelor de monitorizare a calității apei potabile avizate de DSP Tulcea, întocmite în conformitate cu legislația în vigoare.

Conform Fișei de date a localității (INS), la nivelul anului 2020, Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile din comună era de 12 Km. Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile era de 2880 metri cubi pe zi. Dintr-un total de 50 mii de metri cubi de apă potabilă distribuită consumatorilor, 50 mii de metri cubi a fost destinată uzului casnic.

La nivelul anului 2022, comuna Pardina nu dispune de o rețea de canalizare viabilă. Conform site-ului Companiei Aquaserv SA Tulcea Comuna Pardina este inclusă în „PROIECTUL REGIONAL DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ ÎN JUDEȚUL TULCEA” deținut de S.C. AQUASERV S.A. Tulcea, amplasat conform Certificatului de Urbanism nr.158/ 12462/ 11.10.2018 prelungit și a Certificatului de Urbanism nr.167/14273/21.10.2019 valabil 21.10.2022, emise de Consiliul Județean Tulcea, în intravilanul municipiului Tulcea, Tudor Vladimirescu, orașul Isaccea, satele Revărsarea, Tichilești, orașul Măcin, orașul Babadag, orașul Sulina, comuna Somova, satul Minerii, comuna Chilia, satul Chilia Veche, comuna Mahmudia, satul Mahmudia, comuna Văcăreni, satul Văcăreni, comuna Carcaliu, satul Carcaliu, comuna Ceatalchioi, satele Ceatalchioi, Patlageanca, Plauru, Salceni, comuna C.A. Rosetti, satele CA Rosetti, Letea, Periprava, Sfistofca, comuna Crișan, satele Crișan, Mila 23, Caraorman, comuna Maliuc, satele Maliuc, Gorgova, Partizani, Ilgani de Sus, **comuna Pardina, satul Pardina**, comuna Mihai Bravu, satul Mihai Bravu.²³

Alimentarea gaze naturale

În prezent Comuna Pardina nu dispune de o rețea de distribuție a gazelor naturale.

Alimentarea cu energie electrică

Furnizarea de energie electrică în comuna Pardina este asigurată de Enel Distribuție Dobrogea S.A.

²³ <https://www.aquaservtulcea.ro/s-c-aquaserv-s-a-tulcea-anunta-publicul-interesat-asupra-luării-deciziei-autorității-de-mediu-pentru-proiectul-regional-de-dezvoltare-a-infrastructurii-de-apa-si-apa-uzata-in-judetul-tulcea/>

Furnizorul răspunde de buna funcționare a propriilor instalații în condiții de calitate, siguranță, eficiență economică și de protecție a mediului înconjurător.

Instalațiile aflate în patrimoniu sunt linii electrice aeriene sau subterane cu tensiuni de funcționare de 110 kV, 20 kV, 6 kV și 0,4 kV, dar și stații de transformare 110 kV/MT, posturi de transformare MT/0,4 kV și grupuri de măsură a energiei electrice.

Energia electrică care este distribuită în comuna Pardina intră în instalațiile SDEE Tulcea la tensiuni de 110 kV și 20 kV, și este distribuită la tensiuni de 110 kV, 20 kV, 6 kV și 0,4 kV.

Acestea deservește consumatori casnici și privați (industriali și neindustriali). Branșamentele electrice pentru consumatorii casnici de la blocuri sunt subterane, ca și pentru consumatorii industriali, iar branșamentele electrice pentru consumatorii casnici individuali sunt aeriene. Liniile electrice de joasă tensiune sunt preponderent aeriene montate pe stâlpi de beton.

Conform Fișei de date a localității (INS) la nivelul anului 2020 în comuna Pardina erau racordate la rețeaua de energie electrică 352 de gospodării.

Potrivit Fișei de date a localității, la nivelul anului 2020, nu toate zonele din comuna Pardina beneficiau de iluminat public.

Cu privire iluminatul public cu energie electrică verde, comuna Pardina a realizat primii pași în această direcție, stâlpii de iluminat public din parcul central al comunei sunt alimentați prin intermediul panourilor solare.

Figura nr.50 Echiparea stâlpilor de iluminat public cu panouri solare

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Rețeaua de telecomunicații, comunicații de date și Internet

În domeniul telecomunicațiilor, în comuna Pardina există comunicații mobile GSM (Vodafone, Orange, Digi Mobil, Telecom) - zona are acoperire 4G.²⁴

Internet: există mai mulți furnizori, unii dintre aceștia și furnizori de televiziune (ex. Digi-RCS/RDS)²⁵.

Transport public

Comuna Pardina nu dispune de un serviciu de transport public local. Transportul populației

se realizează în general prin mijloace proprii, cu un grad ridicat de dificultate care se datorează unicului drum județean aproape impracticabil care trece prin comună dinspre Chilia Veche spre Tulcea, continuat cu traversare Dunării cu BAC-ul. Transportul fluvial Navrom oferă curse doar de trei ori pe săptămână (cu plecări din Tulcea luni, miercuri și vineri la ora 13.30 și cu revenire din Periprava marți, joi și duminică la ora 6.00). Atât pentru persoanele care dețin mijloace proprii de transport dar mai ales pentru persoanele care nu dețin aceste mijloace și trebuie să apeleze la servicii private, transportul în afara localității devine costisitor și dificil.

4.3.1.2 Analiză SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina pentru domeniul amenajarea teritoriului:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Autorități locale deschise și implicate în dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a spațiilor de interes public din comună; ➤ Infrastructura de transport în interiorul comunei favorabilă pentru dezvoltare; ➤ Rețea de transport și distribuție a energiei electrice favorabilă pentru dezvoltare; ➤ Rețea de transport și distribuție a apă favorabilă pentru dezvoltare; ➤ Posibilitatea de conectare la internet și televiziune prin cablu în toată comuna. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Localitate izolată ➤ Numărul scăzut al populației și al gospodăriilor; ➤ Conexiune rutieră slabă; ➤ Transport dificil în afara comunei; datorat unei rețele de transport ineficientă; ➤ Stare scăzută de satisfacție a comunității privind infrastructura generală; ➤ Stare drumurilor și a trotuarelor în anumite zone ale comunei; ➤ Lipsa și slaba dezvoltare a infrastructurii de canalizare în comună; ➤ Lipsa infrastructurii de alimentare cu gaze naturale în comună. ➤ Infrastructura de iluminat stradal nu acoperă toate străzile din comună;

²⁴ <https://ddbra.ro/acoperire-semnal-telefonie-mobila/>

²⁵ <https://www.digi.ro/asistenta/acoperire-servicii-portabilitate/acoperire-servicii>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Buget local redus; ➤ Zonă limitată în atragerea investițiilor industriale ➤ Lipsa unei culturi a eficienței energetice.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Existența resurselor nerambursabile din fondurile nerambursabile; ➤ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului și a RBDD; ➤ Posibilitate de dezvoltarea a unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii; ➤ Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru asfaltarea drumurilor; ➤ Implicarea instituțiilor publice pentru crearea și modernizarea infrastructurii locale ➤ Accesarea de fonduri externe și naționale pentru finanțarea reabilitării drumurilor și alte investiții în vederea dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare; ➤ Accesarea de fonduri externe și naționale pentru amenajarea spațiilor de interes public al localității; ➤ Posibilitatea unor investiții aferente serviciilor de bază pentru populație. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ➤ Surse financiare insuficiente pentru susținerea proiectelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii edilitare; ➤

4.3.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriului

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - amenajarea teritoriului

11 ORASE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

1. Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.
2. Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de

inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.

3. Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
4. Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială. Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
5. Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului.
6. Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.
7. Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.
8. Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.

6 APĂ CURATĂ ȘI IGIENĂ

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

1. Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.
2. Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.
3. Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.
4. Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.
5. Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.
6. Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

1. Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile.
2. Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale.
3. Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile.
4. Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.
5. Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor.
6. Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Amenajarea teritorială a comunei Pardina trebuie să susțină conectarea spațiilor naturale vitale cu dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și amenajarea spațiului de interes public prin intermediul unui concept de planificare esențial pentru îmbunătățirea funcționalității și a protecției capitalului natural, dar în același timp și pentru creșterea calității vieții cetățenilor.

O localitate dezvoltată trebuie să reunească holistic infrastructura, energia, apa, deșeurile și mobilitatea cu mijloacele digitale. Dezvoltarea inteligentă în continuarea infrastructurii locale poate îmbunătăți în mod durabil viața oamenilor și atractivitatea comunei. În acest sens oportunitățile care decurg din digitalizare și tranziția energetică nu trebuie ignorate.

Analizând istoricul și evoluția actuală a amenajării teritoriale din comuna Pardina coroborat cu poziția sa geografică dar și cu obiectivele strategice RBDD, județene, regionale și naționale, considerăm oportun, pentru creșterea calității vieții locuitorilor comunei, ca măsurile de dezvoltare în domeniul amenajării teritoriale să se îndrepte către realizarea unei infrastructurii tehnico-edilitare complete și eficiente și către realizarea unui spațiu de interes public util și în armonie cu mediul înconjurător.

4.3.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru amenajarea teritoriului și măsuri de orientare

4.3.2.1 Obiectiv general al comunei Pardina, județul Tulcea în Domeniul Mediu este:
Îmbunătățirea infrastructurii publice și edilitare precum și utilizarea optimă a teritoriului comunei.

4.3.2.2 Obiectivele specifice sunt:

- OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia;
- OS 3.2: Crearea unui design arhitectonic sustenabil;
- OS 2.3: Eficiență energetică;
- OS 3.3: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de transport prin realizare, reabilitare și modernizare drumuri și străzi de interes local, și a infrastructurii de acostare pentru ambarcațiuni de transport pasageri și mărfuri;
- OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.

4.3.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect

Page 141 of 187

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

Fișa 16

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltare rețea canalizare
Cadrul general	Realizarea infrastructurii de utilități publice este esențială pentru dezvoltarea celorlalte domenii
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.
Motivația proiectului	Nevoia de creștere a calității vieții și a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea rețelei de canalizare și efectuarea racordărilor gospodăriilor și operatorilor economici
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, CJ Tulcea
Termen de realizare	2027.
Indicatori	Rețea de canalizare existentă la nivelul întregii comune

Fișa 17

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Clarificarea aspectelor de proprietate și domenialitate asupra teritoriului comunei
Cadrul general	Realizarea unei evidențe clare asupra bunurilor domeniiale.
Grup țintă	Populația comunei, administrația publică locală.
Obiective	- OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia; - OS 3.2: Crearea unui design arhitectonic sustenabil;
Motivația proiectului	Activitatea curentă a autorităților locale este afectată de problemele de fond funciar. De asemenea, există bunuri și terenuri a căror situație juridică nu este clarificată, astfel ca acestea nu pot fi valorificate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Modul de implementare a proiectului	Finalizarea problemelor de fond funciar - reparcelare, sprijin pentru obținerea titlurilor de proprietate Realizarea evidentei bunurilor domeniiale si clarificarea situatiei juridice a bunurilor si terenurilor.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina, CJ Tulcea, Prefectura Tulcea
Termen de realizare	2026
Indicatori	- reparcelare integrală - baza de date cu bunurile domeniiale - 100% din titlurile de proprietate obținute

Fișa 18

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltare rețea de apă potabilă
Cadrul general	Realizarea infrastructurii de utilități publice este esențială pentru dezvoltarea celorlalte domenii
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.
Motivația proiectului	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate.
Modul de implementare a proiectului	Extinderea și reabilitarea rețelei de apă potabilă prin racordarea tuturor gospodăriilor din comună.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina. CJ Tulcea
Termen de realizare	2027.
Indicatori	Rețea de apă potabilă realizată/reabilitată la nivelul întregii comune.

Fișa 19

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltare și reabilitare rețea de energie electrică
Cadrul general	Realizarea infrastructurii de utilități publice este esențială pentru dezvoltarea celorlalte domenii
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.
Motivația proiectului	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate
Modul de implementare a proiectului	Extinderea și reabilitarea rețelei de energie electrică prin racordarea tuturor gospodăriilor din comună.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina și Enel Distribuție Dobrogea S.A.
Termen de realizare	2027.
Indicatori	Rețea de energie electrică realizată la nivelul întregii comune.

Fișa 20

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea și reabilitarea rețelei de iluminat stradal
Cadrul general	Realizarea infrastructurii de utilități publice este esențială pentru dezvoltarea celorlalte domenii
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Motivația proiectului	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate
Modul de implementare a proiectului	Extinderea și reabilitarea rețelei de iluminat stradal prin racordarea tuturor străzilor din comună.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2027.
Indicatori	Rețea de iluminat public realizată la nivelul întregii comune.

Fișa 21

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Îmbunătățirea mobilității în comuna Pardina prin extindere/ reabilitare /modernizare infrastructură rutieră, drumuri și străzi în intravilan și extravilan
Cadrul general	Expansiunea altor domenii trebuie însoțită de realizarea infrastructurii de transport aferente
Grup țintă	Populația comunei, operatori economici turiști, vizitatori.
Obiective	OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia; OS 3.3: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de transport prin realizare, reabilitare și modernizare drumuri și străzi de interes local, și a infrastructurii de acostare pentru ambarcațiuni de transport pasageri și mărfuri.
Motivația proiectului	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire și vizitare a comunei prin crearea unei infrastructuri de transport adecvate.
Modul de implementare a proiectului	Reabilitarea/ extinderea/ infrastructură rutieră drumuri și străzi, crearea facilităților pietonale (trotuare și culoare de traversare), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități și integrarea acestora într-o rețea funcțională.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri europene (ITI) Fonduri nerambursabile

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2028
Indicatori	Mobilitatea în comuna Pardina îmbunătățită

Fișa 22

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Îmbunătățirea mobilității în comuna Pardina prin construirea/ reabilitare /modernizare infrastructurii de acostare.
Cadrul general	Expansiunea altor domenii trebuie însoțită de realizarea infrastructurii de transport aferente inclusiv transportul fluvial
Grup țintă	Populația comunei, operatori economici turiști, vizitatori..
Obiective	OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia; OS 3.3: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de transport prin realizare, reabilitare și modernizare drumuri și străzi de interes local, și a infrastructurii de acostare pentru ambarcațiuni de transport pasageri și mărfuri.
Motivația proiectului	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire și vizitare a comunei prin crearea unei infrastructurii de transport adecvate.
Modul de implementare a proiectului	Construirea/ reabilitare /modernizare infrastructurii de acostare pentru ambarcațiuni de transport pasageri și mărfuri.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri europene (ITI) Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2028
Indicatori	Mobilitatea în comuna Pardina îmbunătățită

Fișa 23

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Amenajare și consolidarea malurilor și digurilor în zonele inundabile.
--	---

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Cadrul general	Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră.
Grup țintă	Populația comunei, operatorii economici
Obiective	OS 3.1: Zonarea funcțională a teritoriului comunei în acord cu tendințele de dezvoltare a acesteia; OS 3.2: Crearea unui design arhitectonic sustenabil
Motivația proiectului	Este necesară protecția locuitorilor a bunurilor mobile și imobile ale comunei prin realizarea unei infrastructuri împotriva inundațiilor.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea unor lucrări specifice de amenajare, îndiguire și taluzare împotriva inundațiilor.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri europene
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	CJ Tulcea UAT Pardina
Termen de realizare	2028
Indicatori	Infrastructură care să protejeze comuna Pardina de inundații realizată.

Fișa 24

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Interconectare cu fibră optică și echipamente în tehnologie WiMAX a comunei Pardina, jud. Tulcea, cu celelalte 37 UAT-uri cuprinse în teritoriul ADI ITI Delta Dunării.
Cadrul general	Dezvoltarea infrastructuri de comunicații.
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 3.4: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin realizare, extindere și modernizare, canalizare, alimentare cu apă potabilă, iluminat public, rețea comunicații.
Motivația proiectului	Este necesară dezvoltarea infrastructuri de comunicații prin utilizarea unor mijloace moderne de interconectare.
Modul de implementare a proiectului	Realizare interconectare cu fibră optică și echipamente în tehnologie WiMAX

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local, Bugetul de stat Fonduri europene (ITI)
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	CJ Tulcea UATPardina
Termen de realizare	2025
Indicatori	Infrastructură de comunicații modernizată.

4.4.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale

4.4.1.1 Instituții locale în Comuna Pardina

Primăria Comunei Pardina este organizată și funcționează potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ și în conformitate cu hotărârile Consiliului Local privind aprobarea organigramei, a numărului de posturi și a statului de funcții ale aparatului propriu de specialitate.

Primarul, Viceprimarul, Secretarul, împreună cu aparatul propriu de specialitate constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria Comunei Pardina care aduce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile Primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Figura nr. 51 Primăria Comunei Pardina

Consiliul Local este autoritatea administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comună.

Consiliul Local și Primarul sunt aleși în condițiile prevăzute de legea privind alegerile locale.

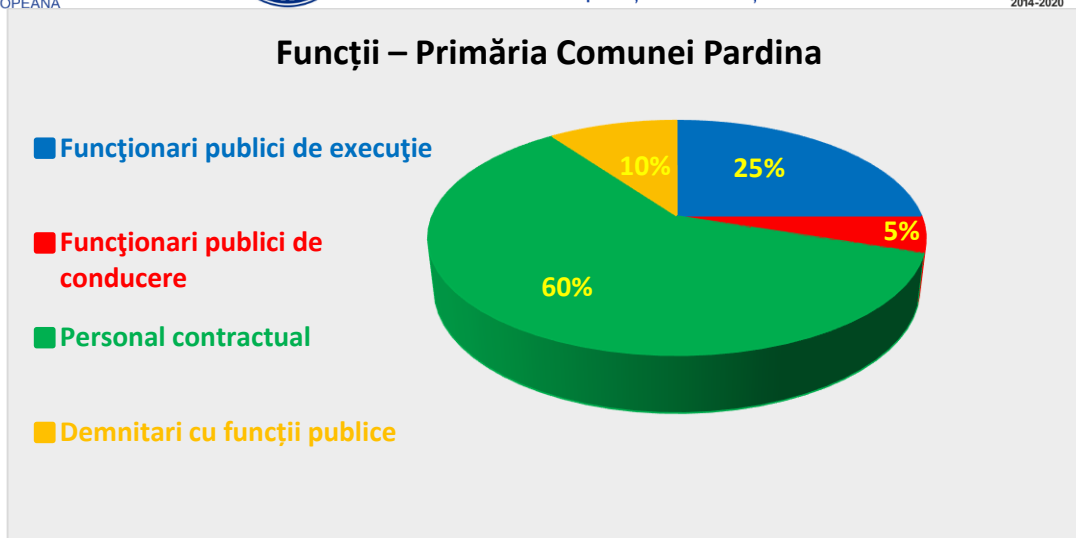
Consiliul Local este alcătuit din 9 consilieri, are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități publice, locale sau centrale.

Conform Organigramei UAT Pardina, aprobată prin HCL 8/2020, numărul personalului angajat, se prezintă astfel:

Tip personal	Număr
<i>Total de funcții din care:</i>	30
<i>Ocupate din care:</i>	20
Funcții de demnitate publică	2
Funcționari publici de conducere (inclusiv secretarul comunei)	1
Funcționari publici de execuție	5
Personal contractual	12
<i>Vacante din care:</i>	10
Funcționari publici de execuție	1
Personal contractual	9

Tabel nr. 24 Număr total de funcții - Primăria Comunei Pardina

Sursa: <https://www.primariapardina.ro/?p=organizare>

Figura nr. 52 Funcții - Primăria Comunei Pardina
Sursa: <https://www.primariapardina.ro/?p=organizare>

În tabelul de mai jos, sunt prezentate posturile ocupate în funcție de studii ale personalului angajat la Primăria Comunei:

Nivel studii	Număr
Absolvenți de studii postuniversitare de specializare/cursuri universitare de masterat	0
Absolvenți studii universitare de licență (superioare)	1
Absolvenți studii superioare de scurtă durată	3
Absolvenți studii postliceale	1
Absolvenți studii liceale (medii)	5
Absolvenți studii gimnaziale	8

Tabel nr. 25 Posturile ocupate din cadrul Primăriei Comuna Pardina (exclusiv demnitarii) după nivelul studiilor

Sursa: <https://www.primariapardina.ro/?p=organizare>

Posturile ocupate din cadrul Primăriei Comunei Prdina după nivelul studiilor

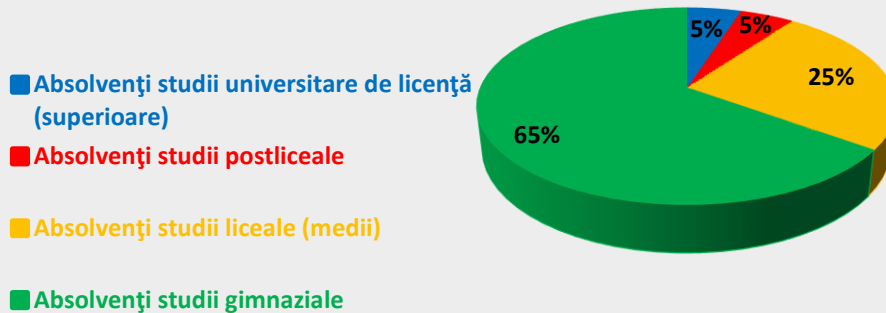

Figura nr. 53 Posturile ocupate din cadrul Primăriei Comunei Prdina (exclusiv demnitarii) după nivelul studiilor

Sursa: <https://www.primariapardina.ro/?p=organizare>

La nivelul Primăriei întâlnim o structură funcțională compusă din compartimente:

- Registru agricol;
- Financiar contabil;
- Servicii edilitare;
- Asistență socială;
- Implementare proiecte și susținabilitate postimplementare;
- Sănătate publică;
- Implementare proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- Compartimentul serviciul voluntar pentru situații de urgență;

Figura nr. 54 Compartimentul serviciul voluntar pentru situații de urgență

4.4.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale care apreciază că resursa umană este cea mai importantă dintr-o organizație; ✓ Imagine bună și încredere în primar; ✓ Autorități locale deschise. ✓ Existența la nivelul UAT-ului a unei zone de cooperare de tip Grupuri de Acțiune Locală (GAL) constituit în interiorul județului; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inexistența unor contacte mai strânse între administrație și agenții privați; ✓ Lipsa contactelor externe și lipsa de integrare în circuitul administrativ național și internațional; ✓ Site funcțional cu informații insuficiente și rubric necompletate; ✓ Fișa de date a localității incompletă și neactualizată; ✓ Neparticiparea constantă a angajaților la diferite forme de pregătire profesională; ✓ Posibilități reduse de motivare financiară a personalului din cadrul UAT și de atragere a persoanelor cu calificare superioară în structurile funcționarilor publici; ✓ Lipsă baze de date pentru colectarea, raportarea, analizarea și publicarea de date relevante la nivelul UAT-ului; ✓ Birocratizarea circuitului documentelor;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală; ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale; ✓ Elaborarea strategiei de resurse umane care să cuprindă și aspectele de planificare, recrutare, selecție, motivare, carieră în general; ✓ Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii; ✓ Existența unor instituții similare cu exemple de bune practici; ✓ Crearea unei culturi a informării și participarea la evenimentele din domeniul de activitate - conferințe, seminarii; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Educație, cultură civică slab dezvoltate, grad redus de participare civică; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Blocarea accesului la funcțiile publice vacante; ✓ Migrarea personalului calificat către alte instituții publice.

4.4.1.2 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - instituții locale

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

1. Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție. Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice.
2. Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.
4. Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată.
5. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.
6. Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.
7. Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

17 PARTENERIATE
PENTRU OBIECTIVE

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

1. Majorarea progresivă a cantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030.
2. Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate.
3. Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.
4. Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

Administrația publică locală răspunde nevoilor comunității iar activitatea sa se bazează pe structuri organizaționale, procese, roluri, relații, politici și programe. O administrație publică eficientă, modelează prosperitatea economică de durată, coeziunea socială și bunăstarea oamenilor, susține încrederea reciprocă în societate și pune bazele creării de valori publice.

Administrația publică are un rol cheie în crearea stimulentei potrivite, pentru reducerea insecurității și asigură prosperitate durabilă. Slăbiciunile în funcționarea administrației publice pot împiedica serios buna funcționare a pieței economice, a investițiilor la nivel local și, nu în ultimul rând, afectează orice tip inovare. UAT-urile trebuie să lucreze în mod constant și intenționat pentru a-și îmbunătăți eficacitatea și

Page 154 of 187

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

calitatea serviciilor. Ritmul actual al schimbărilor sociale, tehnice și economice obligă administrațiile publice să se adapteze la noile realități. UE sprijină eforturile în acest domeniu prin finanțare, standarde și instrumente tehnice, analize, schimburi de experiență, îndrumare și asistență tehnică.

Eficientizarea capacității administrative a UAT Pardina este strâns legată de dezvoltarea infrastructurii necesare funcționării prin Introducerea de instrumente și tehnologii noi care să asigure accesibilitatea la serviciile publice, transparență și îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri și nu în ultimul rând să dezvolte parteneriate cu alte entități publice și cu mediul de afaceri.

4.4.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune instituției locale și măsuri de orientare

4.4.2.1 Obiectivul general al comunei Pardina, jud.Tulcea în domeniul Instituției locale este: *Eficientizarea capacității administrative a UAT Pardina*

4.4.2.2 Obiectivele specifice sunt :

- OS 4.1: Dezvoltarea infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice;
- OS 4.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice;
- OS 4.3: Introducerea de noi instrumente și tehnologii pentru asigurarea accesibilității la serviciile publice;
- OS 4.4: Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri;

4.4.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 25

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus
Cadrul general	Titlul: Adaptarea structurii organizatorice Organigrama, ROF-ul, fișele de post sunt instrumente manageriale ce sprijină atingerea obiectivelor propuse.
Grup țintă	Autoritatea executivă locală
Obiective	OS 5.1: Dezvoltare infrastructură necesară funcționării instituțiilor publice
Motivația proiectului	Nevoia de a crea o structură organizatorică flexibilă
Modul de implementare a proiectului	Adaptarea anuală a organigramei, regulamentului de organizare și funcționare și fișelor de post la nevoile instituției și schimbările legislative;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	Luna martie a fiecărui an
Indicatori	Organigrama, ROF, fișe de post actualizate anual.

Fișa 26

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Analiza nevoilor de formare profesională ale funcționarilor publici și participarea la diferite forme de pregătire
Cadrul general	Funcționarii publici au dreptul și obligația să-și îmbunătățească nivelul de pregătire profesională
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 5.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice
Motivația proiectului	Nevoia de a crește nivelul de pregătire profesională
Modul de implementare a proiectului	Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Participarea la cursuri de formare profesională generale și specifice
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	Anual
Indicatori	Rapoarte individuale și raport general privind analiza nevoilor de formare profesională 70% din angajați/ an participă la diverse forme de pregătire profesională

Fișa 27

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Realizarea planificării strategice la nivelul serviciilor publice
Cadrul general	Utilizarea unor instrumente precum Common Assessment Framework, și Balance Scorecard crează premisele unei activități performante

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 5.3: Introducerea de noi instrumente și tehnologii pentru asigurarea accesibilității serviciilor publice
Motivația proiectului	Adaptarea modului de lucru la noile reglementări în domeniu
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea CAF Elaborarea unui sistem de autoevaluare BSC
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2024
Indicatori	Common Assesment Framework, și Balance Scorecard implementate

Fișa 28

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea nivelului de consultare a cetățenilor, mediului de afaceri și societății civile din comună
Cadrul general	Prin consultare, cetățenii, mediul de afaceri și mediul ONG pot deveni parteneri ai autorităților locale și pot oferi soluții pentru problemele locale
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali, populația, mediul de afaceri și mediul ONG
Obiective	- OS 5.4: Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri;
Motivația proiectului	Nevoia de a consulta stakeholderii cu privire la modul de lucru, obiectivele, proiectele și realizările autorităților locale
Modul de implementare a proiectului	-organizarea de adunări publice cel puțin una pe an -organizarea de întâlniri cel puțin odată pe an cu tinerii -realizarea o dată la doi ani a unui sondaj de consultare a populației cu privire la problemele majore din comună -organizarea cel puțin o dată pe an a unor sesiuni de brainstorming pe probleme de actualitate din comună -consultări online cu cetățenii -realizarea de consultări cu mediul de afaceri pentru identificarea nevoilor - implementarea prevederilor legii 350/2005

	<ul style="list-style-type: none"> - crearea unui organ consultativ format din reprezentanți ai mediului ONG (Consiliul Civic Local) - realizarea unui pact local între administrația locală și ONG-urile active în domeniul asistenței sociale și de mediu.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2023
Indicatori	4 adunări publice pe an 2 întâlniri pe an cu tinerii un sondaj de consultare la doi ani o sesiune de brainstorming pe an 2 sesiuni de consultare online pe an 3 întâlniri pe an cu mediul de afaceri Procedură de acordare de finanțări din bugetul local conform legii 350/2005 Operaționalizarea “Consiliului Civic Local”

Fișa 29

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Îmbunătățirea capacității administrative prin utilizarea de instrumente moderne de lucru
Cadrul general	Utilizarea unor instrumente și manuale de proceduri crează premisele unei activități performante
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali
Obiective	OS 5.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza instrumente specifice managementului public modern în activitatea curentă
Modul de implementare a proiectului	Formalizarea unui circuit al documentelor Elaborarea/actualizarea/implementarea procedurilor de sistem și operaționale.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2023
Indicatori	Implementarea SCIM

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Fișa 30

Domeniu	Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea aplicațiilor informatice pentru interacțiunea cu cetățenii
Cadrul general		Dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat pentru promovarea interacțiunii dintre primărie și cetățeni prin valorificarea potențialului tehnologiei informației.
Grup țintă		Funcționarii publici și aleșii locali; Populația
Obiective		- OS 5.4: Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri;
Motivația proiectului		Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autoritate și cetățeni.
Modul de implementare a proiectului		Achiziție echipamente și soft specifice
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare		Bugetul local Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului		UAT Pardina
Termen de realizare		2025
Indicatori		Sistem informatic funcțional conținând cel puțin plată on-line de impozite și taxe, sistemul alertă a problemelor locale.

4.5.1. Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare socială

4.5.1.1 Domeniul social în Comuna Pardina

Gradul de ocupare - conform fișei de date (INS) la nivelul anului 2020, în comuna Pardina numărul mediu de salariați era de 39 persoane. În ceea ce privește șomajul, numărul înregistrat la sfârșitul anului era de 6 persoane, 3 bărbați și 3 femei. Ponderea somerilor înregistrați la sfârșitul anului în totalul resurselor de munca, pe sexe la nivelul județului era în procent de 1,50%, masculin 1,20% și feminin 1,90%.

Siguranța publică - UAT Pardina nu dispune de Poliție Locală liniștea și ordinea publică fiind asigurată de poliția națională care are un post de lucru pe raza comunei. Pardina fiind poziționată la graniță în zonă se află în permanență și echipaje ale poliției de frontieră.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Asistență socială - Compartimentul de asistență socială realizează, la nivelul primăriei, măsurile de protecție socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și oricăror alte persoane aflate în nevoie.

Sănătate - conform fișei de date a localității (INS), în comuna Pardina se află un dispensar în care își desfășoară activitatea un asistent medical comunitar.

Figura 54 Dispensar comuna Pardina

Accesul la serviciile medicale adecvate este însă limitat întrucât pe raza comunei nu își desfășoară activitatea constant un medic. Există un medic de familie însă din cauza dificultăților de transport vine în comună la o lună sau chiar mai rar. O altă deficiență în zona de sănătate este lipsa unei farmacii și având în vedere localitatea izolată, procurarea medicamentelor reprezintă o problemă pentru locuitorii comunei.

Locuire - conform Institutului Național de Statistică, suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2020 în comuna Pardina era de 12918 mp din care 96 mp se află în proprietate publică.

Conform fișei de date a localității pe raza comunei Pardina există 357 de gospodării/locuințe, iar 5 dintre acestea sunt în proprietate publică.

2.5.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale deschise; ✓ Existența compartimentului de asistență socială; ✓ Post de poliție în localitate; ✓ Dispensar medical și asistent medical comunitar în localitate; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Forță de muncă slab calificată; ✓ Migrarea populației tinere către alte locații mai atractive din punct de vedere financiar; ✓ Investiții limitate în domeniul asistenței medicale; ✓ Lipsă medic; ✓ Nivel ridicat de sărăcie și risc de excluziune socială;
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Integrarea în Uniunea Europeană care a determinat creșterea gradului de descentralizare, inițierea autonomiei locale și creșterea rolului pe care comuna îl are în dezvoltarea socială; ✓ Descurajarea pensionării anticipate și încurajarea muncii în regim de lucru parțial; ✓ Posibilitatea de creare a noi locuri de muncă prin facilitarea accesului la finanțare a microîntreprinderilor; ✓ Stimularea revenirii în țară a persoanelor plecate să muncească în străinătate; ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului; ✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii de asistență socială; ✓ Atragerea de investiții private în domeniul sanitar; ✓ Valorificarea potențialului uman. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Exodul forței de muncă; ✓ Scăderea capacității economiei de a crea oportunități de muncă; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Resurse bugetare limitate pentru domeniul asistenței sociale; ✓ Îmbătrânire demografică avansată având în vedere procentul mic al populației tinere; ✓ Existența unor forme de migrație sezonieră a forței de muncă în afara țării ✓ Intensificarea tendinței migratorii; ✓ Polarizarea forței de muncă în municipiul reședință de județ.

4.5.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare socială

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - social

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

1 FĂRĂ
SĂRĂCIE

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

1. Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii.
2. Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă.
3. Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

3 SĂNĂTATE
ȘI STARE DE BINE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

1. Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri.
2. Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit, eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor. Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate. Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE.
3. Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați.
4. Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor.
5. Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile. Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale. Reducerea mortalității cauzate de boli cronice.
6. Reducerea consumului de substanțe nocive.

10 INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

1. Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate.
2. Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile. Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

5 EGALITATE DE GEN

Realizarea egalității de gen

1. Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe.
2. Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.
3. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

Asigurarea locurilor de muncă, sănătatea populației, egalitatea de șanse și protejarea persoanelor defavorizate reprezintă piloni importanți fără de care o comunitate nu se poate dezvolta.

UAT Pardina trebuie să elaboreze politici prin care să susțină persoanele din comunitate aflate în situații de risc și excluziune social din cauza stării de sănătate, a sărăciei sau a problemelor de natură familială. Este oportun să se elaboreze o strategie de asistență socială care să prevină și să combată marginalizarea socială.

4.5.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune socială și măsuri de orientare

4.5.2.1 Obiectivul general al comunei Pardina, jud.Tulcea în domeniul Dezvoltare socială este: *Creșterea calității vieții și îmbunătățirea stării de sănătate a populației*

4.5.2.2 Obiectivele specifice sunt:

- OS 5.1: Facilitarea accesului la locuri de muncă;
- OS 5.2: Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială;
- OS 5.3: Îmbunătățirea condițiilor care privesc strea de sănătate a populației prin servicii adecvate de asistență medicală.
- OS 5.4: Sporirea nivelului de siguranță în comună.

4.5.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 31

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Organizare ședințe de consiliere care să susțină nevoia de reconversie profesională
Cadrul general	Există o lipsă de echilibru între direcția de dezvoltare economică și calificarea populației.
Grup țintă	Populația și agenții economici.
Obiective	OS 5.1: Facilitarea accesului la locuri de muncă;
Motivația proiectului	Nevoia de a facilita accesul populației comunei la locurile de muncă din zonă
Modul de implementare a proiectului	Organizarea semestrială a ședințelor de consiliere pri privind posibilitatea reconversiei profesionale și a calificării profesionale.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	UAT Pardina Agenții economici
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina Mediul de afaceri zonal AJOFM Tulcea
Termen de realizare	2025.
Indicatori	2024 -4 întâlniri, creșterea cu 10% a numărului de persoane recalificate/calificate

Fișa 32

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea sistemului de monitorizare video a drumurilor din comună
Cadrul general	Un sistem de monitorizare video bine conceput , care acoperă o suprafață importantă a comunei, poate conduce la utilizarea adecvată a drumurilor comunale,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

	la creșterea siguranței de utilizare precum și la reducerea faptelor antisociale.
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 5.4: Sporirea nivelului de siguranță în comună
Motivația proiectului	Este necesară asigurarea infrastructurii care să permită creșterea nivelului de siguranță în comună
Modul de implementare a proiectului	Extinderea / Realizarea unui sistem de monitorizare video de tip CCTV
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri europene Buget de stat Buget Local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2025.
Indicatori	Sistem video de supraveghere a drumurilor din comună realizat

Fișa 33

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Dotare și echipare dispensar medical .
Cadrul general	Dotarea infrastructurii medicale cu echipamente moderne și medicamente de ultimă generație reprezintă asigurarea unui act medical eficient și acordat la cele mai înalte standarde.
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 5.3: Îmbunătățirea condițiilor care privesc strea de sănătate a populației prin servicii adecvate de asistență medicală;
Motivația proiectului	Este necesară înlocuirea echipamentelor medicale vechi cu echipamente moderne, cu instrumentar și medicamente suficiente care să permită creșterea performanței actului medical
Modul de implementare a proiectului	Achiziționarea de echipamente moderne, de instrumentar și medicamente suficiente pentru dispensar.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget Local Buget de stat Fonduri europene

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2025.
Indicatori	Creșterea numărului de pacienți tratați Scăderea numărului de bolnavi cronici Scăderea ratei de mortalitate

Fișa 34

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Programe de consiliere parentală
Cadrul general	Consilierea și educarea părinților proveniți din mediul populației defavorizate din comună crește gradul de incluziune socială.
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 5.2: Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială.
Motivația proiectului	Nevoia de programe sociale care să promoveze informarea în domeniul sănătății, a educației școlare și sociale precum și prevenirea cazurilor de violență în familie.
Modul de implementare a proiectului	Prin proiect se urmărește creșterea nivelului de educație al părinților proveniți din mediul populației defavorizate și creșterea gradului de incluziune socială la grupurile marginalizate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Fonduri guvernamentale Buget local Fonduri Organizații neguvernamentale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina ONG-uri
Termen de realizare	2024.
Indicatori	Nr. de persoane informate Reducerea situațiilor de risc social și de violență în familie

Fișa 35

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Programe de consiliere copii și adolescenți
-----------------------------------	---

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Cadrul general	Consilierea și educarea copiilor și adolescenților crește gradul de dezvoltare psiho-emoțională și adaptare socială.
Grup țintă	Copiii și adolescenții din comună.
Obiective	OS 5.2: Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială.
Motivația proiectului	Nevoia de programe educaționale și sociale care să promoveze informarea în domeniul sănătății, educației școlare și sociale precum și prevenirea cazurilor de violență în familie.
Modul de implementare a proiectului	Prin proiect se urmărește creșterea nivelului de adaptare socială, reducerea situațiilor de bullying în școli, copii și adolescenți orientați educațional, vocational și profesional.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Fonduri guvernamentale Buget local Fonduri Organizații neguvernamentale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina ONG
Termen de realizare	2024.
Indicatori	Nr. de copii și adolescenți informați

Fișa 36

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Elaborarea strategiei de asistență socială a comunei Pardina
Cadrul general	Armonizarea practicilor în domeniul acordării serviciilor de asistență socială cu prevederile elaborate la nivel național cu privire la incluziunea socială, reducerea sărăciei și protejarea persoanelor vulnerabile.
Grup țintă	Populația comunei.
Obiective	OS 5.2: Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Motivația proiectului	Nevoia de programe și politici sociale care să combată situațiile de risc în care se află persoanele vulnerabile.
Modul de implementare a proiectului	Prin proiect se urmărește creșterea nivelului de iprotecție și incluziune socială.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Fonduri guvernamentale Buget local Fonduri Organizații neguvernamentale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina ONG din domeniul social
Termen de realizare	2024.
Indicatori	Strategi a de asistență socială implementată.

4.6.1 Definirea și justificarea acțiunilor de educație și formare

4.6.1.1 Educația și formarea în Comuna Pardina

În comuna Pardina, funcționează o școală gimnazială cu clasele I-VIII. Școala are în componență 4 săli de clasă. Datorită numărului scăzut de elevi clasele sunt comasate astfel:

- clasa pregătitoare și clasele I - IV
- clasele V - VIII;

În ce privește învățământul preșcolar există o grupă care își desfășoară activitatea în incinta școlii gimnaziale.

Conform datelor INS, numărul de elevi și preșcolari la nivelul anului 2021 era de 45 de copii. 10 copii înscriși în învățământul preșcolar, 20 în învățământul primar și 15 în învățământul gimnazial.

Cadrele didactice numără în total 10 persoane, un cadru didactic pentru învățământul preșcolar, 4 pentru învățământul primar și 5 pentru învățământul gimnazial. Infrastructura școlară are nevoie de reabilitare și dotare.

Figura 55 Infrastructura școlară

4.6.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Comuna Pardina:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale deschise; ✓ Personal didactic adecvat și implicat; ✓ Spații de învățământ suficiente; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr mic de elevi ✓ Spații de învățământ nemodernizate; ✓ Numărul de cadre didactice raportat la numărul elevilor; ✓ Lipsa dotărilor care să sprijine performanța școlară; ✓ Lipsa programelor de calificare, recalificare pentru șomeri; ✓ Inexistența unor programe educative pentru populație; ✓ Lipsa unei săli de sport; ✓ Teren de sport nereabilitat;
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Învățământul dual - în cooperare între instituții de învățământ profesional și angajatori; ✓ Existența unor programe publice și private care sprijină digitalizarea învățământului; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Scăderea gradului general de pregătire pentru populația tânără;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile nerambursabile;
✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului;
✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii de educație;
✓ Posibilitatea participării cadrelor didactice la programe de formare/perfecționare.

✓ Riscul de abandon școlar.

4.6.1.3 Justificarea acțiunilor de educație și formare

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - educație și formare

4

EDUCAȚIE DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunități-lor de învățare de-a lungul vieții pentru toți

1. Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional. Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale.
2. Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.
3. Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli.
4. Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodelor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional.
5. Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum

potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri.

6. Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE. Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe. Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
7. Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.
8. Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

Educația reprezintă un instrument cheie pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă pentru că ajută toți oamenii, indiferent de vîrstă, să adopte decizii informate pentru conservarea mediului, a performanței economice și a unei societăți juste pentru generațiile viitoare și să acționeze în consecință, într-o manieră responsabilă.

Persoanele educate țin cont de impactul lor social, cultural, economic și de mediu actual și viitor atât din perspectivă locală cât și globală și vor acționa sustenabil în situații complexe.

În acest context este oportun ca educația și formarea să fie susținută de o infrastructura educațională modernă și de programe educaționale și de formare eficiente și performante.

4.6.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de educație și formare și măsuri de orientare

4.6.2.1 Obiectivul general al comunei Pardina, jud.Tulcea în domeniul Educație și formare este: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și dezvoltarea resurselor umane prin asigurarea accesului la diferite forme de educație

4.6.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 6.1: Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale;

OS 6.2: Creșterea accesului și participării la formarea continuă atractivă, adecvată erei digitale și tranziției verzi;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

OS 6.3 Creșterea nivelului de educație a populației comunei odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ;
OS 6.4: Creșterea nivelului de educație civică.

4.6.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 37

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Formarea continuă a cadrelor didactice
Cadrul general	Formarea continuă a cadrelor didactice asigură premisele unei educații performante
Grup țintă	Cadrele didactice din comună
Obiective	OS 6.2: Creșterea accesului și participării la formarea continuă atractivă, adecvată erei digitale și tranziției verzi
Motivația proiectului	Nevoia de pregătire continuă a cadrelor didactice
Modul de implementare a proiectului	- evaluarea nevoilor de formare - identificarea programelor aplicabile - elaborarea proiectelor și implementarea lor
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Bugetul județului; Bugetul de stat, Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina Instituția de învățământ Inspectoratul Școlar
Termen de realizare	2025
Indicatori	30% din cadrele didactice urmează anual o formă de pregătire

Fișa 38

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Reabilitarea și modernizarea unității de învățământ.
Cadrul general	Infrastructura educațională necesită modernizarea și asigurarea condițiilor pentru un proces de învățare în condiții de siguranță
Grup țintă	Preșcolari, elevii și cadrele didactice
Obiective	OS 6.1: Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale
Motivația proiectului	Nevoia de fi modernizată și reabilitată unitatea de învățământ
Modul de implementare a proiectului	Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale, comuna Pardina, jud. Tulcea, Construire Sală Sport Școala Gimnazială Pardina;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

	Reabilitare și modernizare teren de sport care aparține unității de învățământ.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Bugetul de stat, Fonduri europene (ITI)
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT județul Tulcea UAT Pardina
Termen de realizare	2026
Indicatori	Realizare Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale. Lucrări de construcții. Dotări și amenajări specifice.

Fișa 39

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea șanselor de ocupare a persoanelor inactice și a persoanelor care aparțin grupurilor defavorizate din comuna Pardina
Cadrul general	O modalitate de scădere a numărului de persoane inactice și de creștere a gradului de incluziune socială este furnizarea unor soluții de educare, calificare și reconversie profesională.
Grup țintă	Persoane inactice și/sau persoane care aparțin grupurilor defavorizate.
Obiective	- OS 6.3 Creșterea nivelului de educație a populației comunei odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ.
Motivația proiectului	Nevoia de educare, calificare, reconversie profesională și incluziune socială în rândul persoanelor inactice și a persoanelor care aparțin grupurilor defavorizate din comuna Pardina
Modul de implementare a proiectului	-identificarea nevoii de instruire -identificarea programelor care pot fi accesate - organizarea de programe
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Bugetul județului; Fonduri europene Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina CJ Tulcea AJOFM ONG-uri
Termen de realizare	2026
Indicatori	Scăderea numărului de persoane inactice Creșterea nivelului de incluziune socială Număr de persoane instruite

Fișa 40

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea nivelului de educație civică
Cadrul general	În comuna Pardina participarea civică și nivelul de instruire sunt reduse
Grup țintă	Locuitorii comunei
Obiective	OS 6.4: Creșterea nivelului de educație civică.
Motivația proiectului	Creșterea nivelului de educație și participare civică prin instruire
Modul de implementare a proiectului	Organizarea anual a unei sesiuni de formare având ca tema sistemul de autorități publice, instituțiile UE, forme de participare civică
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina Instituții de învățământ ONG-uri
Termen de realizare	2026
Indicatori	- organizarea unei sesiuni de formare pe an cu minim 15 participanți

4.7.1. Definirea și justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement

4.7.1.1 *Cultura, cultele, sportul și agreementul în Comuna Pardina*

La nivelul comunei Pardina dotările culturale sunt reprezentate de Căminul Cultural Pardina care inițiază și desfășoară activități în domeniul educației (ecologice și artistice) precum și programe în domeniul culturii tradiționale și al creației populare contemporane.

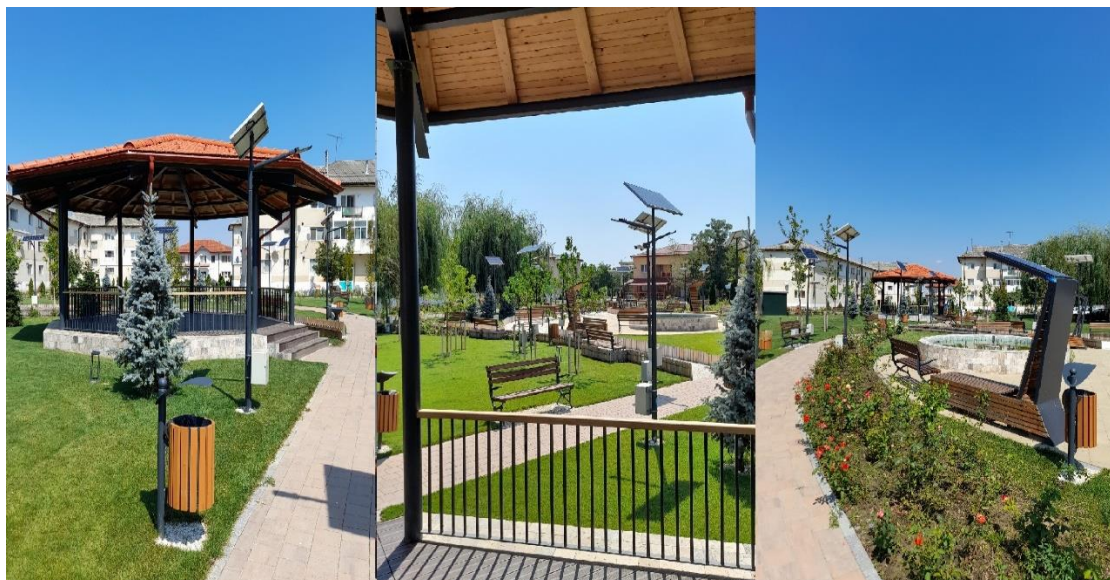
Activitățile cultural-artistice organizate și desfășurate în cadrul căminului cultural, cuprind programe de conservare și perpetuare a valorilor morale, tradiționale și artistice ale comunității locale, ale patrimoniului cultural național și universal.

Biserica pe rit vechi Nașterea Maicii Domnului Comuna Pardina un loc de referință pentru locuitorii comunei, lăcaș care se contopește cu istoria veche a localității și care pe lângă slujbele religioase oficiate menține vie flacăra tradițiilor și obiceiurilor din Pardina

Monumente istorice și arheologice, Tumulul de la Pardina, Necropolă tumulară Așezarea civilă de la Pardina - Stipoc, Sit arheologic Epoca elenistică, Așezarea elenistică de la Pardina - Băclăneștii Mari.

În ceea ce privește infrastructura de sport și agrement pe lângă peisajele și locurile mirifice de care comuna se bucură fiind poziționată în zona centrală a Deltei Dunării, deține localitate dipune în centru de un parc modern realizat din fonduri europene.

Figura 56 Parc Central Pardina

În prezent UAT Pardina mai derulează un proiect din fonduri europene prin intermediul căruia se realizează un loc de agrement, amenajarea unui lac dotat spații de agrement.

4.7.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale comunei Pardina:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ O localitate cu istorie care a supraviețuit diverselor etape de dezvoltare; ✓ Patrimoniul natural valoros; ✓ Patrimoniul cultural moștenit; ✓ Obiceiuri și tradiții locale; ✓ Monumente cu valoare istorică deosebită; ✓ Peisaj natural propice petrecerii timpului liber; ✓ Existența căminului cultural; ✓ Autorități locale deschise; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr redus de evenimente culturale; ✓ Insuficientă promovare a patrimoniului natural, cultural și arheologic; ✓ Lipsa marketingului cultural și de petrecere a timpului liber; ✓ Slaba punere în valoare a tradițiilor și meșteșugurilor locale; ✓ Slaba punere în valoare locurilor de petrecere a timpului liber; ✓ Insuficiența datelor sintetice, utile și relevante în domeniul culturii și patrimoniului. ✓ Dotări limitate pentru sport

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse financiare pentru implementarea de proiecte din fonduri europene; ✓ Potențialul de marketing online pentru promovarea culturii și patrimoniului; ✓ Surse pentru dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri sau companii în vederea dezvoltării de proiecte culturale și turistice; ✓ Conștientizarea locuitorilor cu privire la patrimoniul natural și cultural existent; ✓ Dezvoltarea ecoturismului; ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului și a RBDD; ✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării de activități culturale și sportive; ✓ Perspective bune pentru dezvoltarea agroturismului și ecoturismului de weekend; ✓ Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru dezvoltarea sectorului cultural; ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dificultăți în întreținerea / modernizarea infrastructurii existente la standarde ridicate; ✓ Competiție sporită în atragerea turiștilor cu localitățile învecinate; ✓ Legislație stufoasă / contradictorie în domeniu; ✓ Lipsa de promovare; ✓ Dificultatea atragerii de sponsorizări în domeniu; ✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură cultural și sportive; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Discrepanțe între domeniul cultural și nevoile, respectiv interesele comunității, pierderea relevanței actului cultural pentru comunitate; ✓ Lipsa interesului privind domeniul cultural, nerecunoscându-se aportul la dezvoltarea locală și creșterea calității vieții; ✓ Fonduri insuficiente alocate sectorului cultural.

4.7.1.3 Justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement

Contribuțiile culturale au arătat că este extrem de inspirant să ne gândim la durabilitate și cultură. Când un proiect individual, când o strategie și când o politică este sustenabilă fără implicarea procesului cultural? Nu este o coincidență faptul că se discută acum despre cultură și durabilitate. Practicile culturale - fie ele ale designerilor de mobilier sau ale artiștilor interpreți de artă - pot deschide spații de reflecție care sunt din ce în ce mai importante, mai ales în vremuri de schimbare socială și tocmai aici intervine cultura: ea este capabilă să aducă aspecte emoționale și creativ-inovatoare, astfel încât să acționeze ca un instrument pentru o mai bună conștientizare și o implicare mai angajată a tuturor actorilor.

Sportul se implică din ce în ce mai mult în domeniile sănătății, bunăstării copiilor și tinerilor, educației și școlilor, participând activ la dezvoltarea localităților prin politici de integrare a tuturor cetățenilor indiferent de vârstă. Îngrijirea sănătății, jocul și mișcarea socială sunt din ce în ce mai mult în prim-planul activităților comunitare, în același timp,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

pretențiile oamenilor care fac sport au crescut în ceea ce privește cerințele față de condițiile și infrastructura sportive.

Dezvoltarea locală nu poate fi complete fără susținerea culturii și a sportului.

4.7.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de cultură, culte, sport, agreement și măsuri de orientare

4.7.2.1 Obiectivul general al comunei Pardina, jud.Tulcea în domeniul Cultură, culte sport și agrement este: Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură, sport și agreement

4.7.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 7.1: Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local și organizarea de evenimente culturale

OS 7.2: Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului și organizarea de competiții sportive

OS 7.3: Valorificarea resurselor existente pentru crearea infrastructurii de agreement

4.7.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect

Fișa 41

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea activității culturale la nivelul comunei Pardina
Cadrul general	Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității comunei ca și destinație turistică
Grup țintă	Cetățenii comunei Pardina Turiști
Obiective	OS 7.1 Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local și organizarea de evenimente culturale;
Motivația proiectului	Ca parte a activităților de construcție a imaginii culturale și turistice a comunei Pardina, este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg.
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ➤ „Ziua artelor” - manifestare culturală pentru elevi în săptămâna „Școala altfel”; ➤ Inițiere program „Artă și viață cotidiană”; ➤ Proiect cultural - educațional pentru tineri „Săptămâna tinerei generații”; Înființare „Consiliul Cultural Consultativ” - structură consultativ - participativă

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local POR
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2025
Indicatori	Manifestări culturale realizate Consiliul consultativ înființat

Fișa 42

Domeniu și agrement	Cultura, culte, sport	Programul / proiectul propus Titlul: Elaborarea și promovarea unor trasee pentru turiștii amatori de ecoturism
Cadrul general		Promovarea suprafețelor naturale deosebite și locurilor care reprezintă istoria comunei Pardina.
Grup țintă		Turiști Cetățenii comunei Pardina
Obiective		OS 7.3: Valorificarea resurselor naturale și artificiale pentru crearea infrastructurii de sport și agrement
Motivația proiectului		Nevoia de a promova și prezenta locuri în care se pot realiza activități de ecoturism.
Modul de implementare a proiectului		Trasee ecoturistice unde se pot organiza drumeții, fotografie, pescuit sportiv, navigație ecologică, turism cultural și culinar, agroturism ecologic.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare		Fonduri nerambursabile Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului		UAT Pardina
Termen de realizare		2024
Indicatori		Minim 2 trasee ecoturistice promovate

Fișa 43

Domeniu și agrement	Cultura, culte, sport	Programul / proiectul propus Titlul: Îmbunătățire infrastructură sportivă
Cadrul general		Suprafața spațiilor pentru desfășurarea activității sportive poate fi extinsă
Grup țintă		Cetățenii comunei Pardina
Obiective		OS 7.3: Valorificarea resurselor naturale și artificiale pentru crearea infrastructurii de sport și agrement
Motivația proiectului		Nevoia de a amenaja și extinde suprafața spațiilor sportive

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Modul de implementare a proiectului	Realizare/reabilitare/ modernizare bază sportivă comunală
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2025
Indicatori	Bază sportivă comunală realizată/reabilitată/modernizată

Fișa 44

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea activității sportive la nivelul comunei Pardina
Cadrul general	Promovarea potențialului sportiv și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității sportive a comunei
Grup țintă	Cetățenii comunei Pardina
Obiective	OS 7.2: Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului și organizarea de competiții sportive;
Motivația proiectului	Ca parte a activităților de construcție a imaginii sportive a comunei Pardina, este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg.
Modul de implementare a proiectului	Înființare „Consiliul Sportiv Consultativ” - structură consultativ - participativă Concursuri sportive Concursuri de (pescuit sportiv, orientare, navigație ecologică etc.)
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2024
Indicatori	Consiliu Sportiv Consultativ înființat Număr de întreceri sportive

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Fișa 45

Domeniu și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Parc de aventuri
Cadrul general	Promovarea unui spațiu sportiv și educativ prin crearea infrastructurii ecologice necesare, în scopul creșterii atractivității sportivo-educative a comunei
Grup țintă	Cetățenii comunei Pardina, turiști
Obiective	OS 7.3: Valorificarea resurselor naturale și artificiale pentru crearea infrastructurii de sport și agrement
Motivația proiectului	Nevoia de promovare a mișcării în aer liber alternative și soluții ecologice de agrement care să conducă la creșterea calității vieții.
Modul de implementare a proiectului	Construirea unui spațiu multifuncțional de educație, sport și recreere în cadrul căruia să se practice învățarea și respectarea bogățiilor oferite de biosfera Delta Dunării, a regulilor de conduită în natură și în ariile protejate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2026
Indicatori	Parc de aventuri construit

Fișa 46

Domeniu și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Reabilitarea/modernizarea și dotarea bibliotecii comunale Pardina
Cadrul general	Nevoia de promovare culturală în comuna Pardina
Grup țintă	Cetățenii comunei Pardina
Obiective	OS 7.1 Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local și organizarea de evenimente culturale;
Motivația proiectului	Necesitatea amenajării spațiului destinat desfășurării activităților socio-culturale
Modul de implementare a proiectului	Reabilitarea/modernizarea și dotarea bibliotecii comunale Pardina

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri europene Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Pardina
Termen de realizare	2026
Indicatori	Biblioteca din comuna Pardina reabilitată și dotată

Capitolul 5 Prezentare generală a activităților de implementare a strategiei, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor

5.1 Sistemul de management și monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru

Pentru transpunerea Strategiei de dezvoltare durabilă se propun măsuri și instrumente concrete de implementare, care au rolul de a structura eforturile de organizare, de a mobiliza parteneriatul și resursele necesare, precum și de a asigura succesul strategiei.

Coordonare și punerea în aplicare a strategiei

După elaborare și aprobarea de către Consiliul Local, este necesară formalizarea unei structuri permanente care să asigure coordonarea implementării strategiei de dezvoltare durabilă. Această activitate va fi asumată și asigurată de autoritățile publice locale ale comunei. Se recomandă utilizarea unui sistem informatic de monitorizare a progresului.

Structura permanentă (Grup de Management Strategic - GMS) care va asigura coordonarea strategiei va fi de sine stătătoare, creată special cu acest scop. Această structură va cuprinde funcționari publici cu specializări tehnice, financiare și juridice. Structura va fi condusă de către primar/viceprimar. Eventual, poate fi cooptat și un consultant și un grup consultativ format din cetățeni sau / și ONG-uri locale.

Figura 57 Structura permanentă pentru coordonarea strategiei

Responsabilitățile structurii de coordonare a strategiei de dezvoltare locală:

- Asigură coordonarea și evaluarea stadiului implementării strategiei;
- Monitorizează modul de aplicare;
- Asigură resursele tehnice și administrative necesare bunei implementări a strategiei;
- Asigură diseminarea informațiilor și culegerea de feedback privind aplicarea strategiei;
- Organizarea monitorizării, evaluării și revizuirii periodice a implementării.

Pentru a se asigura succesul aplicării în practică, strategia trebuie să îndeplinească următoarele condiții după aprobarea sa:

- acordul și susținerea din partea consiliului local și a comunității;
- elaborarea planurilor operaționale anuale de aplicare;
- monitorizarea cel puțin anual a planurilor operaționale și a stadiului atingerii obiectivelor propuse;
- susținerea din partea sectorului privat;
- informarea permanentă a comunității cu privire la progresul punerii în aplicare.

Pentru transpunerea Strategiei de dezvoltare durabilă se propun măsuri și instrumente concrete de implementare, care au rolul de a structura eforturile de organizare, de a mobiliza parteneriatul și resursele necesare, precum și de a asigura succesul strategiei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Punerea în aplicare

Punerea în aplicare a Strategiei de dezvoltare durabilă este un proces complex, care implică și afectează întreaga comunitate. Dată fiind amploarea și diversitatea acțiunilor intra- și inter-sectoariale ale Strategiei, se propun o serie de instrumente de implementare care să faciliteze atingerea viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale Strategiei.

1. Planul de acțiuni este o prezentare structurată a tuturor acțiunilor și proiectelor propuse de Strategie, cu date și informații privind modul de abordare - în corelare cu alte acțiuni sau prin parteneriate strategice, resursele financiare necesare și surse posibile pentru asigurarea lor, legislația care guvernează proiectul, indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementării acțiunii.

2. Planificarea în timp a planului de acțiuni, pe termen scurt și pe întreaga perioadă de planificare, indică etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, respectând prioritățile identificate prin exercițiile de consultare a comunității.

3. Parteneriatul local continuă și extinde eforturile de implicare și consultare a diverselor grupuri de interese locale din perioada de elaborare a Strategiei, fiind expresia răspunderii asumate de acele entități sau grupuri de entități în ceea ce privește contribuția directă și planificată la transpunerea Strategiei. Pentru a asigura succesul Strategiei, aceasta trebuie să devină un document de lucru nu numai pentru Consiliul Local și Primar, ci și pentru entitățile cuprinse în parteneriatul local, un document care să le ghideze propriile planuri de viitor.

4. Asumarea responsabilităților de implementare, de către Consiliul local și Primar, precum și de către Parteneriatul local.

5. Realizarea Planului de comunicare și promovare a Strategiei către comunitatea locală și alte entități interesate. Acesta este un instrument care va mări vizibilitatea asupra Strategiei, va informa și educa populația, grupurile de interese și de inițiativă, astfel încât să se asigure implicarea prin propriile proiecte și susținerea Strategiei.

Monitorizare și evaluare

Activitățile de monitorizare și evaluare a impactului și rezultatelor au ca scop asigurarea eficienței și calitatii în implementare, urmărirea sensului de implementare a strategiei și a componentelor sale, respectiv realizarea obiectivelor propuse.

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, și a acțiunilor concrete urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performanțele echipelor de implementare, etc.

În cazul apariției de devieri de la planificare, a situațiilor de criză sau de forță majoră, modificări ale elementelor de precondiție, apariția de reacții negative sau

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, etc. activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare - restructurare - alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționabile soluții de remediere și readucere a Strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut și, astfel, să se asigure realizarea impactului așteptat.

Evaluarea rezultatelor și impactului

Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură Strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

a. Evaluarea anterioară începerii acțiunii: se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii.

b. Evaluarea intermediară a acțiunii: se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare.

c. Evaluarea finală se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect. Aceasta evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de strategie cât și la nivel de acțiune individuală, se utilizează două tipuri de indicatori: indicatori de progres, la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat, la nivel de acțiuni concrete.

Revizuire

Strategia de dezvoltare locală va fi revizuită periodic, pentru a se evalua succesul eforturilor de implementare și a lua toate măsurile ca planul să rămână valabil pe măsura ce comunitatea evoluează. Se vor opera ajustările, rafinările și actualizările necesare, astfel încât cetățenii să fie convinși de modul în care comunitatea lor se dezvoltă în sensul progresului social, economic și de mediu.

Revizuirea Strategiei se va realiza la intervale relativ scurte, datorită perspectivelor de schimbări rapide și consistențelor la nivelul întregii societăți românești. Prima revizuire se recomandă la finele perioadei de "termen scurt" - 2026. Revizuirea va cuprinde toate etapele de elaborare.

Exercițiul de revizuire va ține cont de următoarele elemente:

- Rezultatele monitorizării implementării și evaluării impactului strategiei până la momentul revizuirii;
- Evoluția bugetului local;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Legislație nouă cu efecte directe asupra comunei;
- Modificări în strategiile naționale, regionale sau județene, cu efecte directe asupra comunei.

Indiferent de ritmul de revizuire, este necesară o raportare anuală a rezultatelor de implementare, care să includă o detaliere a proiectelor care urmează să fie continuate sau atacate în următorul ciclu de 12 luni și efectele acestora asupra exercițiului bugetar.

Parteneriat

Strategia de dezvoltare locală va fi pusă în aplicare prin intermediul unui parteneriat larg la nivel local care va cuprinde reprezentanții tuturor grupurilor de interese și inițiative vizate de strategie prin obiectivele, direcțiile și acțiunile de dezvoltare. Aceasta abordare corespunde principiilor de dezvoltare durabilă, principiilor și valorilor europene la care a aderat țara noastră.

Principiul parteneriatului presupune, pe lângă implicarea directă a comunității, prin cunoștințe, experiență, proiecte proprii, și participarea la consultările publice pe care autoritatea publică locală le va organiza atât în contextul implementării strategiei, cât și în cel al aplicării legislației privind transparența decizională în administrație și impactul proiectelor asupra mediului.

În ceea ce privește implementarea Strategiei printr-un parteneriat colaborativ și eficient, este necesară continuarea eforturilor de implicare coerentă a comunității în proiectele relevante și stimularea contribuțiilor cetățenilor, grupurilor și organizațiilor la atingerea viziunii și obiectivelor de dezvoltare locală. Amploarea, caracteristicile și multidisciplinaritatea acțiunilor și proiectelor concrete de implementare sunt cele care dictează componenta parteneriatului:

1. Autoritatea publică locală, respectiv Consiliul Local și Primarul;
2. Instituții publice, cum ar fi Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă și Direcția generală de Asistență Socială de la nivelul județului, Consiliul Județean;
3. Instituții de învățământ;
4. Operatorii de utilități;
5. Reprezentanții bancilor și investitorilor;
6. Asociații patronale, sindicate;
7. Reprezentanții cetățenilor;
8. Organizații civice din diverse domenii;
9. Mass-media locală.

Administrația locală va încuraja ca reprezentarea în parteneriat să respecte egalitatea de șanse.

Datorită slabei reprezentări la nivel local a unor organizații sau instituții cu specializări relevante și de mare importanță pentru implementarea cu succes a Strategiei,

UNIUNEA EUROPEANĂ

se recomandă invitarea unor agenții guvernamentale sau neguvernamentale în Parteneriatul local, fie pe baze permanente, fie ocazional, la dezbaterile pe profil. Astfel, se recomandă invitarea Agenției pentru Dezvoltare Regională, Camerei de Comerț, Agenției pentru Protecția Mediului, Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și a altora.

Această structură numeroasă va fi încurajată să preia Strategia ca pe un ghid propriu de dezvoltare, iar administrația locală va face eforturile necesare pentru coagularea într-o entitate care să participe pro-activ la implementare.

Strategia va putea fi consultată de orice cetățean, iar accesul va fi asigurat prin publicarea ei pe site-ul de web.

5.2. Parteneriate și abordări pentru proiecte potențiale de cooperare

De cele mai multe ori posibilitatea finanțării unor proiecte care să contribuie la creșterea calității vieții într-o localitate izolată și cu un număr mic de locuitori este stopată pe considerentul costului ridicat față de gradul de utilizare a investiției. Totuși și cetățenii localităților aflate în această situație au aceleași nevoi și aceleași drepturi la o viață mai bună la fel ca toți ceilalți, și aici ne referim la investiții uzuale, infrastructură edilitară, mobilitate, sănătate, educație.

O șansă pentru aceste localități o reprezintă asocierea cu localitățile vecine, atunci investiția nu se va adresa unui număr mai mare de locuitori. De exemplu UAT Pardina nu poate achiziționa și susține costurile unei ambarcațiuni de transport fluvial care să asigure în condiții decente și cu un program avantajos mobilitatea cetățenilor, însă asocierea cu celelalte comune din jur care au aceleași probleme de transport poate justifica achiziționarea și susținerea unei asemenea investiții. Tot această zonă are probleme are probleme datorită situației conflictuale care stopează reabilitarea drumului județean 222N, o asociere pentru realizarea unor drumuri comunale în fiecare localitate justifică investiția și ar putea rezolva această problemă. Colaborările pot continua în domeniul sănătății, educației, amenajărilor teritoriale precum și creșterea capacității instituționale.

În prezent proiectul de lege al consorțiilor administrative care va completa Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare, poate reprezenta un sprijin real pentru UAT-urile aflate în situația comunei Pardina.

La articolul 89, după alineatul (8) se introduc două noi alineate, alin. (81) și (82), cu următorul cuprins: “(81) Două sau mai multe comune ori orașe care au în componența lor localități rurale, învecinate au dreptul ca, în limitele competenței autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, în consorții administrative, în scopul îmbunătățirii eficienței serviciilor publice, creșterii eficacității

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

implementării investițiilor sau pentru eficientizarea utilizării resurselor umane specializate pentru atingerea intereselor colectivităților locale.

(82) Consorțiile administrative nu au personalitate juridică.”²⁶

---

²⁶ Proiect de lege pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ

GRAFIC ESTIMARE PERIOADE IMPLEMENTARE PROIECTE STRATEGIE DE DEZVOLTARE COMUNA PARDINA

Domeniu Economie										
PROIECTE	MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Înființarea / dezvoltarea unui incubator / accelerator de afaceri/activități economice, turism, meșteșugărești	Integrarea activităților de producție, transport, prelucrarea produselor, ceea ce presupune existența unor agenți economici /cooperative, de preferință locali, în domeniu								
2	Sprjin pentru înființarea de IMM-uri	Dezvoltarea și consolidarea investițiilor existente în scopul majorării locurilor de muncă și a creșterii competitivității economice a comunei, respectiv încurajarea apariției de noi investiții sustenabile.								
3	Inovare și digitalizare pentru operatorii economici performanți	Este necesară orientarea activității operatorilor economici locali către zona digitală. Extinderea gamei de servicii, produse. Colaborare rapidă cu autoritățile.								
4	Facilitarea accesului la spații de producție și utilități pentru întreprinderi	Prin accesul facil la utilități se sprijină mediul de afaceri de către autoritățile locale.								
5	Centru de consiliere și consultanță pentru fermieri. Sprjin pentru producătorii agricoli prin extinderea activității de informare, consiliere, consultanță și creșterea performanțelor agricole.	Atragerea și stimularea producătorilor agricoli locali pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asocieri în scopul aplicării unor tehnologii moderne. Lipsa informațiilor în domeniu agriculturii ecologice și a resurselor financiare reduse duc la utilizarea unor metode ineficiente, la o producție slabă calitativ, fără piață de desfacere și fără eficiență economică.								

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

6	Descoperă Pardina (platformă prezentare)	Comuna Pardina are potențial de atragere a turiștilor însă este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg și să atragă turiștii amatori de ecoturism.	Număr de turiști interesați de vizitarea comunei. Număr crescut de turiști în comuna Pardina								
7	Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale, precum și a oportunităților pentru dezvoltarea de afaceri	Comunitățile locale se află în competiție pentru dezvoltare economică și atragerea de investiții, promovarea poate constitui un element de diferențiere în atragerea de capital.	Strategia de marketing local elaborată								

Domeniu Mediu

PROIECTE	MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
8	Monitorizarea și îmbunătățirea procesului de colectare a apelor uzate pe măsură ce se asigură accesul la canalizare	Unu sistem de canalizare funcțional în toată comuna nu mai justifică existența foselor cu impact negativ asupra solului și pânzei freactice	Eficientizarea sistemului de protecție a apelor de suprafață. 2026 control 100% asupra apelor industriale uzate 2027 - 80% din fosele septice desființate.							
9	Suținerea adoptării de tehnologii nepoluante de către agenții economici	Modernizarea și adoptarea unor tehnologii nepoluante de către agenții economici, reduc emisiile de gaze cu efect de seră și conduc la îmbunătățirea calității aerului	Toți agenții economici de pe teritoriul comunei adoptă tehnologii nepoluante, conforme standardelor europene							
10	Panouri fotovoltaice pentru asigurarea iluminatului public, a instituțiilor publice și a clădirilor aflate în administrarea UAT Pardina	Nevoia de a scădea cheltuielile publice și de a asigura un iluminat public și energie electrică pentru instituțiile publice în mod ecologic	Energie verde - procentul de scădere a costurilor cu iluminatul public și a energiei electrice pentru instituțiile publice raportat la anul de referință 2022.							
11	Centrale pe biogaz pentru asigurarea energiei termice și electrice în instituțiile publice și în clădirile aflate în administrarea UAT Pardina	Nevoia de a scădea cheltuielile publice și de a asigura energie termică și electrică pentru instituțiile și clădirile publice în mod ecologic dar și posibilitatea de eliminare controlat a deșeurilor organice acumulate în localitate.	Cantitate de deșeuri organice eliminate și cantitate de energie verde obținută. Procentul de scădere a costurilor cu energia termică și electrică în instituțiile și clădirile publice raportat la anul de referință 2022.							
12	Extinderea continuă a spațiilor verzi, plantarea de arbori și arbuști	Este necesară diminuarea surselor cu potențial de poluare prin măsuri coerente.	Creșterea cu cel puțin 200 mp/an a spațiilor verzi.							
13	Îmbunătățirea capacității de reacție a populației în situații de urgență	Necesitatea pregătirii populației care să sprijine autoritățile competente în furnizarea unui răspuns rapid la situațiile de urgență.	Numărul de sesiuni de instruire organizate / an Număr de participanți la sesiunile de informare/an							

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

14	Consolidarea capacității de reacție în situații de urgență	Este necesară consolidarea infrastructurii care sprijină autoritățile competente în furnizarea unui răspuns rapid la situațiile de urgență.	Număr de locații reabilitate Capacitate de răspuns la situații de urgență								
15	Creșterea capacității de monitorizare și respectare a normelor de mediu în ariile protejate	Armonizarea intereselor tuturor stakeholderilor asigurându-se totodată condițiile menținerii unui echilibru între conservarea mediului, pe de o parte și satisfacerea cerințelor comunității locale pe de altă parte.	Grup de lucru înființat, plan de management realizat.								

Domeniu Amenajarea teritoriului

PROIECTE		MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
16	Dezvoltare rețea canalizare	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate	Rețea de canalizare existentă la nivelul întregii comune								
17	Clarificarea aspectelor de proprietate și domeniialitate asupra teritoriului comunei	Activitatea curentă a autorităților locale este afectată de problemele de fond funciar. De asemenea, există bunuri și terenuri a căror situație juridică nu este clarificată, astfel ca acestea nu pot fi valorificate	- reparcelare integrală - baza de date cu bunurile domeniiale - 100% din titlurile de proprietate obținute								
18	Dezvoltare rețea de apă potabilă	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate	Rețea de apă potabilă realizată/reabilitată la nivelul întregii comune.								
19	Dezvoltare și reabilitare rețea de energie electrică	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate	Rețea de energie electrică realizată la nivelul întregii comune.								
20	Extinderea rețelei de iluminat stradal	Nevoia de creștere a atractivității pentru locuire a intravilanului localității prin crearea unei infrastructuri adecvate	Rețea de iluminat public realizată la nivelul întregii comune.								
21	Îmbunătățirea mobilității în comuna Pardina prin extindere/ reabilitare /modernizare infrastructură rutieră, drumuri și străzi în intravilan și extravilan	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire și vizitare a comunei prin crearea unei infrastructuri de transport adecvată	Mobilitatea în comuna Pardina îmbunătățită								
22	Îmbunătățirea mobilității în comuna Pardina prin construirea/ reabilitare /modernizare infrastructurii de acostare.	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire și vizitare a comunei prin crearea unei infrastructuri de transport adecvată	Mobilitatea în comuna Pardina îmbunătățită								

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

23	Amenajare și consolidarea malurilor și digurilor în zonele inundabile.	Este necesară protecția locuitorilor a bunurilor mobile și imobile ale comunei prin realizarea unei infrastructuri împotriva inundațiilor.	Infrastructură care să protejeze comuna Pardina de inundații realizată.								
24	Interconectare cu fibră optică și echipamente în tehnologie WiMAX a comunei Pardina, jud.Tulcea, cu celelalte 37 UAT-uri cuprinse în teritoriul ADI ITI Delta Dunării.	Este necesară dezvoltarea infrastructuri de comunicații prin utilizarea unor mijloace moderne de interconectare.	Infrastructură de comunicații modernizată.								

Domeniu Instituții locale

PROIECTE	MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
25	Adaptarea structurii organizatorice	Nevoia de a crea o structură organizatorică flexibilă	Organigrama, ROF, fișe de post actualizate în luna martie a fiecărui an.							
26	Analiza nevoilor de formare profesională ale funcționarilor publici și participarea la diferite forme de pregătire	Nevoia de a crește nivelul de pregătire profesională	Rapoarte individuale și raport general privind analiza nevoilor de formare profesională 70% din angajați / an participă la diverse forme de pregătire profesională - în fiecare an							
27	Realizarea planificării strategice la nivelul serviciilor publice	Adaptarea modului de lucru la noile reglementări în domeniu	Common Assesment Framework (CAF), și Balance Scorecard (BSC) implementate							
28	Creșterea nivelului de consultare a cetățenilor, mediului de afaceri și societății civile din comună	Nevoia de a consulta stakeholderii cu privire la modul de lucru, obiectivele, proiectele și realizările autorităților locale	4 adunări publice pe an 2 întâlniri pe an cu tinerii un sondaj de consultare la doi ani o sesiune de brainstorming pe an 2 sesiuni de consultare online pe an 3 întâlniri pe an cu mediul de afaceri Procedură de acordare de finanțări din bugetul local conform legii 350/2005 Operaționalizarea "Consiliului Civic Local"							
29	Îmbunătățirea capacității administrative prin utilizarea de instrumente moderne de lucru	Nevoia de a utiliza instrumente specifice managementului public modern în activitatea curentă	Implementarea SCIM							
30	Dezvoltarea aplicațiilor informatice pentru interacțiunea cu cetățenii	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autoritate și cetățeni.	Sistem informatic funcțional conținând cel puțin plată on-line de impozite și taxe, sistemul alertă a problemelor locale.							

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!**

Domeniu Dezvoltare socială										
PROIECTE	MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
31	Organizare ședințe de consiliere care să susțină nevoia de reconversie profesională	Nevoia de a facilita accesul populației comunei la locurile de muncă din zonă	2024 -4 întâlniri, creșterea cu 10% a numărului de de persoane recalificate/calificate							
32	Extinderea sistemului de monitorizare video a drumurilor din comună	Asigurarea infrastructurii care să permită creșterea nivelului de siguranță în comună	Sistem video de supraveghere a drumurilor din comună realizat							
33	Dotare și echipare dispensar medical.	Este necesară înlocuirea echipamentelor medicale vechi cu echipamente moderne, cu instrumentar și medicamente suficiente care să permită creșterea performanței actului medical	Creșterea numărului de pacienți tratați Scăderea numărului de bolnavi cronici Scăderea ratei de mortalitate							
34	Programe de consiliere parentală	Nevoia de programe sociale care să promoveze informarea în domeniul sănătății, a educației școlare și sociale precum și prevenirea cazurilor de violență în familie.	Nr. de persoane informate Reducerea situațiilor de risc social și de violență în familie							
35	Programe de consiliere copii și adolescenți	Consilierea și educarea copiilor și adolescenților crește gradul de dezvoltare psiho-emoțională și adaptare socială.	Nr. de copii și adolescenți informați							
36	Elaborarea strategiei de asistență socială a comunei Pardina	Nevoia de programe și politici sociale care să combată situațiile de risc în care se află persoanele vulnerabile.	Strategia de asistență socială implementată.							
Domeniu Educație și formare										
PROIECTE	MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
37	Formarea continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ	Nevoia de pregătire continuă a cadrelor didactice	30% din cadrele didactice urmează anual o formă de pregătire							
38	Reabilitarea și modernizarea unității de învățământ.	Nevoia de a moderniza unitatea de învățământ	Realizare Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale. Lucrări de construcții. Dotări și amenajări specifice.							
39	Creșterea șanselor de ocupare a persoanelor inactive și a persoanelor care aparțin grupurilor defavorizate din comuna Corbu	Nevoia de educare, calificare, reconversie profesională și incluziune socială în rândul persoanelor inactive și a persoanelor care aparțin grupurilor defavorizate din comuna Corbu	Scăderea numărului de persoane inactive Creșterea nivelului de incluziune socială Număr de persoane instruite							

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

40	Creșterea nivelului de educație civică	Creșterea nivelului de educație și participare civică prin instruire	Organizarea unei sesiuni de formare pe an cu minim 15 participanți									
Domeniu Cultura, culte, sport și agrement												
PROIECTE		MOTIVAȚIA PROIECTULUI	INDICATORI	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
41	Dezvoltarea activității culturale la nivelul comunei Pardina	Ca parte a activităților de construcție a imaginii culturale și turistice a comunei Pardina, este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg.	Manifestări culturale realizate Consiliul consultativ înființat									
42	Elaborarea și promovarea unor trasee pentru turiștii amatori de ecoturism	Nevoia de a promova și prezenta locuri în care se pot realiza activități de ecoturism.	Minim 2 trasee ecoturistice promovate									
43	Îmbunătățire infrastructură sportivă	Nevoia de a amenaja și extinde suprafața spațiilor sportive	Bază sportivă comunală realizată/reabilitată și modernizată									
44	Dezvoltarea activității sportive la nivelul comunei Pardina	Ca parte a activităților de construcție a imaginii sportive a comunei Pardina, este necesar să existe o serie de inițiative care să influențeze publicul larg.	Consiliu Sportiv Consultativ înființat Număr de întreceri sportive									
45	Parc de aventuri	Nevoia de promovare a mișcării în aer liber alternative și soluții ecologice de agrement care să conducă la creșterea calității vieții	Parc de aventuri construit									
46	Reabilitarea/modernizarea și dotarea bibliotecii comunale Pardina	Necesitatea amenajării spațiului destinat desfășurării activităților socio-culturale	Biblioteca din comuna Pardina reabilitată și dotată									

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Competența face diferența!*

